

MONSEY
Candle Lighting - 4:10
Shabbos Ends - 5:15

RAMAPOST

MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

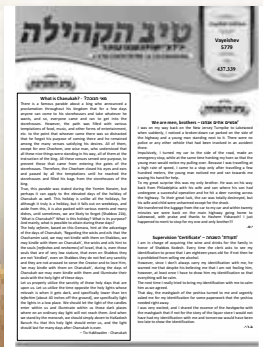
BS"D
23 Kislev, 5779
December 1, 2018
Issue #007

PARSHAS

WAYESHEV

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

Coming Soon!
ALL NEW
ORIGINAL
CONTENT

Tiv Hakehila
R' Gamliel Rabinowitz
(English & Hebrew)

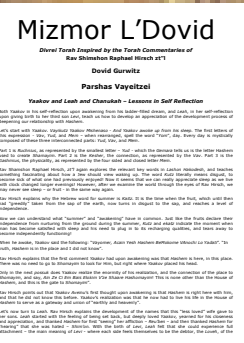
Shvilei Pinchas
R' Pinchas Friedman
(English & Hebrew)

Areivim
R' Shmuel Gluck
(English)

Rav Brazil
(English)

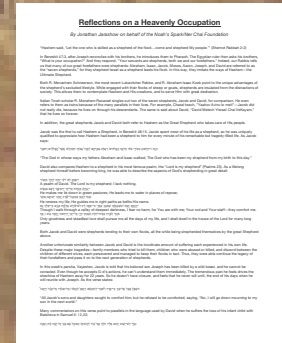
Mizmor L'Dovid
R' Dovid Gurwitz
(English)

**Peninim on the Torah
& Kinder Torah**
R' A.L. Scheinbaum & R' Simcha Betzalel
(English)

Parsha Pshetel
R' Yankie Schechter
(English)

In Memory of Noah
Jonathan Jarashov
(English)

Email mitzvos@ramapost.com
to sign up for a weekly subscription

לכות רפואה שלמה
מלכה בת רחל, חיה רייזל בת פייגא
ומאשא מרים בת מיינדל אלקא

Happy Chanukah!

WE WISH YOU & YOUR FAMILY A VERY

Joyous Chanukah!

RAMAPROMO
PROMOTIONAL PRODUCTS
A Partner of Your Personal Touch®

MENTION CODE **CHANUKAH18**
TO RECEIVE **10% OFF**
YOUR FIRST RAMAPROMO ORDER!*
Valid until 2/1/19 *Conditions Apply

RAMAPROMO
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

Save the Date!

AREIVIM'S

18th

ANNUAL DINNER

THIS
*Motzei
Shabbos!*

December 1st

MOTZEI SHABBOS · PARSHAS VAYESHEV

Ateres Charna

Reception 7:30 · Dinner 8:15

Guest Speaker

Dr. David Pelcovitz

Shocheh Tor Award

MR. & MRS.
TZVI BROWN

Kesep Torah Award

RABBI & MRS.
YOSEF LEIBOVITCH

Shem Tor Award

MR. & MRS.
DAVID NAMTALOV

טיב הקהילה

יו"לע"י קהילת שבתי בנית ד'

בנשיאות מורנו הרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Vayeishev

5779

No.

437.339

טיב המערכת

מאי חנוכה? - What is Chanukah?

There is a famous parable about a king who announced a proclamation throughout his kingdom that for a few days anyone can come to his storehouses and take whatever he wants, and so, everyone came and ran to get into the storehouses. However, the path was filled with various temptations of food, music, and other forms of entertainment, etc. to the point that whoever came there was so distracted that he forgot his purpose of coming there and he remained among the many venues satisfying his desires. All of them, except for one *Chacham*, one wise man, who understood that all these nice things were standing in his way, all of them at the instruction of the king. All these venues served one purpose, to prevent those that came from entering the gates of the storehouses. Therefore, the *Chacham* closed his eyes and ears and passed by all the temptations until he reached the storehouses and filled his bags from the storehouses of the king.

True, this parable was stated during the Yomim Noraim, but perhaps it can apply to the elevated days of the holiday of Chanukah as well. This holiday is unlike all the holidays, for although it truly is a holiday, but it falls out on weekdays, and aside from this, it is also packed with various events and many dishes, until sometimes, we are likely to forget (Shabbos 21b), 'What is Chanukah?' What is this holiday? What is its purpose? And mainly, what is possible to attain during these days?

The holy *seforim*, based on this Gemara, hint at the advantage of the days of Chanukah, 'Regarding the wicks and oils that the Chachamim said, we may not kindle with them on Shabbos, we may kindle with them on Chanukah', the wicks and oils hint to the souls [*nefashos* and *neshamos*] of Israel, that is, even those souls that are of very low stature, that even on Shabbos they are not 'kindled', even on Shabbos they do not feel any sanctity and they are not aroused to serve the Creator and to love Him, 'we may kindle with them on Chanukah', during the days of Chanukah we may even kindle with them and illuminate their souls with the holy light of these days.

Let us properly utilize the sanctity of these holy days that are upon us. Let us utilize the time opposite the holy lights whose mitzvah is when it gets dark, and specifically lower than ten *tefachim* [about 40 inches off the ground], we specifically light the lights in a low place. We should let the light of the candles enter within us and illuminate within us those dark places where on an ordinary day light will not reach them. And when we stand by the menorah, we should simply *daven* to HaKadosh Baruch Hu that this holy light should enter us, and the light should last for many days after Chanukah is over.

- Tiv HaMoadim - Chanukah

טיב השגחה

אנשים אחים אנחנו - We are men, brothers

I was on my way back on the New Jersey Turnpike to Lakewood when suddenly, I noticed a broken-down car parked on the side of the highway and a young man standing next to it. There were no police or any other vehicle that had been involved in an accident there.

Impulsively, I turned my car to the side of the road, made an emergency stop, while at the same time honking my horn so that the young man would notice my pulling over. Because I was travelling at a high rate of speed, I came to a stop only after travelling a few hundred meters, the young man noticed me and ran towards me waving his hand for help.

To my great surprise this was my only brother. He was on his way back from Philadelphia with his wife and son where his son had undergone a successful operation and he hit a deer running across the highway. To their great luck, the car was totally destroyed, but his wife and child were unharmed except for the shock.

We transferred the luggage from the car to my car and within twenty minutes we were back on the main highway going home to Lakewood, with praise and thanks to Hashem Yisbarach! I just happened to merit to stop for my one and only brother!!!

י.ט.

תעודת השגחה - Supervision 'Certificate'

I am in charge of acquiring the wine and drinks for the family in honor of Shabbos Kodesh. Every time the clerk asks to see my identification to prove that I am eighteen years old for if not then he is prohibited from selling me alcohol.

However, since I don't always carry my identification with me, he warned me that despite his believing me that I am not fooling him, however, at least once I have to show him my identification so that everything will be calm.

The next time I really tried to bring my identification with me to calm him as we agreed.

That day, the mashgiach of the yeshiva turned to me and urgently asked me for my identification for some paperwork that the yeshiva needed right away.

I was very excited, and I shared the essence of the *hashgacha* with the mashgiach that if not for the story of the liquor store I would not have had my identification with me and tomorrow would have been too late to show the identification.

ב.ר.י.

תמים תהיה עם ה' אלקיך
You shall be wholehearted with
Hashem, your G-d

The reading of this parsha and the following parshiyos describe everything that happened to Yosef. It was not for nothing that the Torah saw fit to go to great lengths and set aside several parshiyos on the life of Yosef. The passages of the life of Yosef teach a person a great chapter in faith in Hashem Yisbarach. These passages are the roadmap for every person, regardless of his stature, that he not drift after the advice of his *yetzer* even if it seems to him that he will lose much if he would simply follow Hashem.

One of the Thirteen Basic Tenets of Faith is that HaKadosh Baruch Hu rewards with good those who observe His commandments and punishes those who violate His commandments. However, sometimes things seem to us to be contradictory to this. Sometimes it is incumbent on a person to do something that the Torah obligates him to do, and it seems to him that if he does this mitzvah it will cause him great difficulties. Therefore, he stands at a crossroads, and he does not know what he should do. On the one hand, he knows that he must fulfill the will of his Creator, and on the other hand, he does not want to do anything that will cause him distress. Although, without a doubt, his obligation is to fulfill the will of his Creator at any cost, still, he wonders why the Superior *hashgacha* caused him to do something that he does not want to do to fulfill the will of his Creator. In order to give the person a response for this, the Torah gave us these parshiyos and with this the person will observe how Yosef handled himself and he will have peace of mind, and he will knock down his barriers and choose good.

The beginning of our parsha tells about the tribes going to pasture the flock and about the request of Yaakov that Yosef go check on their welfare. Here Yosef is commanded with '*kibud av*' [honoring one's father] and Yosef makes no calculations, he is prepared to fulfill the will of his father even though he knows that his brothers hate him. He begins on his way and he meets Gavriel who informs him that his brothers have removed themselves from brotherhood and they want to kill him. At that moment Yosef could have understood that Gavriel was sent by Heaven to save him, and it was a sign from Heaven that it would not be held against him to return to his father and tell him that Gavriel stopped him from reaching his destination. However, in actuality he made no calculations and he continued on his way wholeheartedly to fulfill the will of his Creator.

It then became obvious that his concerns were not false, and when he came to his brothers, they lowered him from his high stature to the bottom of a deep pit. They sold him as merchandise like a potter selling his pottery, until he was sold to an officer of Pharaoh and made into a common slave and whoever examines everything that happened to him will wonder, is this Torah and is this its reward?

Those who are astonished are certainly amazed as the story continues, for the spirit of Yosef was not yet broken as he saw how he was elevated by his going wholeheartedly and he continually reviewed his learning that he was taught in his father's house. He did not veer from the path of Hashem Yisbarach even when confronted by the difficult challenge that he faced which was so out of the ordinary. As explained by Chazal in the Midrash (Bereishis Rabbah 87:1-8) how that cursed woman abused him every day with things that are too difficult to bear. Even the Satan stood at her side and showed him how he had already lost his portion in the World to Come.

In addition to this, the cursed woman showed him that even heaven was agreeable to this act. Still, the image of his father never left his mind, and he considered if his actions were acceptable to his father, and when he thought that they were not, he stopped himself from doing it, even though he saw no natural end to his distress from that cursed woman, who was the wife of his master, and he was a member of his household, still, he endured his pain knowing that it came from his Creator.

As if this were not enough pain from the very challenge, events worked out that eventually that wicked woman made up a story that was totally irrational, when she said that she grabbed his garment when he tried to violate her. Even though they did not investigate her claim too much, they threw him in prison. He wallowed there for twelve years, the best years of his life wasted, without having done anything wrong. Everything happened because he fulfilled (Tehillim 34:15) 'טור מרע ועשה טוב' – 'turn from evil and do good', and whoever contemplates this will wonder in his heart why Hashem did this.

However, he will not have to wait long for the answer, for the upcoming parshiyos will show that all this happened so that he will be elevated to the royal throne. If he was missing even one detail of these events, he would not have been able to attain this. We find that everything was only for his benefit and as Yosef himself said to his brothers (50:20) 'אלקים חשבה לטובה' – 'G-d intended it for good'. From the outset Yosef believed that nothing bad will come out of all this, therefore, he ignored all temptations and went wholeheartedly with his Creator.

These words must serve as a strong encouragement for anyone who is confronted by doubt when he must fulfill the will of Hashem Yisbarach. One must conclude from here that a person does not know what is good for him and what is not. His job is not to investigate the future, rather, to fulfill the laws of the Torah as they appear. Even if his doubts prove to not be false, it is incumbent on him to strengthen his faith that this is surely for his benefit, even if now he does not see how this will end sweetly, rather, he must strengthen himself and hope for the salvation of Hashem Yisbarach. During the thirteen years that Yosef was in Egypt he did not know why Hashem was doing this. As long as the time had not yet come for his salvation, it did not enter his mind how his distress would elevate him. But he believed with complete faith and trust in his Creator that everything was for his benefit. As Chazal expound (see Rashi at the end of our parsha to 40:23) on the posuk (Tehillim 40:5) 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו' – 'Fortunate is the man who placed his reliance upon Hashem' – this refers to Yosef. Hashem Yisbarach, whose salvation sprouts from many ways in the most amazing ways, and the king of Egypt dreamt a dream and the result was that he was elevated from a deep pit to a high stature. Then all the events became clear that from the outset it was designed that he would be destined for great things.

With much gratitude to Hashem,
the first volume of Tiv Hakehila in English has been published

Tiv HaSichos

Rav Gamliel on the Parsha – Sefer Shemos

B'ezras Hashem, it should be in stores in time for Shemos

Thank you to all my readers for making this possible

The Chashmonaim's Battle with the Greeks over Pure Oil Concerned the Power of In-depth Analytic Study and "Pilpul" that Negates Forgetting One's Torah

The eight days of Chanukah begin next week. The six weekdays receive their berachah from the preceding Shabbas. Hence, in honor of the upcoming Shabbas Kodesh that approaches auspiciously, it is fitting that we focus on the tremendous struggle that ensued between the Greeks and the holy kohanim, the Chashmonaim, regarding the mitzvah of lighting the menorah in the Beis HaMikdash with pure oil. We have learned in the Gemara (Shabbas 21b):

“מאי חנוכה, דתנו רבנן בכ”ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למס”
פד ודלא להתענות בהון, שכשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל,
וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן
שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה
בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים
בהלל והודאה.”

What is the reason for the festival of Chanukah? As the Rabbis taught in a Baraisa: On the 25th of Kislev, the days of Chanukah commence. They are comprised of eight days, on which it is prohibited to eulogize or fast. For, when the Greeks entered the Heichal, they contaminated all of the flasks of oil that were in the Heichal. And when the royal Chashmonean house prevailed and defeated them, they searched and found only one flask of oil that was concealed with the seal of the Kohen Gadol; it contained only enough oil to light the menorah for one day. However, a miracle was performed with it, and they lit with it for eight days. In the following year, they established and rendered these eight days permanent festival days, celebrated with the recital of Hallel and the expression of gratitude.

The Greeks Contaminated All of the Oil Deliberately

Note that Chazal specifically said that **“when the Greeks entered the Heichal, they contaminated all of the flasks of oil that were in the Heichal.”** They did not say that the oil was contaminated incidentally. They wanted to teach us that the Greeks deliberately contaminated all of the oil to prevent the kohanim from kindling the menorah with pure oil.

This is also evident from the words of the Rambam (Hilchos Chanukah 3, 5): **“בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשטו ידם בממונם ובכנותיהם, ונכ”** **In the era of the Second Temple, when the Greeks ruled, they issued decrees against the Jewish people, attempting to nullify their faith and refused to allow them to observe the Torah and its mitzvos. They extended their hands against their property and their daughters; they entered the Heichal, wrought havoc within, and made the sacraments impure.** He states explicitly that the Greeks intentionally contaminated and defiled all of the sacred items when they entered and disturbed the Heichal.

In direct contrast, when the Chashmonaim were victorious and entered the Heichal: **“They searched and found only one flask of (pure) oil.”** This implies that they attempted to find pure oil with which to light the menorah in a state of purity. The Meiri (Shabbas, *ibid.*) writes that the very fact that they found that solitary, uncontaminated flask was in itself a miracle. Thus, he justifies the institution of celebrating Chanukah for eight days, even though the duration of the mira-

cle was seemingly only seven days. After all, the flask that they found contained enough oil to light the menorah for one day. This, in fact, is the famous question posed by the Beis Yosef (O.C. 670). Thus, the Meiri explains: **On the first night, which did not involve the miracle of the oil, we recite the berachos for the geulah and to express gratitude for finding the flask; on the other nights, (we recite the berachos) for the miracle of the oil.**

Now, it behooves us to attempt to comprehend the Greeks' great fear concerning the kindling of the menorah by the kohanim with pure oil. On the one hand, the Greeks strived to contaminate all of the oil in the Heichal. On the other hand, why was it so vital for the Chashmonaim to kindle the menorah specifically with pure oil—prompting HKB”H to perform a miracle on their behalf, defying the laws of nature?

It also behooves us to examine the formula that was instituted for “Ahl HaNissim”: **כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל: “להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך”—when the evil Greek regime rose up against Your people, Yisrael, to make them forget Your Torah and to turn them away from the statutes of Your will.** The commentaries are perplexed by this formula. Firstly, how is it possible to make a person forget something against his will? Secondly, it says: **“To turn them away from the ‘chukim’ of Your will.”** A “chok” is a statute that is inexplicable. Why turn them away only from the “chukim” and not from the laws of the Torah that are explicable—for which we understand their rationale?

“They shall take for you pure olive oil” Alludes to the Mitzvah of Ner Chanukah

We will begin to shed some light on the subject by referring to the writings of the divine kabbalist, Rabbi Elazar of Garmiza, the author of the Rokeiach (225). He writes that HKB”H alluded to Moshe Rabeinu to transmit to the sages of Yisrael the mitzvah of lighting the Chanukah candles via the tradition of the Torah passed down from generation to generation. Here are his sacred words:

“בפרשת אמור אל הכהנים התחיל שבת ורגלים, פסח, עצרת, ראש השנה ויום הכיפורים, סוכות, וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, וסמך ליה ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור, רמז לחנוכה שמן זית מצוה מן המובחר.”

In parshas Emor, it opens with Shabbas and the festivals—Pesach, Atzeres, Rosh HaShanah and Yom HaKip-

purim, Succos—(Vayikra 23, 44): “And Moshe declared the appointed festivals of Hashem to Bnei Yisrael.” Then He juxtaposes the passuk (ibid. 24, 2): “Command Bnei Yisrael that they take to you clear olive oil, pressed for lighting”—an allusion to Chanukah, to bring olive oil is the preferred mitzvah.

Similarly, the Gaon Chida writes in Chomas Anach (end of Terumah) in the name of Rabeinu Ephraim, one of the Rishonim, an explanation for the juxtaposition of the end of parshas Terumah and the beginning of parshas Tetzaveh. At the conclusion of the former, it states (Shemos 27, 19): **“And all the pegs of the courtyard, of copper.”** At the beginning of the latter, it states (ibid. 20): **“And you shall command Bnei Yisrael that they shall take for you clear olive oil.”** The word for copper--נחש”ת—is an acronym for ניר חנוכה ש'מאל ת'דליק—you shall light ner-Chanukah on the left. The command: **“They shall take for you clear olive oil”** alludes to the fact that the preferred way to perform the mitzvah of ner-Chanukah is with olive oil. Additionally, it is brought down in the name of the holy Admor, the Maharid of Belz, zy”a, that ניר חנוכה ש'מונה ת'דליק—is an acronym for ניר חנוכה ש'מונה ת'דליק—you shall light ner-Chanukah for eight days.

The fact that HKB”H mentioned the mitzvah of ner-Chanukah to Moshe Rabeinu twice—both in parshas Tetzaveh and again in parshas Emor—indicates that Moshe Rabeinu has a special connection with the lighting of ner Chanukah.

The Tefilah of Moshe Rabeinu: “Bless, O Hashem, his army”

This explains very nicely the berachah that Moshe Rabeinu bestowed upon shevet Levi regarding the victory of the Chashmonaim—the holy kohanim from shevet Levi—over the Greeks. He prays (Devarim 33, 11): **“ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה, מוחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומיו”—bless, O Hashem, his army, and favor the work of his hands; strike down his opponents to the loins and his enemies, that they may not rise.** Rashi comments: **He (Moshe) saw that Chashmonai and his sons were destined to wage war against the Greeks; so, he prayed for them, because they were few—the twelve sons of Chashmonai and Elazar against myriads. This is why it says: “Bless, O Hashem, his army, and favor the work of his hands.”**

Based on what we have learned, we can suggest that Moshe had the intuition to do so, because HKB”H had said to him earlier: “ויקהו אליך שמן זית זך”—alluding to him that he has a special relationship with the miracle of Chanukah, which involved pure, olive oil. Therefore, he prayed for the victory of the Chashmonaim: “ברך ה' חילו”. For, in the aftermath of their victory on the battlefield, a miracle was performed on their behalf, enabling them to kindle the menorah with pure, olive oil.

We can suggest that for this reason, after praying for the victory of the Chashmonaim--“ברוך ה' חילו”—he added the tefilah: “ופועל ידיו תרצה”. Here he prayed for the miracle of kindling the lamps in a state of taharah. He prayed that HKB”H would favor the works of the hands of shevet Levi—their efforts to light the menorah with pure oil. In reality, according to halachah, it was permissible for them to use impure oil for this public, community purpose, as explained by the Pnei Yehoshua (Shabbas 21b). Nevertheless, HKB”H favored them with a miracle, enabling them to light the lamps for eight days in a state of taharah. We can suggest another allusion in Moshe’s tefilah: “ברוך ה' חילו”. The term חילו can be interpreted as an acronym for ח' ימים למד ויוי—alluding to the fact that over the course of the eight days of Chanukah--ח' ימים—we light a total of ל"ז—thirty-six candles.

**“Toward the face of the menorah”
Corresponding to Moshe Rabeinu**

Following this line of reasoning, we will proceed to explain the amazing connection between Moshe Rabeinu and the miracle of Chanukah, as implied by HKB”H’s statement to Moshe: **“They shall take for you pure olive oil.”** First, let us elaborate on the mitzvah of lighting the menorah (Bamidbar 8, 2): **“בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות”**—**When you kindle the lamps, toward the face of the menorah shall the seven lamps cast light.** We have learned in the Gemara (B.B. 25b): **“הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין, וסימניך שלחן”**—**a person who wants to become wise should face south, while a person who wants to become wealthy should face north; and your mnemonic is: The “shulchan” stood in the north, while the “menorah” stood in the south.** Thus, we learn that the purpose of lighting the menorah is to extend the light of Torah from the menorah to Yisrael. This message is conveyed by the passuk (Mishlei 6, 23): **“כי נר מצוה ותורה אור”**—**for a mitzvah is a lamp and the Torah is light.**

Our sacred sefarim teach us that the seven branches of the menorah correspond to the seven shepherds: **Avraham, Yitzchak, Yaakov, Moshe, Aharon, Yosef and David.** According to this scheme, the central lamp, the fourth lamp, corresponds to Moshe Rabeinu. It was for this reason that HKB”H commanded us to kindle all of the lamps such that they would face the central lamp. Thus, the light of the Torah would be delivered to Yisrael via Moshe Rabeinu, HKB”H’s agent for this task.

It appears that we can explain the matter in further depth based on a teaching in the Gemara (Horayos 13b): **“כשם שהזית—משכח לימוד של שבעים שנה, כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה”**—**just as the olive causes the forgetting of seventy years of Torah-study; similarly, olive-oil restores seventy years of Torah-study.** Let us provide an explanation based on what we have learned elsewhere in the Gemara (Berachos 63b): **“מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה—אדם כי ימות באהל”**—**from where do we learn that words of Torah are not retained except by one who sacrifices himself for the sake of the Torah? For it is stated (Bamidbar 19, 14): “This is the Torah of a man who dies in a tent.”**

The Turei Zahav explains the implication of the Gemara’s statement (O.C. 47, 1): Sacrificing one’s life for the sake of the Torah means engaging in debates and dialectic—“pilpul”—regarding points of Torah; the study of Torah demands labor and exertion (see Rashi’s commentary to Vayikra 26, 3); it should not be a leisurely endeavor. Otherwise, the Torah one learns will not be retained.

**“To engross ourselves in words of Torah”
by Employing Pilpul and Exertion**

Based on this understanding, the Turei Zahav explains the formula instituted by Chazal for the berachah related to Torah-study: **“וצונו לעסוק בדברי תורה”**—**and He commanded us to engross ourselves in words of Torah.** They did not employ the formula: **“ללמוד דברי תורה”**—**to study words of Torah.** They were emphasizing the point that the essence of the mitzvah of Torah-study is the toil and exertion specifically. Thus, they employed the term **“לעסוק”**, from the root **“עסק”**, indicating that we must actively engage in the study of Torah, debating points of ambiguity and disagreement, and that a person must treat it like a business transaction. Only in this manner does a person retain the Torah he has learned.

Hence, we find that Chazal recommend Torah-study with exertion by employing “pilpul” as a “segulah” for restoring Torah knowledge that has been learned but forgotten. As the Gemara explains (Kesubos 103b): “אמר ליה רבי חנינא לרבי חייא, דאם חס ושלום נשתכחה תורה מישראל מהדרנא ליה מפל-בהדי דידי מינצת, דאם חס ושלום נשתכחה תורה מישראל מהדרנא ליה מפל-”**Rabbi Chanina said to Rabbi Chiya: Do you dare argue with me? If, chas v’shalom, Torah was forgotten from Yisrael, I would restore it through my exegesis (pilpul).** We see that expositions and analyses of Torah possess the fantastic power of restoring Torah knowledge that has been lost and forgotten. In a similar vein, we learn in the Gemara (Temurah 16a): “אמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נש-תכחו בימי אבלו של משה... אמר רבי אבהו, אף על פי כן החזירין עתניאל בן קנז מתוך פלפולו”**—Rav Yehudah said in the name of Shmuel: Three thousand halachot were forgotten during the days of mourning over Moshe. . . Rabbi Abahu said: Nevertheless, they were restored by Otniel ben Kenaz, by means of his erudition (pilpul).**

Now, when we consider the difference between the olive itself and the oil that comes out of the olive, we find a significant difference. The oil is concealed and confined within the olive. Extracting the oil is a strenuous process that requires crushing the olive in a mortar or press. In truth, a lazy person doesn’t bother to extract the oil from the olive; he simply consumes the olive as is, with the oil confined within.

In this light, we can interpret Rabbi Yochanan’s statement: **“Just as the olive causes the forgetting of seventy years of Torah-study”**—the olive symbolizes the study of Torah without any exertion; studied in this manner, the Torah is not retained, it is forgotten. However: **“Similarly, olive-oil restores seventy years of Torah-study”**—because olive oil symbolizes a person’s exertion and toil in his Torah study, utilizing the power of “pilpul”; he pounds the topics thoroughly, dissects them and reconstructs them, asks questions and answers them, until the subject matter is as clear as pure olive oil.

**“Remember the Torah of Moshe My servant”
Alludes to the Power of “Pilpul”
Bequeathed to Moshe**

We have learned in the Gemara (Nedarim 38a) that at Matan Torah, HKB”H bequeathed the elements of in-depth Torah study and “pilpul” solely to Moshe and his offspring. Nevertheless, Moshe generously shared them with Yisrael.

Regarding Moshe and his generosity, the passuk says (Mishlei 22, 9): “טוב עין הוא יבורך”—**one with a good (generous) eye, he will be blessed.** For, Moshe understood that without the element of “pilpul,” which demands Torah-study with exertion, the Torah would not endure and be retained by Yisrael. As we learned above, the Torah only endures via self-sacrifice, which involves “pilpul.” To ensure the continued existence of Torah, Moshe generously shared his gift with Yisrael.

This provides us with a very nice interpretation of Hashem’s words delivered by the navi (Malachi 3, 22): “זכרו תורת משה—עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חוקים ומשפטים”**—remember the Torah of Moshe My servant, which I commanded him at Chorev for all of Yisrael—its decrees and its statutes.** HKB”H hints to us that it is impossible to remember and retain the Torah, like olive-oil that facilitates the memory, unless we employ the gift of “pilpul” given to us by Moshe Rabeinu. This is the message conveyed by HKB”H: **“Remember the Torah of Moshe My servant”**—when studying Torah, remember to engage in “pilpul,” the gift bequeathed to you by My servant, Moshe; for, in that merit, you will remember the Torah you have learned.

We have now gained a better understanding of the mitzvah of kindling the menorah in the Beis HaMikdash: **“בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות”**. Seeing as the Torah is only retained by someone who sacrifices himself for her sake—studying Torah by engrossing himself in the art of “pilpul”—therefore, the lamps must be kindled facing the central lamp. For, it represents Moshe Rabeinu, who bequeathed the element of “pilpul” to Yisrael. Thus, it alludes to the fact that the Torah can only be acquired and retained by someone who exerts himself by employing “pilpul” when studying Torah.

Now, the Torah states explicitly: **“אם בחוקתי תלכו”**—**if you will follow My “chukim.”** According to Rashi, this means **that you will labor in the study of Torah.** We can propose that Rashi deduces this from the fact that the passuk mentions “chukim” but not “mishpatim.” In other words, the Torah is teaching us that we must labor to attempt to clarify and comprehend points of Torah that seem inexplicable, such as “chukim.”

This explains very nicely why we recite the formula: **“כש” עמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך”**—the wicked Greeks planned to make Yisrael forget His Torah. It goes on to explain how they intended to accomplish this feat: **“ולהעבירם”**

”מחוקי רצוניך—by preventing them from laboriously studying the “chukim” of the Torah that seem incomprehensible—to study them in depth, to clarify them and make sense of them. They only allowed Yisrael to study the “mishpatim” of the Torah that can be understood with simple, human intellect, without labor and exertion. Thus, the Torah would be forgotten, chas v’shalom, since the Torah is only retained by someone who sacrifices himself on her behalf, studying arduously with the methodology of “pilpul.”

The Battle over Pure Oil

With what we have learned, we can begin to appreciate the significance of the epic struggle that ensued between the Chashmonaim and the Greeks related to the kindling of the menorah in the Beis HaMikdash with pure oil. As we have learned, the oil from the olive alludes to Torah-study involving “pilpul.” Seeing as the Greeks planned to make Yisrael forget the Torah, they contaminated all of the oil in the Heichal, to prevent Yisrael from studying Torah in a state of taharah using “pilpul.”

So, when the Chashmonaim defeated the Greeks and entered the Heichal, they conducted a thorough search to find pure oil. They understood that by kindling the lamps of the menorah with pure oil, facing the central lamp—corresponding to Moshe Rabeinu, who gave Yisrael the gift of “pilpul”—the Torah would endure. Hence, a miracle was performed on their behalf and they found one flask of pure olive oil. Miraculously, the oil lasted for eight days, until they were able to produce a new supply of pure oil. The miracle enabled them to light the menorah with pure oil, thereby imbuing Yisrael with the power of “pilpul.”

This illuminates for us the words of the Rokeiach and Rabeinu Ephraim that HKB”H hinted to Moshe Rabeinu to give Yisrael the mitzvah of lighting ner-Chanukah in the passuk: “וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל”. In other words, you, who generously gifted Yisrael the Torah methodology of “pilpul,” command them to perform the mitzvah of lighting ner-Chanukah; וְיִקְחוּ “אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ”—the lamps kindled with pure, olive oil should face the center lamp representing you. Thus, they can draw upon your power of “pilpul” and study Torah like pure, olive oil; כְּתִיתָ לְמֵאוֹר—pressing themselves to debate and analyze the Torah diligently. As a result, they will merit: לְהַעֲלוֹת נֵר—preventing the Torah from being forgotten and perpetuating the Torah forevermore.

In this manner, I would like to propose an interpretation of the Gemara: וּכְשֶׁגִּבְרָה מַלְכוּת בֵּית חֲשְׁמוֹנָאִי וּנְצַחוּם, בְּדָקוּ וְלֹא מָצְאוּ “אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול” **and when the royal Chashmonean house prevailed and defeated them, they searched and found only one flask of oil that was concealed and embossed with the seal of the Kohen Gadol.** Let us suggest that Chazal were alluding to the fact that the Chashmonaim miraculously found the solitary flask of pure oil, because it was embossed with the seal of the Kohen Gadol—namely, Moshe Rabeinu, who was a Kohen Gadol. As the Gemara explains (Zevachim 101b): מֹשֶׁה רַבֵּינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל: “משה רבינו כהן גדול—**Moshe Rabeinu was a Kohen Gadol and shared in the sacrificial offerings.** The Midrash states (S.R. 37, 1): כָּל אַרְבַּעִים שָׁנָה שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּמִדְבַּר שִׁימַשׁ מֹשֶׁה בְּכַהֲנֹתָהּ גְדוֹל: “**throughout the forty years that Yisrael were in the midbar, Moshe served as a Kohen Gadol.**

Now, HKB”H already said to Moshe: “וְאַתָּה”—you, who bequeathed to Yisrael the power of “pilpul”; תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל “תצווה את בני ישראל”—you should transmit to them the mitzvah of kindling the ner-Chanukah with pure oil, in order to imbue Yisrael with the power of “pilpul.” Thus, the single flask of pure oil was already stamped with the seal of Moshe Rabeinu—the Kohen Gadol who gave Yisrael the gift of “pilpul.”

The Chiddush of the Pri Megadim: We Must Study Torah with Pilpul on Chanukah

Come and see! Based on what we have learned, we can begin to comprehend a tremendous chiddush we find in the writings of the Pri Megadim in Eshel Avraham (O.C. 670). He provides an explanation for the formula instituted for “Ahl HaNissim.” It states that HKB”H delivered the Greeks into the hands of the Chashmonaim: “וְזוֹדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ”—**and the insolent sinners into the hands of those who diligently study Your Torah.** The Pri Megadim explains the significance of this statement:

“וְזוֹדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ, עַל דְּרַךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתַי לְעֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שֶׁנִּצְטוּוּיָנוּ לְעֵינֵי וּלְפִלְפֵל בָּהּ, אִם כֹּן לֹא [רק] זֶה שֶׁמֶסֶר הַזְּדִים בְּיַד הַמְדַקְדְּקִים בְּחוּץ קַיִם בְּיוֹתֵר, אִף זֶה מִסֶּר אוֹתָם בְּעוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ וְשִׁישִׁים בְּפִלְפּוֹלָם, כְּמֵאִמֵּר הַחֲכָם כִּי מִי שֶׁלֹּא טַעַם טַעַם שֶׁמַּחַת הַתָּרַת הַסְפִּיקוֹת לֹא טַעַם טַעַם שֶׁמַּחַת מֵעוֹלָם.”

HKB”H sanctified us with His mitzvos and commanded us to study the Torah analytically and in depth and to engage in dialectic and debate—“pilpul.” So, not only did He deliver the inso-

lent sinners into the hands of the those who diligently observe the “chukim,” but He delivered them into the hands of those who are engrossed in Torah-study and revel in their “pilpul.”

Based on this notion, the Pri Megadim concludes by stating that one must study Torah with “pilpul” on Chanukah. Apparently, this is the basis for the minhag of those Rabbis who customarily deliver a “pilpul” on Chanukah. Since the Greeks attempted to make Yisrael forget and abandon the Torah by preventing them from studying Torah with “pilpul”—clarifying points of law that were inexplicable—therefore, the Chashmonaim succeeded in defeating the Greeks with the power of Torah-study with “pilpul.” For this reason, they instituted the formula: “וּזְדִים בֵּיד עוֹסְקֵי תוֹרַתְךָ”—to emphasize that the Greeks were defeated specifically by those who engage in Torah-study with “pilpul.”

With this in mind, we can understand what the Bnei Yisraschar (Kislev-Teves 2, 12) presents in the name of the great Rabbi Pinchas of Koritz, zy”a. They instituted the lighting of thirty-six candles on Chanukah corresponding to the thirty-six tractates (masechtot) of Torah she’b’al peh. This makes

perfect sense, because, as explained, all of Torah she’b’al peh, which consists of thirty-six tractates, represents “pilpul” of the Torah. The sages of the Talmud analyze and clarify all of the halachot in the Torah.

Let us summarize. The Greeks attempted to make Yisrael abandon and forget Hashem’s Torah by preventing them from engaging in Torah-study involving in-depth analysis and “pilpul.” This is why they contaminated all of the oil in the Heichal; they did not want the Jews to kindle the menorah with pure oil, symbolic of Torah-study with “pilpul”—analogous to extracting oil from the olive. In the merit of the Chashmonaim studying Torah with the methodology of “pilpul,” HKB”H performed a miracle on their behalf; they found one remaining, hidden flask of pure oil and the evil Greeks were delivered into their righteous, meritorious hands: וּזְדִים בֵּיד עוֹסְקֵי תוֹרַתְךָ. Therefore, they instituted lighting thirty-six candles corresponding to the thirty-six masechtot of Torah she’b’al peh—representing the power of “pilpul” that Moshe Rabeinu bequeathed to Yisrael.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אַחֲינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderful parents, children and grandson

Reb Russell M Rosen, In Honor of HaRav Pinchas Friedman, Shlit"א who continues to inspire and enlighten all of his Talmidim with his incredible Shiurim and Maamorim on a constant basis.

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| [INFO@AREIVIM.COM](mailto:info@areivim.com)

| [WWW.AREIVIM.COM](http://www.areivim.com)

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

This Parsha, and the next one, describe Yoseph's rise to power. He faced several obstacles which set him back. He began by trying to guide his brothers, rebuking them, and telling their father what they did wrong. This resulted in Yoseph's being sold as a slave. He was placed in charge of Potifar's home, and later found himself in jail. There is a powerful lesson that can be learned for individuals and, more importantly, for parents, from Yoseph's life.

Yoseph is called a Na'ar, a young boy, in the beginning of the Parsha. The Malbim, in Sefer Shmuel, translates the word Na'ar as one who is emerging, literally, to "turn over". Teenagers are individuals whose strengths are beginning to emerge, and it is natural for them to "try" out those strengths. However, as with most beginners, they fall, pick themselves up, maybe fall again, and keep picking themselves up. Great men don't necessarily get it right the first time. Great men work until they get it right.

Yoseph's first attempt at leadership focused, in part, on his outward appearance. As Rashi says, he combed his hair, and focused on looking like a leader. In Potifar's home, he continued to focus on outward appearances, and forgot that Yaakov was mourning for him. Sometimes people have to miscalculate twice about the same

subject, under the belief that the second time they are doing it correctly. When in jail, he miscalculated the sensitive balance between Bitochen, faith, and Hishtadlus (personal effort), when he asked Pharaoh's butler to be an intermediary for him.

People must try to focus on the subject in which they failed, and try again. Doing this will allow them to reach their maximum potential. I'm suggesting to parents, and Mechanchim, that they accept their children's failures as part of a process, and not as a disappointment.

Areivim's 18th Annual Dinner will take place this Motzei Shabbos, December 1st, in Ateres Charna, Spring Valley N.Y. The reception begins at 7:30, the event begins at 8:15. I'm asking my readers to support Areivim and its honorees: Mr. and Mrs. Tzvi Brown, Rabbi and Mrs. Yosef Leibovitch, and Mr. and Mrs. David Namtalov. Our guest speaker is the well-known mental health professional, Dr. David Pelcovitz. Help Areivim continue to make one person healthy at a time.

I look forward to greeting you personally.

The Art of Subtlety & How Areivim Incorporates it into its Work **By Rabbi Shmuel Gluck**

During the week preceding our annual dinner, I traditionally divert from my usual Chinuch discussions and discuss Areivim and its important community work. I hope that you, the readers, will indulge me again this week. However, this article will include a Chinuch thought that will provide sound advice for people to use in their homes and in schools.

What grabs people's attention more: a person who is deathly ill and recovers or a person who is consistently healthy? People prefer to never become ill, but only appreciate Hashem when he makes them sick and then heals them.

This is the nature of people. When people get what they want, like a quiet, uneventful, life, they take it for granted and don't believe that there is anyone to appreciate for giving it to them. In addition, they believe that "nothing good ever happens to them". It's the near-failures, followed by the eventual successes, which garner people's attention and appreciation. Despite this, while they are celebrating their successes, those people will tell others that they would prefer a boring life. For most people, Hashem makes their lives look easy.

The ability to make everything look easy is an important marital, parenting,

and general life skill. Despite its importance, people who make things look easy often go unnoticed and are underappreciated. People notice those who seem to "come to life" during crisis, and ignore those who handle that same crisis without asking, or receiving, attention. Who gets a bonus? It takes an astute boss to realize that the real hero is the subtle person, the one who allowed the business to run uninterrupted, and who kept the office's stress levels low.

"Personal journeys have been glamorized, but they're only a necessary evil, and not something of which to be proud. At-risk organizations sometimes forget that it is actually an indication of failure."

Some people have told me that they could accomplish their job description, and other responsibilities, towards their coworkers/family/friends in a manner that looks easy, but choose to make a scene, in order to get noticed. They believe they have "no choice" but to make a scene. And, while I understand this decision, I believe that they are "selling themselves out", and acting with less dignity than they should.

Areivim offers subtle, and often boring, advice. At first glance, our advice may seem to be "too little, too late". We choose the subtle approach because it works, and just as importantly, it minimizes the disruption in the home.

For example, I believe, that whenever possible, it is best to keep students in the same school, even if in hindsight, the parents should never have

chosen that school in the first place. Instead of being the heroes, indignantly pulling their child out of school, I suggest that, whenever possible, parents maintain the status quo and offer outside support to aid their child, while continuing to remain in the same school. They can reconsider their choice of schools before the next school year. My subtle approach may cause me to appear timid, as if I'm not doing everything that I'm able to do, and that my organization doesn't care enough to do what needs to be done.

The "price" that Areivim pays is that we place ourselves at risk of seeming to be simpletons, nice people, who don't know how to do as much as other organizations. Here's another example: I take several boys for lunch almost every week. Our conversations are often playful, with only a little time spent on "heavy" topics. It may seem as if I'm wasting my time. However, I know the boys' backgrounds, and I know that they are attending class, and, for the first time, they aren't insisting on switching schools. While it may appear as if I'm not doing anything, there's a significant effort necessary to ensure that something negative doesn't happen. **Areivim is keeping them healthy before they get sick, instead of curing them after allowing them to get sick again.**

I have learned that people's approaches to problem solving is often shaped like a diamond, narrow on the bottom, thicker in the center, and narrow again at the top. Those people who know only little about a subject tend to oversimplify what needs to take place. This is the narrow part of the diamond on the bottom. Those who understand the crisis industry are able to take apart, and then recreate, a person, machine, or business. That's the thick part of the diamond. The real Maiven is able to keep the existing structure intact, and allow what's beautiful to emerge, with little intervention, creating a successfully finished product (the teenager, young adult, or marriage), without

having to take it apart and put it back together. That's the narrow top part of the diamond.

Our philosophy of subtlety extends to how we present ourselves to the community. Although we see our fair share of complex situations, our marketing approach doesn't highlight the extreme cases, such as teens and young adults who end up in jail, hospital, etc., as if they are daily occurrences. We are happy to talk about the teenagers who we helped stay in the school system, instead of talking about the ones we pulled out of the system and supported during their "personal journey". **Personal journeys have been glamorized, but they're only a necessary evil, and not something of which to be proud. At-risk organizations sometimes forget that it is actually an indication of failure.**

I recently read a quote, which was scribbled on a bombed-out wall during one of the Iraqi wars. It read: "America is not at war. The Marine Corps is at war. America is at the mall." Many people are sports spectators, but believe that it is "their" team, and that "they" won or lost. Other people look at them as if they are naive, and maybe a little dishonest with themselves, for believing that they are anything more than spectators.

Areivim is at war, and we are proud to be on the front lines. We don't need spectators, people who are in the malls talking about their teams. We need backup, and I am respectfully asking our readers to step forward. Please contribute what you can financially and by attending our Annual Dinner or, preferably, by doing both.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

The Torah relates in great detail how Yosef searched for his brothers and eventually found them in Dosan. When they saw him coming towards them, they plotted against him to kill him: "וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ". Rashi makes a mystifying denotation from these words: "אָתוֹ כְּמוֹ אֲתוֹ עִמּוֹ כְּלוֹמֵר אֵלָיו" - "(The word) אָתוֹ is like אֲתוֹ meaning עִמּוֹ - as if to say אֵלָיו (towards him)." Many commentators struggle to provide an explanation to this terse statement of Rashi.

In relation to this Rashi, an unbelievable story is cited in numerous sources, including "Shem HaGedolim" of the Chid'ah, "Tzror Hamor" of R' Yosef Sabo ZT"L, and "Aisan HaMizrachi" of R' Avraham Rappaport ZT"L of Lvov. To preface this story, it is noteworthy to mention a related story involving the renowned Tzaddik and Mekubal, R' Shimshon of Ostropol ZT"L HY"D (was killed Al Kiddush Hashem by the Cossacks during the years of 1608-1609 - ת"יח ות"ט). It is told that R' Shimshon, who was totally familiar with the secrets of Kabbalah, and authored two seforim on Kabbalah, decided one day to compile a complete kabbalistic commentary on the Talmud, to illuminate the secret and hidden meanings of this enormous body of Jewish learning. With the assistance of a number of other mekubalim, they made good use of their extensive knowledge of esoteric wisdom and completed the complex work after considerable labor.

However, R' Shimshon was a holy Tzaddik who strove for complete truth, and he subjected the writings to the test of a dream, *שאלית חלום*, and the answer he got to his question was that the work was too lengthy and elaborate.

Together with his kabbalistic friends, he began the process of cutting and editing until he was able to make it considerably shorter. Then, he posed the question again, but the answer that came back was the same: it was still too long.

Again and again, he cut the work down, but each time, the response was that it was not sufficiently precise and clear. When R' Shimshon had made the manuscript as short and concise as he could, he discovered that what he had written was the commentary of Rashi, the great Rabbeinu Shlomo Yitzchaki ZT"L, the accepted commentary on the Talmud.

How did Rashi come to his great knowledge of the hidden and revealed portions of the Torah and Talmud? The story that is quoted in the above-mentioned sources is

מעשה אבות... סימן לבנים

that a Kabbalist by the name of Nachman bar Shmuel wished to learn the source of Rashi's wisdom and prostrated himself in prayer by the gravesite of Rashi for many days and nights.

Suddenly, he saw smoke rising from Rashi's grave and a streak of fire burst forth. He heard an otherworldly voice ring out: "You are not like Rashi, for he gave his entire life over to the words of Torah and he greatly increased Torah amongst the Jewish people. Stop your tears and supplications, for the gates of tears (שערי דמעות) have been shut before you."

Nachman bar Shmuel did not give up. "How can it be," he asked, "that I have no recourse? Why are the gates locked?"

A vision was then shown to him but he did not recognize it nor understand its meaning. With great trepidation and fear, he decided to throw caution to the wind. "Please," he shouted, with tears rolling down his cheeks, "if I am deemed a Torah scholar in your eyes, allow me to learn the secrets of the righteous, for Tzaddikim are considered alive even after their deaths."

A second burst of flame arose from the grave, and the voice rang out, "Now, hear it from the mouth of Rashi himself."

"I am Shlomo ben Yitzchok," began a soft, pleasant voice. "I fasted 613 consecutive fasts, aside for Shabbosos and Yomim Tovim, until I was able to produce my commentary on the Written and Oral portions of the Torah. The Heavenly Tribunal found favor with me, but the accusatory angel argued with the Holy One Blessed be He, until the son of Amram (Moshe Rabbeinu) came along and explained the words 'וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ' as follows: Praiseworthy is Shlomo ben Yitzchok whose sole intention is for the sake of Heaven. 'אָתוֹ, אֲתוֹ, אֲתוֹ' - He has already taken the portions of Avraham, Yitzchok and Yaakov, 'אָתוֹ, אֲתוֹ, אֲתוֹ' - I already gave him my portion, 'כְּלוֹמֵר אֵלָיו', - in other words, I gave the Almighty's portion to him."

The voice of Rashi went on to say that if one understands this, he will ascertain many of the secrets of life, in this world and in the next, including the war of Gog and Magog, and the death of Moshiach ben Yosef. Who can fathom the greatness of the holy Tzaddik, Rashi?

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS VAYEISHEV

START TO LIVE AND DON'T LOOK BACKWARDS

CHANUKAH – ONE LIGHT AT A TIME

Concerning the story of Yehudah and Tamar, the *Medrash* comments that Hashem says I know the thoughts of man: The *Shevatim* are occupied with the selling of Yosef, Yosef was busy with his fasting and sackcloth, Reuven was occupied with his sackcloth and fasting, Yehudah was busy getting himself a wife, and Hashem was occupied in creating the light of *Moshiach*, and thus we have the episode of Yehudah and Tamar. The *Medrash* is telling us that everyone of the above was doing his thing at this particular time in history, yet Hashem knows the inner thoughts of man and it was through the actions of specifically Yehudah that Hashem brought the light of the *geulah*. What was so significant about Yehudah's actions and what were his inner thoughts that he alone was the one who merited becoming the source of *Moshiach*?

The Rebbe Bunim of Peshischa explains that after Yehudah's suggestion to his brothers of selling Yosef was executed, Yehudah fell into deep remorse. The brothers blamed him for the selling of Yosef as they watched the agony of their father over the untimely loss of their son and because of which they lowered him from any prestigious esteem that he possessed amongst them. Yet within Yehudah's present caved in world and devastation, he nevertheless was able to strengthen himself not to despair and become hopeless. He then decided that he had no other choice but to start his spiritual journey with Hashem once again from the very beginning with the first mitzvah in the Torah, which is to be fruitful and multiply and he began searching for a wife. Yehudah said to himself that there is nothing to gain by living the present in the framework of his past failures by which he is haunted by guilt and self hate. He must live in the present and future where he can dispel the darkness with a new ray of light. This resolve is hinted in his name יהודה which has the name of יהו' and the letter דל"ת which means poor and lacking. Even though Yehudah through his choices made his present condition poor in virtues, he nevertheless believed that there still remains a present and future with Hashem and he must overcome his spiritual poverty. This decision and action withstanding Yehudah's lowly state of spirit, was deemed so spectacular in the eyes of Hashem, that He decided that the lineage from which the *Moshiach* will stem will come from Yehudah. For like Yehudah, *Moshiach* will herald into the world an incredible light which will eradicate all forlornness and hopelessness forever.

Chazal tell us that Hashem created worlds and then destroyed them for they did not find favor in his eyes until he reached the creation of this world in which we live in. What was Hashem trying to demonstrate with this scenario for certainly He could have gotten it right even the first time? He desired to show that even if the personal world that one builds falls apart and

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

he regrets his past actions, it does not mean that he should perceive himself as a total failure and stop living. Rather, he must start once again and then again with renewed efforts and hope, until he climbs out from under the *Churban* and rebuild his world and get it right. If one can muster up the courage and not look backwards at the ashes, then he is considered as if he was walking in the ways of his creator by listening to His message set forth at the time of creation. Keep on building no matter how many failures one experiences. The *passuk* (Iyuv 41:3) *מי הקדימני ואשלם* who preceded Me and I will pay reward. The interpretation is that if anyone proceeds to look before the scene of My creation of this world, and realizes that I created other worlds previously which were destroyed, will merit to be rewarded with *shelaimus*. For prior to this world that we live in, Hashem created other worlds and destroyed them to teach us the lesson of never to give up until you reach the level of achievement for which you are seeking.

We usually read this *parsha* of Yehudah and Tamar at Chanukah time. Chanukah is also a story of a small group of individuals whose glorious world caved in and yet they girded themselves with the fortitude to focus on bringing light instead of wallowing in their gloom. If they would have made calculations debating whether they should wage war against the great powerful well trained Greek Army they would have already thrown up their hands in defeat even before they started. If they would have analyzed the past and present spiritual state of Am Yisrael they would have come to the conclusion that there is no future and it is already all over why fight. If they did not possess the supernatural determination to find undefiled oil they would have given up searching for it and the miracle of the Menorah would not have happened. But they were like Yehudah who did not bemoan his *דלית* - losses and *churban*, but rather rallied to the cry of *מי לה' אלי* we must do for the sake of Hashem's name irrelevant if we are successful or not. Using the four letters of Hashem's name *הויה*, three tenses can be created; *היה* past, *הוה* present, and *יהיה* future. To be imprisoned by one's past without the hopefulness of the present and future is to fail to identify with Hashem. As my son in law Rav Yoni Fisher Shlita succinctly said, one must strive to be a **Warrior** and not a **Worrier**.

This concept is alluded to in the *passuk* (Tehillim 9:11) *יבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך הויה* Those who connect to Your Name will put their trust in You because those that seek You never left You. Even those, who after being spiritually bankrupt and would have normally thrown in the towel of their relationship to Torah and Mitzvos fulfillment, nevertheless if they know Your Name they will never surrender to cease trying. The reason is because they are *doreshei הויה*, they "expound" on the Name of *הויה* which displays three tenses. The present and future tenses of Hashem's Name talk to even those individuals who are in a state of spiritual vacuums with gaping holes and inspire them to become holy.

The Trisker Maggid finds this theme stated in the opening of portion of Chanukah in *Meseches Shabbos 21b* *מאי חנוכה דתנו רבנן בכ"ה כסלו יומי דחנוכה אינון דלא למיספד בהון ודלא להתענות בהון* Chanukah are days upon which one is prohibited to eulogize and fast. He explains this

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

statement with an esoteric meaning. On Chanukah one is prohibited to eulogize and feel anguish over his personal past deeds but rather to be inspired to begin once again *avodas Hashem* and the fulfillment of *mitzvos*. The word חנוכה means beginning and dedication. This is what this Yom Tov teaches us.

This is the why the *Halacha* of lighting the Chanukah Lights should be done and placed at the doorway דלת. It is to demonstrate that even though one is in a depressed state because of his spiritual poverty and *churban*, he must nevertheless remind himself of, and strengthen himself from, the Chanukah victory over Am Yisrael's insurmountable adversaries and start again advancing "one light at a time".

The *passuk* says (Tehillim 91,14) כי ידע שמי כי ידע שמי כי ידע שמי כי ידע שמי כי If one has a deep desire for me, I will save him and elevate him because he knew My name. Even the ones who feel like an outcast, if they know My name which accentuates the present and the future besides the past, then they will have a renewed desire for Me and seek האמת which is the *gematriah* ראש דברך אמת *together with its four letters*. This is from where Yehudah derived his inspiration and sought the אמת which means to start once again from the basics as it says ראש דברך אמת that the beginning is where one can find the אמת. For Yehudah it was in the first *mitzvah* of פרו ורבו. Everyone has to decide personally where his point of beginning is. The *passuk* then promises that Hashem will reward Yehudah and the such with a personal *geulah* and with a national *geulah* בן דוד המשיח (including the three words) which is the *gematriah* of ידע שמי which shares the same *gematriah*. The words ידע שמי also adds up to דלת. The lighting of the Chanukah *Licht* shows that this Yom Tov tells us to stop being **tense** about one's past and rather take advantage of the accessibility to start a new **tense** of the present and the future with hope and aspirations for a deeper and more meaningful relationship with Hashem.

So we can glean from all of the above that if one wants to **LIVE** to the fullest he should not look backwards at his **EVIL** (live spelled backwards) or **VILE** moral shortcomings. By doing so, it can create a **VEIL** between your self - created darkness and the light that is produced by moving forward towards returning to Hashem. Rather look "a head" to the ראש דברך אמת and start from this very moment to make a small change, one light at a time.

This אמת can be ignited by renewing one's commitment to learning Torah. Start again from the very beginning if need be. The first letter of the Aseres Hadibros is the aleph of אנכי, the first letter of Mishnayos is the מ of מאימתי, and the first letter of *gemarah* which is a ת of תנא which spell together אמת. The flask of oil was sealed with the חותם of the Kohen Gadol. Hashem's seal is אמת. It's a time to start again which will give you a gain of tremendous proportions. One light at a time, and one word at a time. For the lights of Chanukah lie in the words of Torah.

Gut Shabbos

Rav Brazil

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Dovid Gurwitz

Parshas Vayeshev

Sweat and Tears and the Soul of Chanukah

There are two episodes in *Parshas Vayeshev* with distinct, articulated forms of sadness. The first is when *Yaakov* said, "I will go to my grave mourning for my son. And his father wept – *vayabuch eso*". The second is when *Yosef* saw the baker and the butler depressed – *zo'afim*.

Rav Shmshon Raphael Hirsch zt"l opens whole new worlds for us as he develops the fascinating word etymology of these two words. In both, he finds a deep connection to the soul, which just happens to be one of the lessons of Chanukah. *Ner Hashem Nishmas Adam*.

Bachu – crying – is related to *bekah*, split, *pekah*, open, and *pekaech*, burst open – all expressing breaking free from the inside. *Bachu es* means the following: continuously weeping over the thing itself, keeping it in one's heart, maintaining this sadness, and expressing it in a tear. It is interesting that the English word tear – as in crying – also means ripping open.

Here, Rav Hirsch, the true poet of the souls, expresses one of his most memorable insights: Tears coming out – *bachu yoztai* – sound like breaking – *bekah* - through with sweat – *yazeh*. Tears, he says, are the sweat of a working soul, and "sweat" is the "tears" of a working body!

That wisdom is worth repeating, slowly: Tears, he says, are the sweat of a working soul, and "sweat" is the "tears" of a working body!

Later, in analyzing *zayef*, Rav Hirsch relates it to *tzayef*, cover, from which we get *tzeuf* – veil. *Tzeuf* means the external veiling of the face, and *zayuf* means the veiling of the face from within. The appearance of a troubled face, he writes, is as if something there was asleep; the soul, the life, is missing from it, since its ordinary liveliness is veiled.

How does this "breaking free and veiling" relate to *Chanukah*?

Let's first see some hints to *Chanukah*. The beginning sentence in this *parsha* has seven words: "*Vayeshev Yaacov b'eret megori aviv b'eret Canaan*", which means: *Yaakov* settled in the land of his father's journeys, in the land of Canaan. The value of the last letters of these seven Hebrew words – *Bais* (2), *Bais* (2), *Tzadi* (90), *Yud* (10), *Vav* (6), *Tzadi* (90), *Nun* (50) – add up exactly to 250, which is the value of the word *Ner*!

Second, we see something amazing in the group of first letters as well as the group of last letters of *Maoz Tzur Y'shuasi Lecha Na'eh L'shabeiach* – each group also adds up exactly to 250, *Ner*!

Third, the word *tzeuf* – veil – also has a value of 250! We learn from here one reason why a woman covers her face when she lights candles!

How can we access the compressed energy in ourselves? How can lights – candles – contain such compressed energy? The answer is that lights are mirrors of our soul. *HaShemen* – the oil – is made up of the same letters as *neshama* – soul.

The fact that the Greeks – whom, as we stated in an earlier piece, the world sadly remembers in museums primarily as an elevated people – forced the *Torah* to be translated by 70 *rabbaim* in separate rooms, is an example of their attempt to compress Divine thought into a restricted vessel – human wisdom.

This echoes what is described regarding *Yoseph*, the main focus of this week's *parsha*, who was put in a pit by his brothers, after his relating of dreams whereby they would be subservient to him, and then, later, put in a dungeon in Egypt. He was continually compressed. Yet *Yoseph* rose from every situation to become, amidst the spiritual darkness of each setting, the controller of the wealth of the entire world. One of the meanings of *Yoseph* is to gather, to complete.

Yoseph also represents our hidden powers to refocus, regroup, rededicate – *chinuch* – against all odds. That is one of the deeper reasons why *Yoseph* is so connected to *Chanukah*, even though his life preceded the events of *Chanukah* by over a thousand years.

We can begin to see the power of compression when we look at other examples in our lives. We see compression when we exercise our bodies. Strength increases only against pressure. We see compression when we move a large computer program or window from its position on the screen to the bottom of the screen, with one click. We see compression when we think about one small urn of untainted oil found in the *Beis Hamikdash* by the *Chashmonayim*.

Think about the idea of compression in our lives. Perhaps the greatest physical example in our memory was the atomic bomb. It led to the end of the war, and forever changed the landscape towards warfare. Compression technology is presently enabling the amount of data that passes through various physical conduits to increase at tremendous rates.

Compression also permits us to adapt our own self-adjustment mechanisms. It can also be seen by the amount of practice a person needs in order to perfect or improve a skill. The process there is slower, and affected by the accumulation of little steps, but it is still compression.

By the eighth day of *Chanukah*, we are lighting the last of the thirty-six candles. One plus two...etc....up to 36, equals 666, which is the value of the word *rechilus*, tale bearing. We can perhaps use the cumulative effect of the lights as a way to help ourselves release compression of external pressures to stop speaking improperly. The *Chanukah* lights help us to do so.

The word *Chanukah* also teaches us about the lights. The positional *gematria* of the five letters *Ches* (8th letter in *aleph - beis*), *Nun* (14th letter,) *Vav* (6th letter), *Cuf* (9th letter), and *Heh* (5th letter) equals 44, the number of lights we use including the *Shamesh*, throughout *Chanukah*. When we spell out the five letters comprising the word *Chanukah* – *Ches* (*Ches Taf*), *Nun* (*Nun, Nun*), *Vav* (*Vav, Vav*), *Chaf* (*Chaf, Peh*) and *Heh* (*Heh, Heh*), we find something astounding:

The value of the inside letters – *Taf* (400), *Nun* (50), *Vav* (6), *Peh* (80), and *Heh* (5) – add up to 541, the value of...*Yisrael*! The inside hidden part of a word – the soul of the word – is the value of the spelled out letters. The soul of the word *Chanukah* is .....*Yisroel*. This echoes the changed name of *Yaakov* to *Yisrael*, which we discussed in *Parshas Vayishlach*. No wonder Jews of all types of religious practice still observe *Chanukah*.

The number of nightly *Chanukah* candles that we light increases. The word for tears – *demai* – when they are rearranged, forms the word *amidah*. Tears also stand up for us, in *hashomayim*, which is the same value as the word *neshama*.

May we contemplate and merit greater connection and growth through *Chanukah licht* to our *neshama*.

וילכו אחיו לרעות אוילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם... וימצאו איש והנה תעה בשדה

Now, his brothers went to pasture their father's flock in Shechem. (37:12)..... A man discovered him, and behold! – He was blundering in the field. (37:15)

Clearly, the entire debacle concerning Yosef and his brothers is cloaked in profound esoteric secrecy. All we can do is to derive snippets of ethical lessons which we should incorporate into our lives. Perhaps the most powerful and illuminating statement made by Chazal is the following: "The tribes/brothers were occupied with the sale of Yosef; Yosef himself was absorbed b'sako u'b'taaniso, in his sackcloth and fasting; Reuven, as well, was immersed in a state of penitence; so, too, was Yaakov Avinu; Yehudah was engaged in the process of looking for a wife. Last – and most important – was Hashem, Who was involved in creating the future light of Moshiach Tzidkeinu."

Tzaros, troubles. Everyone is going through some sort of travail – or, at least, that is how it appears. Yosef is suffering. Yaakov is suffering. The Shevatim are certainly not happy with what they are compelled to do. Reuven has his troubles. Yehudah does not fare well. Hashem Yisborach manipulates everything for one purpose: to prepare the way for Moshiach. Chazal conclude, "This teaches us that before the first oppressor was created, the final redeemer had already been created."

Three times, the Torah writes that Yosef had some sort of an encounter with an ish, "man": Va'yimtzaihu ish, "A man discovered him" (ibid 37:15); Vayishaleihu ha'ish, "The man asked him" (ibid 37:15); Va'yomer ha'ish, "The man said" (ibid 37:17). This was not a human encounter. Chazal say that he was an Angel (Gavriel) in the likeness of a man. Horav Yechezkel Abramsky, zl, suggests that since Yosef is the one who was lost, it should have written, Va'yimtza ish, "And he (Yosef) met/discovered a man." Why does the Torah write that the man discovered him (Yosef)?

This, explains Rav Abramsky, is how we know that it was an angel in the likeness of a man who sought out Yosef. The Malach, angel, was dispatched by Hashem for a purpose. Everything is guided by Divine Providence. Yosef was "sent" to Egypt by Divine agency, in order to bring the Shechinah, Divine Presence, to Egypt in preparation for the descent of Yaakov and his family to the country that would be their home for 210 years. This was the beginning of their exile. Everything has a reason. Nothing happens by chance. We should not err and think that angels were dispatched only in days of old. No, says Horav Reuven Karlinstein, zl, every step of our lives is Divinely guided for a reason and purpose. At times, we realise this only many years later. Those who live their lives with their eyes open might even "sense" the angels during their encounter.

וישב ראובן אל הבור

Reuven returned to the pit. (37:29)

Where was Reuven (that he had to "return")? Rabbi Eliezer (Midrash) says, "Reuven was occupied with fasting; he was dressed in sackcloth as penitence for changing the placement of his father's bed. Hashem (in accepting Reuven's repentance) said to him, 'From the beginning of time, there has not been anyone who had transgressed and repented. You are the first one. As reward, your

descendant will stand and declare/exhort the people to return/repent.'" This is a reference to the Navi Hoshea, a descendant of Reuven, who proclaimed, Shuvu Yisrael ad Hashem Elokecha, "Return Yisrael to Hashem, your G-d." This Midrash begs elucidation. Was Reuven the first to repent? What about Kayin, who repented? Furthermore, Chazal teach that Adam HaRishon also repented. Why is Reuven singled out as the first penitent when, in fact, two others preceded him?

The commentators, each in his own inimitable manner, distinguish between the varied approaches to teshuvah manifest by Adam, Kayin and Reuven. The Brisker Rav, zl, offers a novel understanding of Reuven's teshuvah. Reuven was about to perform the mitzvah of hatzolas nefashos, saving his brother's life. This was no ordinary mitzvah (not that any mitzvah may be called "ordinary"). Saving a life is saving a world; he was saving all future generations that would descend from Yosef. Reuven wanted to be sure that this mitzvah was executed b'shleimus, complete perfection. People often perform mitzvos assuming that they are doing something special, wonderful and great, when, in fact, the end result of this mitzvah is far from laudatory. Thus, to ensure that there would be no errors, Reuven wanted to purge himself of any vestige of sin.

This form of teshuvah is unlike any teshuvah previously performed. This was not teshuvah to expunge a previous sin; rather, this was teshuvah prior to a mitzvah, for the express purpose of perfecting the upcoming mitzvah. This is the meaning of Hashem's declaration to Reuven, Atah posachta liteshuvah techilah, "You 'opened' with repentance 'first.' Prior to you, no one had thought of repenting before carrying out a mitzvah. You taught the world that if one wants to perfect the performance of a mitzvah, he must first be pristine, cleansed of sin. This can only be done through prophylactic teshuvah. This is the meaning of Hoshea's proclamation Shuvu Yisrael ad Hashem Elokecha, "Before you go approach Hashem, i.e., perform a mitzvah, repent, so that your mitzvah will be complete and perfect." Pouring wine from a filthy pitcher is clearly not the same as pouring from a pitcher that is pristine of all dirt. Should mitzvah performance be any different?

Perhaps we can offer an alternative explanation for Reuven receiving the accolade of "first repenter." While he was preceded in repentance by Adam and Kayin, Reuven's teshuvah was unique, so that it earned him the distinction of being the first to repent. Adam and Kayin repented their defined sin. Reuven's sin was not defined. The Torah writes, Vayeilech Reuven, vayishkav es Leah, "Reuven went and lay with Leah" (Bereishis 35:22). Actually, what had transpired was quite different. Following Rachel Imeinu's death, Yaakov Avinu established his primary residence in Bilhah's tent. Reuven considered this an affront to his mother, Leah Imeinu. In order to defend his mother's honour, he took the initiative to move his father's bed to Leah's tent. The Torah implies Reuven's act was an egregious sin, when, in fact, it was a grave error motivated by impetuosity and righteous indignation over what he perceived to be his mother's shame. Nonetheless, our great leaders are held to a higher, more exacting standard – one that transforms an error into a grievous sin.

Having said this, we may now view Reuven's teshuvah in a different light. He did not simply repent his indiscretion, his error in

judgment. Reuven repented the grievous sin as described by the Torah. His *teshuvah* was above and beyond the pale of his sin, because he understood how his error would be viewed in a perspective consistent with his lofty spiritual plateau. His was not the average *teshuvah*. His repentance set a standard, which raised the barometer of *teshuvah* to a higher bar. Veritably, that is the way it should be, since the effect and repercussion of a sin is not a “one size fits all” phenomenon.

ייהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו

It was at that time that Yehudah went down from his brothers. (38:1)

The *Midrash Tanchuma* explains the juxtaposition of Yehudah's marriage, upon the loss of his wife and two sons, and upon the incident of Yosef's sale, with Yehudah being the one to inform Yaakov *Avinu* of Yosef's death. Hashem said to Yehudah, “You have yet to father children; thus, you do not know what raising children and losing them means, the accompanying pain and sorrow. Yet, you were the one to inform your father that a wild animal had killed/torn his son apart. You must now experience the pain of losing a child. Therefore, you will marry and father two sons, whom you will subsequently bury. Then you will realise the pain that you caused your father.

Horav A. Henach Lebowitz, zl, expounds on this *Midrash*. It may be implied from *Chazal* that the reason Yehudah had no qualms about informing Yaakov about Yosef's tragic (fictional) encounter with a wild animal was that Yehudah did not know what it meant to have – and then lose – a child. Despite Yehudah's greatness, his peerless wisdom and distinction of being second to Yaakov in Torah knowledge, without personal experience he was unable to empathise properly. Yehudah had to experience first-hand the pain that Yaakov had experienced.

The *Rosh Yeshivah* asserts that we must always give a person the benefit of the doubt and judge a person positively, because we rarely know their true situation. People put on a positive front, but deep down they are churning with pain.

Chazal (Pirkei Avos 2:5) teach, *Al tadin es chavercha ad she'tagia limkomo*, “Do not judge your fellowman until you come to be in his place.” The secular world has a well-known adage, “Don't judge a man until you've walked a mile in his shoes.” It is not as if *Chazal* require secular support; the purpose of the quote is only to demonstrate that this idea is expressed by an accepted maxim. We often look at a person and decide that they are doing well, because, for all appearances, they are. We do not realise that we are looking at a snapshot of their present state, without taking into account what has taken place before or what has led to their present state. We should not judge people in black and white, because, in reality, the world contains so much gray. Indeed, unless one has lived exactly as the person he judges, has had similar responsibilities, has experienced the same challenges, he is not in a proper position to judge.

Ad she'tagia limkomo, “Until you come to be in his place,” may be taken literally to mean, “In his geographical position, his locale.” Every person has a background, a place in which he grew up and spent his formative years. Before we judge someone, we must take into account: his background, family, friends and associates. Early childhood experiences (both positive and negative) can be critical factors in setting the patterns for the development of one's personal destiny in life.

Furthermore, do not judge from afar. Move up close in order to develop a better perspective of a person. Distance creates illusions. A person's identity appears different when we get closer to the scene. When we set ourselves apart from the community, from the person we judge, we risk clarity, and, unless we can put ourselves in exactly the same position as the person we are judging, we should not judge.

Tagia is related to *yegia*, which means toil, labour. Perhaps *Chazal* are teaching us that we may not judge until we have expended the same effort to reach the same position as did the person whom we are judging. We have difficulty understanding why a person acts in a certain manner. We are envious of an individual's position, wondering how he achieved what he did when we are still busy climbing the ladder. How often do we take into account the travail, obstacles and many challenges this person had to overcome before he made it to the top? Would we be willing to do the same? We question a person's behaviour and decisions, wondering why they are so obstinate or inflexible. Do we know what they went through, the various experiences, hardships and challenges until they achieved distinction? Perhaps this is what is meant by “Walk a mile in *his* shoes.” We do not know what kind of shoes he had when *he* walked that mile. They could have been old and worn out, ill-fitting, torn with holes, allowing water to penetrate or pebbles to cut the skin. His *yegia*, toil, should be a critical part of our judgment process.

Horav Tzvi Hirsch Rabinowitz, zl, was the son and successor of the venerable *Kovner Rav, Horav Yitzchak Elchanan Spektor, zl* (children often changed their family name to avoid conscription into the Russian army). Shortly after he married, his wife was diagnosed as clinically insane. She was hospitalised. The doctors who treated her declared that she would never recover. The young *Rav* had one option for freeing himself from the marriage: *heter meiah rabbanim*. Since a man may marry more than one woman (Biblically), under extreme situations, the rabbinical courts which would normally uphold the *cherem*, ban, declared by *Rabbeinu Gershom*, prohibiting a man from having more than one wife, would permit a man to secure the permission of one hundred rabbis to take a second (added) wife.

The citizens of Kovno suggested to their *Rav* that he avail himself of this dispensation. Prominent citizens visited him to encourage him to do what any other man in his position would do. He demurred. “Absolutely not,” he said. He was not without a reason. He explained, “If I were to remarry, and my first wife would (by some remote chance) become cured, this would lead to behaviour inappropriate for a *Rav*” (Having two wives would not look good on his resume. He would be allowed to stay with his second wife, but would be compelled to divorce his first wife, who would now be stuck.)

“To avoid this predicament, my only option would be to remarry and pray to Hashem that He heal all sick people – except for my first wife [After all, he could not have her become cured and come home.] Thus, my only out would be to call on Hashem not to heal all of the sick people of *Yisrael*. This I cannot do.”

There is no question that everyone in Kovno was rendering judgment against their *Rav*. Some lauded him; others excoriated him; still others must have thought *he* should be committed. No one bothered to think of the pain and anguish that he was experiencing. They were too busy judging. His *yegia* meant very little to nothing to them.

End of the story: *Rav Rabinowitz* continued praying for his wife to be healed together with all of the sick people of *Yisrael*. This went on for decades until she passed away – having never left the hospital. He never gave up on her. He never turned his back on her. He did not remarry until after she died. He lived alone for decades, because he would not force himself to limit his prayers for sick people. He exchanged his happiness for faithfulness to his wife. His integrity was the product of *yegia* – pure toil. Yet, people probably judged him. What did *they* know?

ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים

How then can I perpetrate this evil and have sinned against G-d!
(39:9)

Potiphar's wife did everything within her power and resources to beguile and seduce Yosef. True to his earned appellation of *tzaddik*, righteous man, he resisted her advances. According to *Rashi*, he employed ingratitude as an excuse, asserting that his master had entrusted him with the total run of the house. To sin with his wife would be the nadir of ingratitude – not to mention indecency – and a betrayal of trust. In the beginning of his *Shaarei Teshuvah*, *Rabbeinu Yonah* derives a different tactic from Yosef's words – one that should, likewise, apply to each and every one of us. Yosef made a point to acknowledge his many positive attributes, character traits and *yichus*, pedigree, as deterrents from sin. To paraphrase *Horav Avraham Pam*, *zl* (quoted by Rabbi Sholom Smith), *Es pasht nisht!* "It is unbecoming for someone like me" to commit such a base sin.

A person creates a protective barrier against sin when he stops to think of his Jewish identity. What he is about to do is certainly inappropriate for someone of his standing. Everyone has positive worth; some even have noble lineage. He must ask himself: Is this becoming of me, of someone of my status? Do my ancestors deserve for me to sully their reputation? These are powerful points. So why do they not work? After all, people do sin. Not just spiritually-deficient people, but people who are observant, from distinguished backgrounds, individuals who possess wonderful attributes. It is these same individuals who shock the community when they act in a manner unbecoming someone of their standing. What happened to their self-identities?

Perhaps we can elucidate this with a with a well-known parable from *Horav Nachman Breslover*, *zl*. There was once a prince who lived with his father and mother, the king and queen. Everything went well. He was a fine young man who received a splendid, well-rounded education, reflective of his aristocratic background. One day the prince transformed. He suffered what we might term an identity crisis. He thought that he was a turkey. He no longer ate with his parents at the dining table, choosing to peck at crumbs under the table. He did not wear his princely garb. Since turkeys wear no clothes, he did not either.

It is understandable that the king and queen contacted any and every professional who might cure their son – to no avail. Money was of no issue. The finest doctors and psychiatrists were summoned, but no one succeeded in convincing the prince that he was anything but a turkey.

One day a gentle - looking man showed up at the palace requesting to meet the prince, "I hereby offer to cure the prince. I want no money. I do, however, have one condition: no one, absolutely no one, may interfere with anything that I do. If you mix in, it will hamper the therapy and produce negative results." They agreed.

The next day, the prince had company underneath the table. The man had shed his clothes and began pecking crumbs in the royal dining room, underneath the table. The turkey/prince looked at him and asked, "Why are you here?" the man countered, "Why are *you* here?" The prince replied, "I am a turkey. This is where I eat." The man looked at him defiantly and said, "Well, I am also a turkey, and it is time to eat." With that, he began to gobble, gobble like a turkey and peck crumbs from the floor. This went on for a few days.

One morning, the man said to the prince, "I see no reason why a turkey should not wear a shirt." The price thought about it and said, "You are right." Soon the two "turkeys" were wearing shirts. A couple of days passed, and the man asked, "Is there any reason that turkeys should not be allowed to wear trousers?" The prince agreed that there was no reason. They now wore trousers and a shirt. The process continued until they were both fully dressed "turkeys" pecking at crumbs beneath the table.

Next, the man convinced the prince that nowhere was it stated that turkeys may neither eat human food nor eat at the table like humans. Before long, the turkey/prince sat at the table dressed in his full regalia, eating human food. He continued identifying as a turkey, but, for all intents and purposes, he was acting like a human being.

The moral: we are fortunate not to suffer from turkey or other complexes, but what about our self-perception? Do we recognise our inherent qualities, our hidden potential? Are we limiting ourselves either by diminished self-perception or delusion? Yes, some of us delude ourselves into believing that we are so much greater than we really are. We cannot fail; we can take chances and will not fall into the trap of the *yetzer hora*, evil inclination. We are wrong on both counts. By diminishing our self-perception, we think that we have no spiritual worth anyway – so why not sin? By convincing ourselves that we can walk a tightrope over sin and maintain perfect balance, we delude ourselves until we fall and fail.

Rabbeinu Yonah's tactic works only for he who does not suffer from a weakened self-perception. In that case, then he really is a turkey.

Va'ani Tefillah

ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת
V'sein sachar tov l'chol ha'botchim b'Shimcha be'emes.
And give a good reward to those who truly trust in Your Name.

We have an added category of Jew for whom we pray: those who are *Botchim b'Shimcha be'emes*, "Truly trust in Your Name." There are many who talk the talk, proclaiming their trust in the Almighty. When it comes to walking the walk, to placing trust in Hashem at a time when the challenges are too much to endure, however, *be'emes*, "truly," comes to the fore. Placing one's trust in Hashem when the "sun is shining" and times are good is common. It is when the sky begins to cloud over and become dark, when a person is confronted with the (perceived) bad times, with the challenges and travail, that the veracity of his spiritual mettle is put to the test. One who trusts even through times that appear "bad" – he is one who truly trusts in Hashem.

Who are those unique individuals who have developed such powerful trust in Hashem? *Horav Shimon Schwab*, *zl*, relates that these are the 36 *tzaddikim*, the *Lamed Vav*, righteous Jews who are bound up in Hashem, whose faith in Him knows no bound and no fear – regardless of what happens in their lives. We pray to Hashem to grant them "good reward," *sachar tov*, which, according to *Rav Schwab*, means that they have the ability to benefit others.

Thus, in the case of *bitachon*, we ask that they inspire others with true *bitachon*.

Parashas Vayeshev

Every Word Is Heard

“Yosef brought an evil report (about his brothers) to their father Yaakov” (Bereshis 37:2). The Medrash Rabba (84:7) explains that Yosef reported that the brothers were eating meat that was not *shechted* (properly slaughtered). Secondly, they were considering marrying girls that were not suited for them. Thirdly, they were degrading the sons of the handmaids, Bilhah and Zilpa, calling them servants. Hashem punished Yosef, *middah kineged middah* (in exact accordance with the crime committed). For reporting that they ate *unshechted* meat, the brothers *shechted* a goat to dip Yosef’s coat in its blood. In exchange for the report about unsuitable wives, Yosef was sent to prison by Potiphar’s wife. For reporting that some of his brothers called the others servants, Yosef was sold into slavery.

Kinderlach . . .

As we have said many times before, speech is so very important. Hashem hears every word. Yosef spoke badly, and was punished for each and every bad thing that he said. We surely do not want to speak badly about people. How do we guard our tongues? The Chofetz Chaim explained all of the laws in his famous book, “Chofetz Chaim”. B’ezras Hashem, we should follow the directions of Rav Yehuda Zev Segel and learn two laws from the book every day. Then we will never speak any loshon hora!

Against All Odds

Last week’s parasha ended with an entire chapter (43 verses!) listing the descendants of Eisav. Parshas Vayeshev subsequently begins by describing one descendant of Yaakov, namely Yosef. Rashi writes that Yaakov saw the whole list of Eisav’s family members, (who were all his enemies, dedicated to destroy him), and wondered how he could conquer all of them. Rashi answers with a parable. A flax dealer came to the market with his camels laden with flax. A blacksmith wondered, “How will this huge volume of flax be able to enter into the shop?” One bright person came along and said, “Don’t worry, one spark from your hammer can burn up all of the flax.” One tiny spark can reduce a huge volume of

flax to nothing. Similarly, one man, Yosef HaTzaddik, can defeat all of Eisav’s armies.

This is also one of the messages of Chanukah. The special prayers for Chanukah state that Hashem delivered the many into the hands of the few. The Greeks tried to prevent the Jews from keeping mitzvos. Judah HaMaccabe and those Jews loyal to Hashem and the Torah fought against the mighty Greek Empire.

They were tremendously outnumbered. This did not deter their *emunah* (faith) and *bitachon* (trust) in Hashem. They knew that they had to keep the mitzvos, no matter what the odds. They were victorious. They did what Hashem wanted; therefore, He gave them the *siyata dishmaya* (heavenly assistance) to succeed.

Kinderlach . . .

Size and might mean nothing when it comes to Hashem’s Torah and mitzvos. Just as Hashem gave Yosef the siyata dishmaya to overcome forces much greater than him, so too He will give us siyata dishmaya to overcome big challenges. How am I ever going to get all of this homework done? How will I ever make shalom with that neighbor? Everyone is going to the park and I cannot go; how can I ever face them all? I will be so embarrassed. Don’t worry kinderlach, Hashem helped Yosef Hatzaddik overcome his challenges. He helped the Chashmonayim defeat their enemies. When you do what He wants, He will help you too.

The Darkness

“I have a riddle for you, Chaim.”

“Go ahead, Avi.”

“What is underground, dark, with just a small hole to let in light?”

“Ummm, a pipe?”

“No, bigger.”

“A tunnel?”

“No.”

“Ummm, I give up.”

“A Biblical prison.”

“Really? That is fascinating. How do you know that?”

“From this week’s parasha. Rabbeinu Bechaye describes the prison into which Yosef was thrown. It was like a house built underground.”

“How deep was it?”

“A lot deeper than you think. Rabbeinu Bechaye compares it to the *golus* (exile) of Klal Yisrael.”

“That is true even today. We are deep in the darkness.”

“Exactly. However, we have much to be thankful for. As the verse states, ‘And Hashem was with Yosef’ (Bereshis 39:21). Just as the *Shechina* (Divine Presence) was with Yosef in that prison, so too, Hashem is with us in this deep, dark *golus*.”

“Tell me more.”

“Rabbeinu Bechaye goes on and describes many parallels between our *golus* and Yosef’s interment. His suffering in the prison is similar to our suffering among the nations. Hashem gave Yosef charisma in the eyes of the prison guards (Bereshis 39:21). Similarly, he gives us a charisma in the eyes of the nations. But the best part is the end.”

“Where they take Yosef up out of prison.”

“Yes. So too, we will be redeemed from this *golus*. That is why we pray, “*yaaleh vi’yavo*” (rise up and come), because the end of this *golus* will be like rising up from a pit.”

“Speedily and in our days.”

“Amen.”

Kinderlach . . .

Don’t be afraid of the dark. The golus is very dark. However, we have the light – Hashem. He is with us. He protects us. He gives us charm. He loves us. And He will redeem us. Keep praying to him. Ask Him to bring us up out of the darkness. With His help, we will be in the light ... very soon.

The Flame and The Fire

**ישב יעקב בארץ מגורי " 37:1
"אביו, בארץ כנע"**

"Yaakov settled in the Land of his father's sojourning, in the Land of Kna'an." The Torah tells us that Yaakov settled in the Land of Eretz Kna'an, and the following Posuk says, "ואלה תולדות יעקב, – these are the progeny of Yaakov, Yosef – and then proceeds to tell us of the incident of Yosef being sold by his brothers to Yishma'eilim, and ultimately sold to Mitzrayim, which was the beginning of the exile for Klal Yisroel. Why does the Torah need to repeat here that Yosef was the progeny of Yaakov, that which we certainly already know?

"Yaakov settled" can be explained with a Moshol. There was a certain flax merchant whose camel entered a town laden with flax. The blacksmith asked where all the flax can be stored? There was a clever man who answered him, "One spark can go forth from your bellows which will burn it all up." Similarly, Yaakov saw all of Eisav's chiefs. He wondered, and said, "Who would conquer all of them." The following Posuk says, "אלה תולדות יוסף, – "עקב, יוסף" – "These are the offspring of Yaakov: Yosef," implying that Yosef is the solution to the problem of the chiefs of Eisav. It says in Ovadiah 1:18 "והיה בית יעקב אש, ובית יוסף להבה, – "ובית עשו ליקש" – "The house of Yaakov shall be fire, the house of Yosef shall be a flame, and the house of Eisav shall be straw." A spark shall go forth from Yosef which will annihilate and burn them all up. (רש"י)

Rashi tells us that Yaakov is like the fire and Yosef is like the flame, and together they will destroy Eisav, who is like straw. Why is it that Yosef is the one who is like the flame? There are Tzaddikim who are only Mashgiach upon themselves; they only ensure that they follow the proper path, but are not concerned with others around them. They are like a standing fire. There are other Tzaddikim who are not only Mashgiach themselves, but they are also Mashgiach upon others. They seek to help elevate those around them, and have a far reach in inspiring others. They are like a flame, which does not stand still, but moves around, and can have a far-reaching impact. This second type of Tzaddik was the Bechina of Yosef Hatzaddik. Yosef's mother said, "ויסוף ד' לי בן אחר, – that there should be an additional son, for Yosef always had an effect on others. Bereishis 37:2 "והוא – יוסף" – "Yosef saw that the children of the maidservants were not being treated well, and he tried to rectify the situation. "ויבא – יוסף את דבתם רעה אל אביהם" – When Yosef saw his brothers acting in a way he deemed was improper, he went to tell their father, for he felt responsible for them. He wanted to do everything he could to have a positive impact on others – he was everyone's Mashgiach.

Just as there are Tzaddikim, who seek to do good for others although there is no benefit for themselves, so too on the other side there is Eisav, who is from the side of the Nachash. The Nachash is the lowest of all animals, for when it lets out its venom into its enemies, it has no Hana'ah, while all other animals, although they may be causing harm to others, when they bite and their venom goes into their enemies, they have some Hana'ah from it. Yosef is the Tzaddik who seeks to help others without him receiving any Hana'ah, and therefore it is appropriate that he is the one who is the flame, the one who will destroy Eisav, who seeks to harm others although he has no Hana'ah from it. (אך פרי תבואה)

Rashi says that Yaakov sought to dwell in peace. Yaakov sought to show and teach his children how to withstand the Nisoyon of wealth. With the Nisoyon of poverty, Yaakov had already been tested, and he had the terrible Tzoros of dealing with Eisav and Lavan. He taught his children how to withstand those Nisoyons and still serve Hakodosh Boruch Hu properly. One should not question Hakodosh Boruch Hu as to why he is in the position of poverty, but should accept it. However, wealth with tranquility is that which Yaakov did not have previously. There were times that he did have wealth, but he had to deal with the Tzoros of Eisav and Lavan. He now sought to dwell in tranquility to show and teach his children that even when one is wealthy and is dwelling in complete tranquility, he must never forget Hakodosh Boruch Hu and make sure to serve Him properly. The Medrash tells us that while Yaakov sought tranquility, what occurred was – רגזו של יוסף – was the incident with Yosef. What the Medrash is telling us is that Yaakov was receiving a message that it was not his Avodah to teach his children how to withstand the Nisoyon of wealth and tranquility. His Avodah was to teach his children how to withstand the Nisoyon of poverty and disarray, and still serve Hakodosh Boruch Hu properly – and he did a wonderful job of showing and teaching his children. However, it was his son, Yosef, who was to teach Klal Yisroel how to serve Hakodosh Boruch Hu through wealth and tranquility. We know that Yosef became wealthy in the house of Potifar, as the Posuk says that he was an "איש – מצליח" and when he became the second in command of Mitzrayim, he had both wealth and tranquility. Through it all, "ויהי ד' את יוסף, – Yosef always had Hakodosh Boruch Hu with him. He always served Hakodosh Boruch Hu in the proper manner. It is from Yosef Hatzaddik that we learn that even with wealth and tranquility, that one must remember that it is all from Hashem and serve Him properly. (מהר"י שטייף)

When Yaakov Avinu came to the land of the sojourn of his father, he felt that it was the beginning of his children being strangers and going into Golus. The entire Parshah of Yosef going down to Mitzrayim and of the incident of Yehudah and Tamar, were all a precursor of the future Golus to come. Yosef being sold down to Mitzrayim was the beginning of Golus Mitzrayim, and the Parshah of Yehudah and Tamar is a reference to the exiles Klal Yisroel would endure until they would ultimately be Zoche to the final Geulah, which will be with the coming of Moshiach, who will come from Peretz – who came from the union of Yehudah and Tamar. Yaakov was distressed as to what was about to happen his children, the severe Golus they would need to endure, and wondered who would be able to conquer them. The Torah comes to give a Nechama to Yaakov Avinu, and states that it would be the Zechus of his beloved son, Yosef Hatzaddik, who would lead the way for Klal Yisroel to withstand the Golus, specifically Golus Yavan. Klal Yisroel would be saved from the Gezeira of אנטיוכוס in the Zechus of Yosef, as it says in the Seforim Hakdoshim, that "אנטיוכוס" is the same Gematria of "יוסף" – as it was the Zechus of Yosef which neutralized the wicked Antiyochos. (גיל יעקב)

Yaakov was preparing for the future of Klal Yisroel. He sought to prepare Klal Yisroel for all situations, so that they always know that they must serve Hakodosh Boruch Hu, and how to accomplish it. The Torah tells us that it was not for Yaakov to do it alone, but it would be his son, Yosef, who would take upon his shoulders to teach Klal Yisroel how to act in times of Golus, and in times of wealth and tranquility. Yosef was a true Tzaddik, and when it came time to be tested with matters of Zenus, he held firmly to the Ribbono Shel Olam, as well as when he became one of the most powerful people in the world, he once again held on firmly to the Ribbono Shel Olam. Yosef learned from his father, as Rashi tells us that Yaakov saw the image of his father, and that is what gave him the strength to overcome his Nisoyon of Zenus. The Yivanim were immoral people. It was the Zechus of Yosef Hatzaddik who saved us – and it was Yosef who taught us that we should never forget the Ribbono Shel Olam, even in times of wealth and tranquility. Chanukah is coming and we must prepare for it. We must strengthen ourselves in our Avodas Hashem, and we must know that no matter what the situation; a place of poverty and confusion, or a place of wealth and tranquility, we must never question the Ribbono Shel Olam, and we must know that it is all from Him. May we be Zoche to have a truly Lichtigah Chanukah.

Reflections on a Heavenly Occupation

By Jonathan Jarashow on behalf of the Noah's Spark/Ner Chai Foundation

"Hashem said, 'Let the one who is skilled as a shepherd of the flock...come and shepherd My people.'" (Shemot Rabbah 2:2)

In Bereshit 47:3, after Joseph reconciles with his brothers, he introduces them to Pharaoh. The Egyptian ruler then asks his brothers, "What is your occupation?" And they respond, "Your servants are shepherds, both we and our forefathers." Indeed, our Rabbis tell us that many of our great forefathers were shepherds: Abraham, Isaac, Jacob, Moses, Aaron, Joseph, and David are referred to as the "seven shepherds," for they shepherd Israel as a shepherd leads his flock. In this way, they imitate the ways of Hashem—the Ultimate Shepherd.

Both R. Menachem Schneerson, the most recent Lubavitcher Rebbe, and R. Abraham Isaac Kook point to the unique advantages of the shepherd's secluded lifestyle. While engaged with their flocks of sheep or goats, shepherds are insulated from the distractions of society. This allows them to contemplate Hashem and His creations, and to serve Him with great dedication.

Italian Torah scholar R. Menahem Recanati singles out two of the seven shepherds, Jacob and David, for comparison. He even refers to them as twins because of the many parallels in their lives. For example, Chazal teach, "Yaakov Avinu lo meit"—Jacob did not really die, because he lives on through his descendants. The same is said about David, "David Melech Yisrael Chai VeKayam," that he lives on forever.

In addition, the great shepherds Jacob and David both refer to Hashem as the Great Shepherd who takes care of His people.

Jacob was the first to call Hashem a Shepherd, in Bereshit 48:15. Jacob spent most of his life as a shepherd, so he was uniquely qualified to appreciate how Hashem had been a shepherd to him for every minute of his remarkable but tragedy-filled life. As Jacob says:

הָאֵלֹהִים בְּיָמַי הָיָה לְפָנָי וְהָיָה אִתִּי הַרְעָה הָאֵלֹהִים וְיָצַק אֲבָרָתָם לִפְנֵי אָבְתֵי הַתְּהִלָּה אֲשֶׁר הָאֵלֹהִים וַיֹּאמֶר

"The God in whose ways my fathers Abraham and Isaac walked, The God who has been my shepherd from my birth to this day."

David also compares Hashem to a shepherd in his most famous psalm, the "Lord is my shepherd" (Psalms 23). As a lifelong shepherd himself before becoming king, he was able to describe the aspects of God's shepherding in great detail:

רָאִתִּים לֹא רָעִי יְהוָה לְדֹגֵד מִזְמוֹר

A psalm of David. The Lord is my shepherd; I lack nothing.

יְהוָה לִנְגִילָת מְנוּחֹת עֲלֵיָי וַיְבַרְצֵנִי דָשָׁא בְּנְאוֹת

He makes me lie down in green pastures; He leads me to water in places of repose;

שְׁמוֹ לְמַעַן בְּמַעְגַל־יְצִדִּיק וַיְתַנְּנֵי לְשׁוֹבֵב נַפְשִׁי

He renews my life; He guides me in right paths as befits His name.

יְהוָה לִי מִשְׁעֵנֶתָּה שְׁבֻטְךָ עִמָּדִי כִּי־אֵתָהּ רֵעַ לֹא־אִירָא צַלְמוֹת בְּגֵיא כִּי־אֵלֶּךָ גַּם

Though I walk through a valley of deepest darkness, I fear no harm, for You are with me; Your rod and Your staff—they comfort me.

כִּי־יִמְךָ לְאֶרֶץ בְּבֵית־יְהוָה וְשִׁבְתֵּי תָגִי כָּל־יְמֵי יְרֻדְפוּנִי וְתָסֵד טוֹב וְאֵד

Only goodness and steadfast love shall pursue me all the days of my life, and I shall dwell in the house of the Lord for many long years.

Both Jacob and David were shepherds tending to their own flocks, all the while being shepherded themselves by the great Shepherd above.

Another unfortunate similarity between Jacob and David is the inordinate amount of suffering each experienced in his own life. Despite these major tragedies—family members who tried to kill them, children who were abused or killed, and discord between the children of different wives, each persevered and managed to keep their flocks in tact. Thus, they were able to continue the legacy of their forefathers and pass it on to the next generation of shepherds.

In this week's parsha, Vayeshev, Jacob is told that his beloved son Joseph has been killed by a wild beast, and he cannot be consoled. Even though he accepts G-d's actions, he can't understand them immediately. The tremendous pain he feels drives the shechina of Hashem away for 22 years. So he doesn't have closure, and feels that he never will until, the end of his days when he will reunite with Joseph. As the verse states:

הִשְׁאֵל אָבִל אֶל־בְּנָי כִּי־אָרַד וַיֹּאמְרוּ לְהַתְנַחֵם וַיִּמְאַר לְנַחֵמוֹ וְכָל־בְּנָתָיו כָּל־בְּנָיָו וַיִּקְמָר

"All Jacob's sons and daughters sought to comfort him; but he refused to be comforted, saying, "No, I will go down mourning to my son in the next world."

Many commentators on this verse point to parallels in the language used by David when he suffers the loss of his infant child with Batsheva in Samuel II: 12,23:

אֵלַי לֹא־יָשׁוּב וְהוּא אֵלָיו הִלֵּךְ אֲנִי עוֹד לְהַשִּׁיבוֹ הַאוֹבֵל לִּי אֲנִי זֶה לְמָה מֵת וְעָתָה

“But now that he is dead, why should I fast? Can I bring him back again? I shall go to him, but he will never come back to me.”

As similar as the language of a “reunion after death” is in these two verses, there are significant differences between the reactions of the great shepherds to the heart wrenching loss.

David’s son became ill. He fasted and prayed, but to no avail. His child died. He accepted his fate, and moved on with his life. Not long after the death of his first son, Batsheva gave birth to King Solomon who continued the legacy of kingship passed down by Jacob’s son, Judah. This continuity gave King David a certain measure of satisfaction, relief and closure. David the shepherd overcame the loss of one of his flock, persevered, and had the strength to move forward to continue his legacy.

For Jacob, closure came only in retrospect after 22 years of thinking his legacy was destroyed, and that his beloved son was killed.

When he finally saw that Joseph was alive after all these years there was in fact closure. For he says to Joseph after seeing that he is still a good Jew even as Viceroy of Egypt: “now that I have seen your face I am ready to die “. All 12 of his sons would be able to pass on his legacy as holy shepherds of Hashem.

I am particularly attached to this parsha Vayeshev because at this time 19 years ago, our beloved Noah Raphael was taken from us. It was at the tender age of four years old after living with Tay-Sachs. The loss was obviously devastating. Our darling five-year-old son Don was then left without a brother which caused him tremendous sadness.

My wife Judi and I were so shattered that now, in retrospect, it is difficult to remember how we ever moved on.

But we all had faith and persevered. We were blessed with three healthy boys to be our sons and Don’s brothers, they should live and be well.

And we saw the fulfillment of the verse from King David’s Psalms 147 that we see each day in our prayers:

מְלַעֲצָבוֹת וּמְחַבְּשׁ לֵב לְשִׁבְרוֹי הָרוּפָא
He heals the brokenhearted and bandages up their wounds.

Like our forefather Jacob, we have had to wait many years for the healing we desperately desired. But our great and almighty Heavenly Shepherd has rewarded our trust in Him by ultimately bringing us healing and comfort.

Our children born after Noah began the cycle of comfort. And this year we are so thankful to welcome a grandson whose name is Ahron Noah, he should live and be well.

May the great Heavenly shepherd protect our grandson, his parents, his uncles, and his grandparents and allow us to continue as devoted members of His flock. And may we be able to see that his actions are those of a wise Shepherd who would never abandon his flock, and would certainly never steer them wrong. Shabbat Shalom.

Please consider a donation to the foundation we created in memory of our beloved son, Noah Raphael Jarashow, A”H. It is a tax free organization and we will immediately send you a receipt.

You can also contribute using Paypal, just click on the link below:

https://www.paypal.com/cgi-bin/webscr?cmd=_s-xclick&hosted_button_id=10361076

Or send your check to:

**Noah's Spark Foundation,
c/o Jarashow
15 Arcadian Dr.
Spring Valley NY 10977**

Thank you.

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
TO MARKETING SUCCESS

**WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.**

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

Would You Ignore

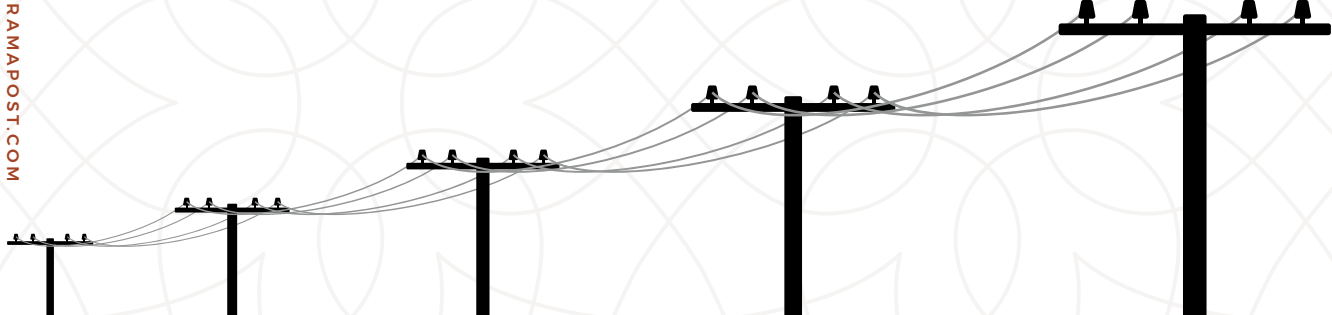
THESE UTILITIES?

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

RAMAPOST.COM

FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG

חינוך באהבה

השיחה כפתרון בעיות פרק א'

מאת הרב יצחק אבוחצירא. מחנך ויועץ חינוכי

בדיחות הדעת

בחלום של יוסף

הצדיק, רואה הוא את השמץ והירח ואחד עשר כוכבים משתחווים לו, ויש לשאול והרי גם היה לו את אחותו דינה והיא היכן הייתה? בפרשת מקץ מסופר שיוסף נוסא לאישה את בתו של דינה לאישה שהיא הייתה אסנת (ע"פ פרקי דרבי אליעזר פל"ה) כך שלמעשה דינה הייתה השוועיגער של יוסף, ומעולם לא מצאנו חמה שתשתחוו לחתנה.

כיצד לדעתכם תתנהל השיחה במצב הזה??? ברוך...

ליסיכום:

כדי שתהיה תועלת מהשיחה, עלינו להביא את הילד למצב של נינוחות ורוגע ורק אז נוכל לדבר איתו על הבעיה העומדת על הפרק ולכן זמן שהוא לחוץ או כעוס- לעולם אינו הזמן המתאים. הזמן הכי מתאים, הוא דווקא מתי שהבעיה לא על הפרק, מתי שהילד אינו לחוץ והוא לא צריך לחשוב איך לענות לנו, איך להצדיק את התנהגותו ולתרוץ את עצמו. בזמן נינוח, החושים שלו לא עסוקים ב"להגן" על עצמו ולכן זמן שבו הבעיה אינה על הפרק, הוא הטוב ביותר לשיחה על הבעיה.

המשך בע"ה בשבוע הבא

לייעוץ טלפוני ללא תשלום/או לתיאום פגישה צור קשר בימים ג' - ד' משעה 10-8 בערב נייד: 0548-434-435 מייל: a0548434435@gmail.com

אומר: לעולם אין לשוחח בשעת כעס. הילד עשה דבר מה הנוגד את כללי הבית, מותר לנו לכוּס עליו ולהראות לו פנים לא מרוצות, אבל בזמן כעס, זה לא מתאים "לשיחת פתרון".

הבעיה בווערת לנו

דוגמא נוספת: פעמים רבות יש לנו רצון לדבר עם הילד על נושא בעייתי, כמו: "חזרה בזמן מפעילות" - לעיתים קורה שכשהילד משחק בחוץ, הוא שוכח את עצמו ואינו חוזר בזמן שנקבע.

מה שקורה בדרך כלל הוא- שבזמן שבו אנחנו לא מתמודדים עם הבעיה באופן ישיר, דהיינו אם באותו היום הילד לא יצא מהבית או אם במקרה הוא חזר בזמן, אזי הבעיה "לא בווערת לנו" ואנו שוכחים לטפל בה ולשוחח עם הילד.

מתי אנחנו נזכרים? רק באותו היום, שהשעון מראה על תשע בערב והילד עדיין לא חזר, באותו רגע עולה לנו הרצון "לשוחח" עם הילד על הבעיה, איך אומרים: כאשר הברזל חם, כאשר הבעיה בזמן אמת.

אבל חבל, כי דווקא הזמן הזה שבו הילד יגיע בשעה מאוחרת אין זה הזמן המתאים, ולמה? תשמעו מה מתרחש ברגע זה: מהצד שלנו- אנחנו רוצים לפרוק את המטען של הבעיה שהצטבר בזמן שחיכינו לילד, אנו רוצים כבר להשליך אותה על הילד ולתת לו להתמודד, ומהצד של הילד- הוא עסוק בלחפש תירוץ ולהצדיק את איחורו.

לנו ולא לילד לגור בבית שכל הזמן צועקים ורבים בו, אז מדוע הילד מתנהג בחוסר "עדינות" וגורם לנו "להעכיר" את האווירה בבית? ישנן שתי סיבות מרכזיות שמהן בד"כ נובעת התנהגות זו של הילד.

א. כנראה שזה מה שהוא רואה בבית- פתרון בעיות ע"י מריבות וצעקות. ב. יתכן שהבית שלו רגוע, רק הוא עצמו עדיין לא למד לפתור את מצוקותיו ובעיותיו ע"י תקשורת נכונה.

כללים בשיחה עם הילד

על חשיבות ויצירת בית רגוע, כבר שוחחנו במאמרים אחרים. במאמר הנוכחי, נתייחס לשיחה עם הילד בקשר להתנהגותו ויחסו אל מערכת החוקים בבית.

נזכור תמיד שמטרת השיחה היא: קירוב לבבות ופתרון בעיות ולא זמן להעברת ביקורת, וככזו עליה להיות עדינה ונעימה.

עלינו לדעת כי שיחות המבוססות על ביקורת, שפיטת התנהגות או הנערכות במצב רוח לא נעים או בזמן מתוח- פרט להרס מערכת היחסים בינינו לבין הילד, אינן עושות מאומה. שיחה כזו דומה לשיחת חרשים ולא תצא ממנה כל תועלת.

לכן כלל ראשון בשיחה עם הילד,

אמרת תורה ונשעתי

סיפורי ישועות ונפלאות מאמירת התורה

המים. בָּרַגַע הראשון הוא נִלְחַץ מֵאֵד, כִּי שָׁן קָוָה עוֹלָה הַרְבֵּה כִּסְף. אֵלוֹ לִפְחוֹת הַיָּתֵה לֹו הַשָּׁן בָּיָד, הוּא הָיָה יָכוֹל לִלְקֹט לְרוֹפֵא שְׁנַיִם וְלְהַדְבִּיק אוֹתָהּ בְּחֹזֶר, וְהָיָה יָכוֹל לְחַסֵּךְ אֶת הַהוֹצָאָה הַגְּדוֹלָה וְאֶת הַטְּרָחָה שֶׁל הַכֶּתֶן שֶׁן חִדְשָׁה, אֲבָל עֲכָשָׁו הָיָה נִפְלֵא לַיִם, וְאִפְלוֹ אִם הָיִם לֹא הָיָה סוֹעֵר, לֹא הָיָה סְכוּי לְמִצְאָ שֶׁן קִטְנִטְנָה בְּקִרְקָעִית חוֹל הָיִם, כִּל שֶׁן עִם כִּל הַסְּעָרָה וְהַגְּלִים שֶׁכָּבַר לֹא הָיָה לוֹ שוֹם סְכוּי.

אוֹתוֹ תִלְמִיד הַתַּיֵּאֵשׁ וְהַצֶּעֵר מֵאֵד, אֲבָל מִיֵּד לְאַחַר מִכֵּן נִזְכָּר בְּשַׁעֲרֵי עַל הַתּוֹדָה, וְאָמַר לְעַצְמוֹ: "קִדְּם כֹּל אֵגִיד תּוֹדָה. אֲנִי לֹא מְבִין כְּלוֹם. הַכֹּל לְטוֹבָה. אֲנִי צָרִיק לְהַתְבַּטֵּל לְרִצּוֹן ה' וְלִקְבֵּל בְּאֵהָבָה וּבְהִקְנָעָה אֶת מָה שֶׁנִּגְזַר עָלַי כִּי בּוֹדָאִי זֶה לְטוֹבָתִי. אֲנִי אֵגִיד תּוֹדָה." אִמַּר וְעָשָׂה, וְהַתְחִיל לֹמַר תּוֹדָה רַבָּה לַה' עַל זֶה שֶׁנִּפְלָה לוֹ הַשָּׁן. אִמַּר תּוֹדָה עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וּפְתָאוֹם הָיִם נְרָגַע, וְהוּא מְסַתְּפֵל בְּקִרְקָעִית הָיִם וְרוֹאֶה אֶת הַשָּׁן שֶׁלוֹ נָחַה עַל הַקְּרָקָעִית. הוּא הָיָה הַמּוֹם מֵהַכֶּתֶן שֶׁל הַתּוֹדָה. הוּא לֹא הִבִּין אִיךָ זֶה יָכוֹל לְהִיטֵר, הָרִי עָבַר הַרְבֵּה זְמַן, הוּא כָּבַר שֶׁנָּה אֶת

הרב שלום ארוש: ראיתי במו עיני הרבה נסים גדולים בְּרַפְאָה וּבִשְׂאָר עֲנִינַיִם, שֶׁהִתְפַּכְּכוּ לְטוֹבָה בְּרָגַע שֶׁהֶאֱנָשִׁים הִלְכוּ עִם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לַה' יִתְבָּרַךְ: עֲקָרוֹת נִפְקְדוּ; בְּעֵלֵי חוּב יִצְאוּ מֵהַחוּבוֹת שֶׁלָּהֶם; רִנְקִים וְרוֹקוֹת מִצְאוּ אֶת זְוִיגָם; אֲנָשִׁים שֶׁסָּבְלוּ מִצְרוֹת שׁוֹנוֹת נוֹשְׁעוּ; אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מֵה', הִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּאִמְצָעוֹת עֲבֹדַת הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְרָאוּ הַמַּקְדָּמוֹת בְּכֹל תַּחֲמוּמֵי חַיִּיהֶם; וְעוֹד וְעוֹד בְּלֵי סוּף - אִמַּרְתִּי תּוֹדָה וְנִהְיִיתִי בְּרִיאָה, נִתְרַפְּאֵתִי אִמַּרְתִּי תּוֹדָה וְהִתְעַשְׂרַתִּי; אִמַּרְתִּי תּוֹדָה וְהִתְחַתַּנְתִּי; אִמַּרְתִּי תּוֹדָה וְנִפְקְדַתִּי. בְּקִצּוֹר: "אִמַּרְתִּי תּוֹדָה וְנִשְׁעַתִּי!"

וממציאותים תוציאני

אחד התלמידים ספר לי שיום אחד בתקופה האחרונה הוא היה בים יחד עם חבריו, ובאותו יום היה די סוער. הם שחו קרוב לחוף באזור שבו המים רדודים, אבל בגלל שהים היה סוער, הגיעו גלים גדולים וְשִׁטְפוּ אוֹתָם, וְלִפְתַע אוֹתוֹ תִלְמִיד הַרְגִישׁ שֶׁנִּפְלָה לוֹ שֶׁן לְתוֹךְ

בחג הניסים והנפלאות
מדיון נפש ע"י הרב שלום ארוש בחנוכה
אצל ר' נחמן באומן | 02-5308000
והישועה שלך כבר בדרך!

תזמיני את הניסים אלייך
צמיד המזלות מסך עם מפתח "הא" לפתיחת המזל
עד גמר המלא, מהרי להזמין: 02-5308000

תפילתה של האם

המשך דבר ראש הישיבה

בשבילו ושייתן לו כוח לעבוד ולהתקדם. לכן אתה חייב שתהיה לך בכל יום פגישה עם הבורא, כי הפגישה עם הבורא היא הדרך היחידה לשרוד, ולא רק לשרוד אלא לעבור את כל הניסיונות בשמחה ולצאת עם רווחים גדולים.

בפגישה הזאת תספר לה' כל מה שעבר עליך, על הניסיונות שבהם עמדת באמונה תגיד תודה, ועל הניסיונות שבהם לא עמדת באמונה תספר לה' ותגיד לו: 'אני יודע שלא התנהגתי על פי האמונה, אבל אני כן מאמין, ואני רוצה לעבוד ולהילחם, תן לי את הכוחות, עזור לי במלחמה, תן לי אמונה, תילחם בשבילי, תרצה לי איך ללמוד אמונה מתוך כל נפילה'. והעיקר הוא שתרגב לבקש מה' אמונה.

כבר כתבנו את זה, אבל צריכים לכתוב את זה שוב ושוב, כי זו המציאות שכל אחד צריך להכיר: גם אמונה מקבלים מה'. תקבע לעצמך זמן בכל יום לבקש אמונה ותספר לה' על הניסיונות הנוכחיים שעוברים עליך ותבקש מה' שייתן לך את כל הכוחות וכל מה שאתה צריך בגשמיות וברוחניות כדי לעמוד בהם.

ולסיום חייבים להזכיר: אנשים חושבים שלקבוע פגישה יומית עם בורא עולם זה דבר שבא בקלות. נכון שזה דבר קל ושווה לכל נפש, אבל כדי לעמוד בזה לאורך זמן האדם חייב להכריח את עצמו שתהיה לו פגישה יומית בכל הכוחות ובכל מחיר. אבל מה? המאמץ משתלם ולפום צערא אגרא, אתה תראה שבכל פעם שאתה מכריח את עצמך ומגיע אל הפגישה במסירות נפש – אתה זוכה למתנות גדולות.

והחיוק הגדול ביותר הוא שלא משנה מה עבר עליך ואפילו אם נפלת מהאמונה עשרות פעמים ביום – ברגע שאתה מגיע לפגישה היומית, אתה חוזר אל האמונה ומתקן הכול, ותזכה לחיים נעימים ומתוקים מלאי סיפוק.

עם שלום ואהבה לכל בית ישראל

קו האמונה
לשמוע אמונה כל יום כל היום

02-6444250

להתחזק יחד עם הרב שלום ארוש שליט"א

ממכת קור, "ואולי חלילה ניתנה גופתו לחייה רעה" הגשיכה לדמיון. "אל לך לפתוח פה לשטן, הבה נתפלל ונחשוב טוב, וה' הטוב יעשה עימו אך טוב". עודדה בעלה.

הפעם צווחות של העגלון הייתה זו שהפירה את הדממה המתוחה: "הנה רואה אני כי תבילה מוטלת על השלג, יתכן וזהו בנכם". משהתקרבו עוד קצת אל היעד הבחינו במחזה עוצר נשימה. בנם העולל מונח על השלג, אך משני צידיו עמדו שני זאבים מטילי אימה. משראה זאת ר' אליהו לא עמד באיפוקו וזעק: "אבוי לי, בני מחמד ליבי אשר חיכיתי לו שנים רבות ניתן מאכל לזאבים אלו". מה לך כי תבכה?! הרגיעו העגלון, וכי אינך רואה כי הזאבים כלל לא נוגעים בו לרעה, להיפך הוא הדבר, אם תתבונן היטב תבחין חום מסיבי לתינוק כדי שלא ימוט מפני הקור". ירד העגלון מן העגלה, ומיד ברגע זה נסו שני הזאבים ונעלמו. הרים העגלון את התינוק וראה זה נס ופלא התינוק חי בריא ושלם ומזוג גופו חמים ונעים. הדוד בני הזוג לה' הטוב על הנס הפרטי הגדול שנעשה להם בליל חג החנוכה. "כמדומני" אמרה האישה לאחר שורגעה מעט, "כי לא היו אלו זאבים, אלא מלאכים בדמות זאבים שבאו להגן על בנינו הקטן".

לאחר שהודו לבורא העולם לא נוותר להם אלא לספר את הנס לרבים הנערץ. החל חוקך בדעתו ר' אליהו איך וכיצד יספר לרבי על שרשרת הניסים שהיו מנת חלקם, במה יתחיל ואיך... משנכנסו בני הזוג אל הרבי, פתח לעומתם הרבי ואמר: "נו, איך היו הזאבים ששלחתי, האם מילאו תפקידם נאמנה???"

"כשרכזו בני הזוג על נרות החנוכה באותו לילה ובשאר לילות החנוכה והזכירו את ברכת "על הניסים", ברכו אותה בכונה גדולה ויתירה על עוצמת הנס שנעשה גם להם לא רק "בימים ההם" אלא גם "בזמן הזה".

ובדמי פדיון, פנו ויצאו לדרכם אל העיר שטעפנשט...

עגלת הצב ובה בני המשפחה יצאו אל הדרך. באמצע הדרך, לאחר נסיעה ממושכת עצרו להפוגה קלה ר' אליהו, רעייתו והנוסעים. אך כיוון שהיו מצוידים בשמיכות לרב נאלצו לנבור בתוך ערימת השמיכות ולחפש אחר דברי המאכל. לשם כך הוצרכה האישה לצאת למס' רגעים מהעגלה שכשהתינוק העטוף בידה. לאחר הפסקה קצרה המשיכו בני הזוג בנסיעה. צליל ערב נטו ועינים חטפו הנוסעים תנומה קלה, שלפנתע התעוררה האישה בבעתה: "אבדוק את התינוק" הררה להצמה, "הן זה זמן רב שלא נשמעו יבבותיו, ומה בדבר האוכל שצריך לאכול?!" תוך כדי מחשבות מישה בין ערימת השמיכות לחפש אחר העולל. פתחה שמיכה ועוד אחת, חיפשה בתחתית העגלה ובסביבתה ולפתע פרצה מגרונה זעקת אימים נוראה שהפירה את הדממה: "הילד איננו!"

מתחתנת?

כאלות

סוויטת התארגנות ביום החופה

מניע היום הגדול?

מחפשת מקום להתארגן ברוגע ביום שכולו שלך? בוואי להנות עם המלווה שלך בסוויטה מפורטת במקום פסטורלי צנוע ושקט בראשול"צ.

אצלנו תמצאי את השקט, והנחת ביום משלם שכולי: לילה, ארוחת בוקר והתארגנות עם המעצבת שלך עד היציאה לאולם.

מיועד לציבור הדתי-חרדי
בתחלה חרדית

052-3627526

לעומתו כשראתה כי מתכוון הוא לנסוע אל הרבי בגפו. "וכי איך תחשבי על מסע כזה בקור ובצינה הנוראים שבחוצו עם תינוק רך וקט שאך מלאו לו שלשה חודשים?!" תמה הבעל. אך האישה עמדה על דעתה בכל תוקף. "אנו נשכור עגלת צב אטומה וסגורה, נעטוף את הילד בשכבות וניסע יחדיו אל הרבי". חרצה את גורל הדברים.

ר' אליהו שלא איש מריבות היה ולא רצה לצער את אשתו. נאות לקיים את דבריה. שרע עגלת צב אטומה וכשהם מצוידים בבגדים חמים ושמיכות לרב, בצידה לדרך

על-ידי חנכה ונר שבת הוי לה בנים תלמידי-חקמים. (בניס נר)

במלאת שנה נוספת, לא התייאשו בני הזוג ונסעו שוב אל מעונו של הרבי לבקש ברכה. משנכנס ר' אליהו אל חדרו של הרבי הושיט לו פתקה שהייתה רונית דמעות ודם ולצידה הוסיף מעטפה ובה דמי פדיון סתק. "סעו לביתכם לשלום" פנה אליהו הרבי וענינו אורו. "דעו שגזירה נגזרה עליכם שלא תזכו לכרי בטן, אך בכח התשובה תפילה וצדקה זכיתם לעשות, הצלחתם לבטל את רוע הגזירה".

בלב שושן שמח חזרו בני הזוג אל ביתם, ובחסדי ה' לפקודת השנה זכו לחבוק בן זכר. לשמחתם של בני הזוג לא הייתה גבול הם הדו היללו ושבחו לבורא העולם על כל הטוב שגמלם, ועל הנס העצום שחולל להם.

תג החנוכה פרש את כנפיו על העולם בכלל ועל רומניה בפרט, ועימו הגיע השלל והמפור שנונה לכסות מידי שנה את רומניה וסביבותיה. כמו צובע הוא בלבן את האוירה ומשאיר מקום לאור החנוכה. אך מי כר' אליהו ימנע לנסוע אל הרבי לכבוד חג החנוכה. זו גם תהיה הזדמנות להודות לרבי. "ומה בדבר הכרת הטוב לרבי" שאלה הרעייה תוך כדי שארז ר' אליהו את מטלטליו והתכוון לנסיעה. "ודאי, הן זהו הדבר הראשון שברצוני לעשות." ענה ר' אליהו. "אך אין די בכך, עלינו לנסוע עם התינוק אל הרבי כדי שיאציל עליו מברכתו. וזו תהיה גם הכרת הטוב". נענתה רעייתו

עשיר גדול ובעל נכסים רבים היה ר' אליהו, ובכל עסקיו ראה ברכה והצלחה. אך דבר אחד ויחיד העיב על עושרו ואושרו. ובכן, לר' אליהו ורעייתו לא היו ילדים. כבר שנים רבות שהם מצפים וממתנים לישועת ה', אך ככל הנראה עדין הזמן לא הגיע. עברו שנים, ובימים אלו החל מתפרסם שמעו של הצדיק רבי מנחם נחום משטעפנשט, אביו של ר' אברהם מתתיהו משטעפנשט. ניגשו בני הזוג אל הרבי ובקשו את ברכתו, אך הוא ענה לעומתם בשפה רפה כלאחר יד: "ה' יעזור לכם" סתם ולא פרש. ר' אליהו ואשתו קפצו על מילותיו של הרבי כעל קרש הצלה וציפו לראות בהתגשמותה. אך לצערם הרב חלפה שנה תמימה ולישועה טרם באה. עתה, הבינו בני הזוג כי ברכתו הצנועה של הרבי לא היה בה כדי להבטיחם בישועה.

משראו כך, גמרו אומר לנסוע שוב אל הרבי ולבקש ברכתו והבטחתו של הרבי. אך גם הפעם כשתקד קבלו את ברכת: "ה' יעזור!" בלבד. "גם השנה מן הסתם שאין אנו ראויים לישועה". נענה ר' אליהו לאשתו משחזר לביתו. "הן ברכתו של הרבי לא השתנתה כלל משל השנה שעברה".

במלאת שנה נוספת, לא התייאשו בני הזוג ונסעו שוב אל מעונו של הרבי לבקש ברכה. משנכנס ר' אליהו אל חדרו של הרבי הושיט לו פתקה שהייתה רונית דמעות ודם ולצידה הוסיף מעטפה ובה דמי פדיון סתק. "סעו לביתכם לשלום" פנה אליהו הרבי וענינו אורו. "דעו שגזירה נגזרה עליכם שלא תזכו לכרי בטן, אך בכח התשובה תפילה וצדקה זכיתם לעשות, הצלחתם לבטל את רוע הגזירה".

בלב שושן שמח חזרו בני הזוג אל ביתם, ובחסדי ה' לפקודת השנה זכו לחבוק בן זכר. לשמחתם של בני הזוג לא הייתה גבול הם הדו היללו ושבחו לבורא העולם על כל הטוב שגמלם, ועל הנס העצום שחולל להם.

נהגו אנשי' ללבוש בגדי שבת בעת הדלקת נר חנוכה. (שיש"ק ד-רנב).

אמרו בבדיחותא, עוד סבה יש לנו לשמוח בחג החנוכה, מחמת שאפשר ללכת אז לישון מוקדם יותר מבכל יום, ובגן להזדו' יותר בקימת חצות לילה. (שם ד-רנג)

בימי החנוכה היו נוהגים לקדו' קטע אחר מצדדי, ובהקבלת כלל השנה, ולאחריו להדליק את הנרות. (שם ד-רנד)

בערב-שבת של חנוכה היו מתפללים מנחה קדם הדלקת הנרות. (שם ד-רנה).

ביום האחרון של חנוכה הנקרא "זאת חנוכה" היו אנשי' מתאספים יחד לאחרי הדלקת נר האחרון, והיו שרים זמירות חנוכה וכן קונן ומזמרים וקטאות והיו תפלת יום-כפור, לפי האמור בליקוי' (תורה ז' חלק ב') שפני הסלח נא שזוכה לפעל ביום-כפור כן זוכה לחיית חנוכה עין שם, אולם לא האריכו בה הרבה, וכדי שיוכלו להתעורר בחצות לילה. (שם ד-רנו)

א ב ש של החיים

- ☆ הצדיק מלמד את האדם דרכי האמונה.
- ☆ כל יהודי ישעשה מה שהצדיקים עשו גם הוא יהיה צדיק.
- ☆ צריכים להתקרב לצדיק שהוא בעל תפלה והוא איש שלום.
- ☆ גייעתו העקרית של הצדיק - להחזיר את נשמות ישראל בתשובה.

העיכול והרביה אינה נפרדת משכול, ולכן למרות הדמיון שבין מערכת העיכול שלנו לזו של בעלי החיים, יש ביניהם כמה הבדלים מהותיים, שהרי בני אדם צריכים שמאכליהם יהיו מבושלים טעימים ואסתטיים, ובעלי חיים אוכלים מזונם כמו שהוא, הם לא זקוקים לתיבולים ואין להם שום עניין באסתטיקה, וזה בגלל שמערכת העיכול שלהם קשורה לתפיסת המציאות המובנת שלהם, ואילו אצלנו מערכת העיכול קשורה אל הנשמה, ונשמת האדם בוחנת את המציאות בששה רבדים, רובד האמת והשקר, הטוב והרע, הנאה והמכוער, וכל הרבדים האלה הם כח אחד המייחד רק את האדם, את הכח האחדותי שבו, ולכן הוא לא יכול לאכול כמו שאר בעלי החיים, כי אצלו הבטן מחוברת לשכל, והשכל צלם אלוהים שבקרבנו. על פי תובנה זו שנפש האדם אחת היא נוכל להבין מדוע ככל שהדבר כולל בתוכו יותר פרטים כך אנתנו אוהבים אותו יותר, דבר הבא לידי ביטוי במראות בריחות בצלילים בטעמים ובכל תחומי חייו. ככל שהדבר מאחד בתוכו יותר פרטים כך הוא יותר מרתק אנתנו. לדוגמה - נוף יפה, כשאדם עומד במקום גבוה ומתבונן על הנוף הוא

העיכול והרביה אינה נפרדת משכול, ולכן למרות הדמיון שבין מערכת העיכול שלנו לזו של בעלי החיים, יש ביניהם כמה הבדלים מהותיים, שהרי בני אדם צריכים שמאכליהם יהיו מבושלים טעימים ואסתטיים, ובעלי חיים אוכלים מזונם כמו שהוא, הם לא זקוקים לתיבולים ואין להם שום עניין באסתטיקה, וזה בגלל שמערכת העיכול שלהם קשורה לתפיסת המציאות המובנת שלהם, ואילו אצלנו מערכת העיכול קשורה אל הנשמה, ונשמת האדם בוחנת את המציאות בששה רבדים, רובד האמת והשקר, הטוב והרע, הנאה והמכוער, וכל הרבדים האלה הם כח אחד המייחד רק את האדם, את הכח האחדותי שבו, ולכן הוא לא יכול לאכול כמו שאר בעלי החיים, כי אצלו הבטן מחוברת לשכל, והשכל צלם אלוהים שבקרבנו. על פי תובנה זו שנפש האדם אחת היא נוכל להבין מדוע ככל שהדבר כולל בתוכו יותר פרטים כך אנתנו אוהבים אותו יותר, דבר הבא לידי ביטוי במראות בריחות בצלילים בטעמים ובכל תחומי חייו. ככל שהדבר מאחד בתוכו יותר פרטים כך הוא יותר מרתק אנתנו. לדוגמה - נוף יפה, כשאדם עומד במקום גבוה ומתבונן על הנוף הוא

הצדיק והאחדות הפשוט
מספרת לנו התורה שישראל אהב את יוסף מכל בניו, ליוסף יש משהו מיוחד שאין לשאר אחיו יש לו את הכח להאחד הפכים, את בני הגבירות עם בני השפחות, את מלך מצרים עם אחרון עבדיו, את העשירים עם העניים, את החכמים עם ההמוניים, יוסף מייצג את האחדות הפשוטה שבכל הפעולות המשתנות. לכן יעקב עושה לו כתונת פסים, להורות שליוסף אין פס מיוחד, הוא לא רק יוסף אלא כלול מכל הפסים, לפיכך בכוחו להאיר לדרי מעלה ולדרי מטה, לספרדים ולאשכנזים, ליהודים ולגויים, ללבנים ולשחורים, על כן כלל ישראל נקראים על שמו, כמאמר הכתוב "עדות ביהוסף שמו". וזה שפוחת הרמב"ם את חיבורו על תורת נפש האדם במילים "דע כי נפש האדם אחת היא ולא פעולות חלוקות" להורות על הכח האחדותי שבנפש. כל כוחות נפשו הם חלקים מנפש אחת. באדם אומנם כוחות ורצונות שונים, אך כולם נובעים מבחינת יוסף המושל בכל ארץ מצרים, בכל חלקי הגוף, וכל רבדי הנפש. כי האדם הוא גם השכל שלו וגם מערכת העיכול שלו, אך מערכת

חלכות חנוכה מאת הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א

"ראש כולל חושן משפט בישיבת 'חוט של חסד' ומונהל רוחני של קו ההלכה"

לביטוי, או כאשר אינו מרגיש טוב חלילה, חוזר לביתו, נמצא שהוא עדיין קשור בחבילים לבית הוריו והוא מוגדר כסמון. (הגדה ז' מופיעה גם בדברי הרשב"א וסם בדברי הגר"ע).

ב. לכן בחורי ישיבה הלומדים בשיבה, חיילים, ובנות השוהות בפנימיה, מכיון שלא עזבו את ביתם לממירי אלא רק הלכו ללמוד וכשמסיימים את תקופת הלימודים שבים לביתם, נפטרים בהדלקת הנרות. כה הנהגה הגר"ע עטיה זצ"ל וכך העיד הרשב"א אבא שאול בקובץ זכרון יהודה. בחור ישיבה או חייל שהוריו גרים בחו"ל ויש שניו בשעות, וכאשר הגיע זמן הדלקה בארץ ישראל עדיין לא הגיע הזמן בחו"ל כגון שההורים דרים בארה"ב, יכול להדליק בברכה וכן להיפך. חזון עובדיה (עמ' ק)

ד. סטודנט או בחור ישיבה וכדו' ששוכר דירה בכוחות עצמו נחשב כבעל הבית וחייב בהדלקת נרות בברכה, ואם אביו שוכר לו דירה, נחשב כסמון ויוצא יד"ח בהדלקת הנרות. המתארח בבית מלון א. אורח המתארח בבית מלון אף שאינו בעל הבית צריך להשתתף עם בעה"ב בפרטות. ב. אם מסכם עם הנהלת בית המלון סכום כולל, אינו צריך להשתתף כלל בשום דבר, משום שבודאי מקנים לו חלק מן השמן. ג. ולכן כאשר אדם מתארח בבית חברו וסמון על שולחנו, מפיתו יאכל ומכוסו ישתה, אין צריך בעל הבית להקנות לו חלק בשמן ויוצא ידי חובה בהדלקתו. (חזון עובדיה (עמ' קמה) בשם תשובת גינת ורדים (קונטרס גן המלך סי' מא). המתארח אצל חברו לכמה

הרגע אין לו בית, וכן היושב בספינה פטור מהדלקת נרות. הרשב"א אבא שאול זצוק"ל (קובץ זכרון יהודה עמ' קח). וראוי שידליק מנורת חמלה עם בטריות בלי ברכה. (ליקוט יוסף חנוכה)

ו. כמו כן מי שממתין בנות"ג לטיסה שמתעכבת בהלון או בחזור, אינו מדליק נרות חנוכה, ואם ירצה ידליק בלי ברכה. ז. אסור בבית הסוהר שאין מדליקים עליו בביתו, נפטר בהדלקת הלל, ואם רוצה להממיר ידליק בלא ברכה. (הגר"ב אבא שאול זצוק"ל עמ' ט).

ח. איש ואשתו שיצאו מביתם בחנוכה ונשארים הילדים בבית, ההורים יוצאים יד"ח בהדלקה שמדליקים הילדים בבית ואינם צריכים להדליק במקומם. (על פי ה"ט"ז סימן תרע"ז סק"ב שכתב דכל היכא שיש בני הבית בבית איכא חיוב הדלקה בבית).

ט. ומ"מ אף שפטורים מצד הדן, מ"מ אם נמצאים במקום של גויים ואין מי שמדליק נרות חנוכה במקום זה, מדליקים נרות בברכה, ולכן הנמצאים באומן באזור שאין יהודים כלל, אף אם מדליקים עליהם בביתם ידליקו נרות בברכה, אמנם הנמצאים באזור שישנם יהודים ויש חנוכיות דולקות, לספרדים - אינם חייבים בהדלקה ויוצאים ידי חובה בהדלקה שמדליקים עליהם בביתם, אמנם בני אשכנז נוהגים להדליק בכל מקום שנמצאים. בחור ישיבה, חייל, סטודנט, בנות בפנימיה וכדו' א. בן או בת הסמוכים על שולחן אביהם נפטרים בהדלקת הנרות, ההגדרה של סמון היא מי שעיקר ביתו הוא בית הוריו, וזה נמדד בזה שלאחר מסתיימת תקופת הלימודים חוזר

ש"ת של חסד

בחנוכה רבים האנשים ההולכים להתארח, וחלק מחסידי ברסלב נהגו לטוס לציונו הקדוש של רבינו נחמן מברסלב זיע"א, וישנן שאלות רבות מסביב לחיוב ההדלקה היכן להדליק וכיצד וכו', נכתבו כמה הלכות בנושא זה.

א. מי שמדליקים עליו בביתו אינו צריך להדליק, ולכן אדם נשוי היוצא מביתו בחנוכה ואינו נמצא בביתו בימי החנוכה, יוצא יד"ח בהדלקת אשתו ואסור להדליק בברכה במקום שנמצא, שמכיוון שאשתו מדליקה עליו אין הוא צריך להדליק במקומו. זה נלמד מפשטות הגמ' (שבת כ"ג.) מימרא דר' זירא, ונפסק הלכה בשו"ע ס' תרעו (סעי' א').

ב. אם אינו יודע אם אשתו מדליקה בביתו ויש לו פתח בפני עצמו, יכול להדליק ולברך משום ספק ספיקא, שמא אין אשתו מדליקה עליו ושמא יכול לכיוון ולומר שאינו רוצה לצאת יד"ח בהדלקת אשתו. (חזו"ק ק"א).

ג. מי שאין לו בית פטור מהדלקת נרות חנוכה ולכן אדם שהוא מחוסר בית אינו מדליק נרות חנוכה. (תוס' בסוכה מו. ד"ה הרווא) וכן נראה מה"ט"ז (סי' תרעו סק"ב).

ד. חיילים הנמצאים בבסיס ואין נרות דולקים בבסיס, יכולים להדליק נרות בברכה, ואפי' אם מדליקים עליהם בביתם יש להם מצוה להדליק נרות בברכה. ואם נמצאים בשדה, אינם מדליקים נרות חנוכה אף אם אין מי שיוצאים יד"ח, ואם אין מי שידליק עליהם בביתם יכולים להדליק בלא ברכה. חזון עובדיה (עמ' קנו).

ה. הנוסע במטוס פטור לגמרי מהדלקת נרות חנוכה, משום שבאותו

לשאלות בהלכה חיוגו ליקו ההלכה הספרדי

3030

ניתן להאזין למאגר שיעורי מורינו הרב שלום ארוש בשלוחה 5 ואחר כך 6

חוט של חסד

הגליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב"צ שלום ארוש שליט"א פרשת וישב | כנ כסלו תשע"ט (01/12/18) | גליון 598

הדרך אל השלווה

בזמן הניסיון? אמנם למדנו שאסור להתיימש ולפול, אבל מה כן לעשות כדי להתרומם מהנפילה וכדי להפוך את הירידה לעליה ולהתחזק באמונה?

והתשובה פשוטה מאוד: כאשר אתה בניסיון – אתה במלחמה. אתה נלחם עם היצר הרע. והגרמא אומרת שאם הקדוש ברוך הוא לא יעזור לך, לא תוכל לו. לכן מה שאתה צריך לעשות זה פשוט לברוח אל ה'. ברח אל ה' ותגיד לו: 'יבוננו של עולם אתה תילחם בשבילי. תן לי את הכוחות. אני נמצא במלחמה על האמונה. קרה מה שקרה. הגבתי איך שהגבתי. עשיתי מה שעשיתי. עכשיו אני בורח אליך וחוזר אליך. אני צריך אמונה. תן לי אמונה. גם אמונה מקבלים רק ממך. רחם עלי ותן לי אמונה.' ועצם זה שאתה בורח לה' אחרי הנפילה – זה מעיד כאלף עדים שאתה כן מאמין, ואדרבא האמונה שלך היא במדרגה הרבה יותר גבוהה משל אחד שאין לו ניסיונות.

קָלֵב יָם מבלה את מרבית זמנו בים והוא שוחה כמו דג במים, ולמרות זאת חז"ל אומרים שבמהותו הוא יצור יבשתי, ומדוע? כי כאשר רוצים לצוד אותו הוא בורח אל היבשה! מכאן לומדים דורשי רשומות שכאשר אתה בורח אל ה', זה מראה שאתה באמת שייך לה' ולאמונה ולא משנה מה עשית ומה עבר עליך.

ואצלנו כל יום ויום בפני עצמו הוא מלחמת אמונה חדשה, ואנו חייבים לברוח אל ה' בכל יום מחדש. לכן אנו חייבים פגישה יומית עם הקדוש ברוך הוא, פגישה של לפחות שעה שבה אתה מספר לה' כל מה שעבר עליך ומבקש אמונה בכל החזיתות וההתמודדויות שבהן אתה מתמודד. בלי זה, איך אפשר לעמוד בניסיונות או לקום ולהתחזק מתוך הניסיונות?

בלי שעה התבודדות אין לאדם כל סיכוי לעמוד במלחמה. כולנו נמצאים במלחמה אבל ישנו הבדל גדול בין אחד לחבירו. יש אחד שכבר נכנע מזמן, ויש אחד שנלחם מלחמה חסרת סיכוי והוא לא מבין למה הוא לא רואה שינוי בחיים, אבל יש אחד שבורח לה', ובמקום להילחם הוא מבקש מה' שיילחם **המשך בעמוד 3**

שלווה לעבוד את ה' ולעסוק בתורה כפי שעשה בצעירותו. מה הבעיה בזה?

אלא לומדים מכאן שזו לא התורה שה' יתברך רוצה. ה' לא רוצה שנלמד תורה ואמונה ונעבוד אותו מתוך שלווה. זו לא התורה של העולם הזה. אלא זו תורה ששייכת לעולם הבא. בעולם הזה ה' אוהב תורה מתוך קשיים וניסיונות, כאשר המוח טרוד בקשיי הפרנסה, וצריכים לרוץ לבנקים ולבקש משכנתא, ולאסוף את הילדים מהגנים, ולהתעסק עם תקלות ובעיות וסכסוכים ומחלות ומתוך כל זה מתחזקים באמונה ולומדים תורה ועובדים את ה' – זו התורה שה' רוצה!

וכמו שלמדנו, ברגעי הניסיון קשה מאוד להחזיק באמונה, הלב מתמלא בצער ובתסכול בפחד ובכעס – אבל הנחת רוח האמתית לה' יתברך היא שמתוך הניסיון מתעודדים ומתחזקים באמונה. כי אין מה להשוות בין אדם שעובר ניסיונות ומתחזק לעבוד ולהילחם לבין אדם צדיק ככל שיהיה שיושב בשלווה.

אבל כאן נשאלת השאלה הגדולה: מה עושים בזמן הניסיונות? איך עובדים נכון? איך מתחזקים באמונה

לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישוב בשלווה בעולם הזה?!

ולכאורה יש כאן שאלה קשה, מה הבעיה ברצון של יעקב? למה לא לקבל קצת שלווה?

הרי מדובר ביהודי בן מאה ושמונה שעבד קשה ועבר ניסיונות ומלחמות כמו שלא ראינו ולא שמענו מעולם. הרבה נרדפים היו בעולם, אבל אדם שנרדף כבר מהבטן – זה חידוש שלא היה. כל ימיו חי במלחמות. כל ימיו עבד עד כלות הכוחות. בבית המדרש של שם ועבר הוא לא ישן ארבע עשרה שנים רצופות. בבית לבן לא נח ולא שקט עשרים שנה. הוא התמודד עם הקליפות הקשות ביותר בעולם, עשוי ולבן, והכניע אותן. ולא רק שלא נפל, אלא עבר הכול בשלימות, שלם בגופו ובתורתו, ויצא ברכוש גדול בגשמיות וברוחניות. והניסיונות לא נגמרו – הוא עבר ניסיון קשה עם דינה ואחר כך קבר את אמו ואת אשתו רחל.

וסוף כל סוף הוא מגיע בחזרה לארץ ישראל לאביו הקשיש, יצחק אבינו, והילדים כבר גדולים ומה הוא בסך הכול רוצה? הוא מבקש רק קצת

בשבוע שעבר התחזקנו בנקודה מאוד יסודית והיא שאסור להיבהל ולהתבלבל מהניסיונות – אלא לדעת שהם חלק בלתי נפרד מסולם העלייה. החיים יפים ומתוקים, אבל אין לנו מה לצפות שהכול ילך חלק. ואם נפלת, אל תתבלבל, אל תחשוב שאין לך אמונה, אלא תחשוב איך אני מחזק את עצמי באמונה במצב הזה.

על ידי ההבנה הזו הקשיים והניסיונות בונים אותנו ומקדמים אותנו ודווקא הם נותנים לנו את הטעם בחיים. כי טעם החיים הוא האמונה, וכל עוד האדם נמצא בעולם הזה, עליו להילחם על האמונה ולהשיג טעמים חדשים ומתיקות חדשה בקשר שלו עם הקדוש ברוך הוא. הרצון לשקט ושלווה לחיים רגועים וחסרי ניסיונות – זה רצון לא מציאותי. לא משנה מה עשית ולא משנה מה כבר עבדת ובכמה ניסיונות כבר עמדת – אם אתה בעולם הזה, אתה צריך להתקדם ולכבוש פסגות חדשות.

בפרשת השבוע אומרים חז"ל: "ביקש יעקב לישוב בשלווה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישוב בשלווה, אומר הקב"ה, לא דיין

בס"ד ברה"ט

◀ **הזמנת כבוד** ▶

להדלקת נרות חנוכה

בקבר שמואל הנביא

◀ **עם הרב שלום ארוש** ▶

לפרטים:
02-5308000

בשעה
17:00

כ"ו כסלו
04/12/18

יום שלישי

פגהדף היומי

"כל העוסק בפר' הקרבנות כאילו הקריב"

מנחות ק"י א' א"ר יצחק מאי דכתיב זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. איתא בילקוט ירמ' (רמז שכ"א) עה"פ (ל"ג ח"ח) ולכהנים הלויים לא יכרת איש אל הקב"ה לכהנים וללויים אם אתם עוסקים בתורה בקרבנות מעלה אני עליכם כאילו אתם מקריבים בכל יום עולה וכליל, וכ' שם המג"א בזית רענן (אות י"ז) אע"ג דקיי"ל אפי' זר העוסק בהלכות עבודה כאילו נדר קרבן י"ל דישאל הוי כאילו נדר קרבן והקריבו כהן אבל כהן העוסק בהלכות עבודה הוי כאילו הקריבו הוא בעצמו, והנה עי' באו"ח סי' מ"ח שכ' המג"א דפרשת קרבנות יאמר בעמידה דומיא דקרבנות שה' בעמידה ועי' בשע"ת שבבכור שור השיג עי' דמה שאמר כאילו הקריב קאי אבעלים שנותן לכהן וא"כ א"צ לעמוד [והובא במ"ב סק"א] ולפי המג"א הנ"ל בזו"ר כהן יש לו לעמוד כשקורא, שו"ר שע"כ גם כהן אינו כמקריב ממש שא"כ צריך בגד"כ ושלא יהא טמא וא"כ אפשר שא"צ לעמוד (ועי' בערוה"ש ס"א סכ"ו). (טעמא דקרא ירמיה ד"ה ולכהנים וע"ע דעת נוטה ח"א תשו"ע ע"ה ע"ו)

בעניני חלומות

ויחלום יוסף חלום ויגד לאחיו ויוסיפו עוד שנוא אותו

ש"ק ויחי י"ח טבת תשנ"ז. רבי גדליה הוניגסברג אמר לרבנו: הרב שטיינמן סיפר לנו כי היה נידון עם חלום, מה היה המעשה?

בא אלי אחד, שקרובו נפטר לפני כחצי שנה, והנה חלם חלום שנמצא בחדר עם הרבה אנשים וגם קרובו הנ"ל, וקרובו הנפטר אומר לו, כי יש לו מה לדבר אתו ומבקש שכולם יצאו, וכולם יצאו וסגר על המפתח, וביקש ממנו ב' בקשות, א] שיכתוב בשבילו ספר תורה, ב] שיוציאו מקברו כיון שקברוהו ליד מחלל שבת. ואמר החולם, שבחיי ביקש ממנו לכתוב לו ספר תורה, כיון שהוא סופר רק שלא השתוו אודות המחיר, והיו ניכרים דברי אמת, ולכן שלחתי להרב שטיינמן אך איני יודע מה ר' אהרון לייב אמר לו.

מיד סיפר רבי גדליה מה אמר מרן הגרא"ל: הרב שטיינמן אמר לנו כי בא אליו פלוני בענין הנ"ל, וציין, כי ר' חיים בדרך כלל לא מתייחס לחלומות, אבל כאן כן התייחס, ו[לכן] הורתי לו שיוציאו מקברו.

מענין לענין שאלתי את רבנו: כיצד החזון איש התייחס לחלומות? בדרך כלל התייחס בביטול! אבל היה פעם שהתייחס בחיוב, ופעם אחת, אחת מהבנות בבית אבא חלמה על שכן שנפטר, ואבא צווה לעשות הטבת חלום, ואחרי זמן קצר באמת נפטר. כי לא תמיד עוזר ה'הטבת חלום'.

ישנם גדולים בישראל שזוכים לחלומות אמת וגם בדורות האחרונים, כפי שסיפר רבנו אודות חכמי תורה שחלמו. כ' אדר תש"ס. אמר לי רבנו כי הגאון חיים קרייזוירט זצ"ל אמר לו, שהיה פעם שה"חפץ חיים" הגיע אליו בחלום, וסיפר לו כי נכדו זקוק לסיוע לנישואיו שמצבו דחוק. הוא בירר את העניין וכך הוזה. וציין רבנו כי בספר שם הגדולים (עי' מערכת גדולים ערך רבנו אליעזר בר נתן), איתא לגבי רבנו הרא"ש גם כן מעשה עם חלום... עוד סיפר לי רבנו בהודמנות: בפתח תקוה ישנתי בחדר עם הגאון רבי משה סולוויציק זצ"ל, בוקר אחד קמתי אחרי שחלמתי בלילה את הגמרא בנדה דף ל"א דרש ר' יוסף מאי דכתיב אודך ה' כי אנפת בי כו' לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו וכו'.

ספרתי זאת לרבי משה סולוויציק שהיה חבר חדר שלי, ואמר לי: היום חשבתי לנסוע לירושלים, אבל כיון שחלמתי דבר זה - לא אסע. כיון שלא למדתי אז מסכת נדה, וכיון שספרתי לו את החלום אפשר שמחמת כך סבר שהעניין שייך לו. שואלים. האם כשואמרים חלום ומבקשים מהמיטיב - תאמר "חלמא טבא חזיתא", האם זה מהני, או רק כאשר המיטיב אומר לבד מעצמו?

מסתמא מהני גם כשאומר לו לומר.

דיברו בסעודת שבת אודות מרן הרב שך זצ"ל, שהיה מדבר בלימוד מתוך שנתו, ואחד המסובין התעניין האם רבנו שמע כהאי גוונא בדברים של שינה, מהחזון איש?

לא זכור לי. אבל פעם אחת התעורר וסיפר לי כי בחלומי רדפו אחריי סוסים אדומים, לא ידעתי מדוע סיפר לי את הדבר אולי כדי שאפתור לו חלמא טבא וכו' כי יש בגמ' בענין חלום שסוס אדום רודף אחריי שהוא קשה (עיון ברכות נ"ו ב' סנהדרין צ"ג א').

כי בן זקונים הוא לו / בבעל הטורים כתב כי בן זקונים הוא לו - סופי תיבות אמר'ן - שמסר לו סתרי תורה, שנאמר בה (משלי ח ל) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים

לימוד הקבלה בדורינו

שמעתי מחתנו של ר' משה סולוביצ'יק זצ"ל כי כל השנה לא ראו בשולחנו של הבית הלוי ספרי קבלה ובאלול ראו על השולחן ספרי קבלה. והיה מי ששאל - מה ענין הכנה ליום הדין ללמוד ספרי קבלה? בודאי יש לזה שייכות.

שמעתי כי לרבנו יש קביעות ללמוד בספר "הלשם". רבנו (בענותנותו): כאשר התחנתתי הסתכלתי בהם קצת, אני יודע מה שכתוב שם כמו שאתה יודע מה שכתוב שם. שאלתי האם ראה את החזון איש לומד בספרי קבלה והשיב כי היו אצלו ספרי הארי הק' ורבי חיים ויטאל ז"ע אך לא ראיתיו לומד, אבל ראיתיו מסתכל בספרים אלו. בשכונתו התגורר יהודי שבני אדם החזיקוהו למקובל, אבל החזון איש אמר שהוא לא בר דעת צלולה.

מרן הגריש"א זצ"ל הרי היה נכד של ה'לשם' ומסתמא היה חזק בלימוד הקבלה ועסק בה. זה ממש איני יודע, אבל וודאי שהייתה לו ידיעה בחלק הזה.

(כל משאלותיך)

לקבלת הגליון ניתן לשלוח בקשה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005

נשמח לקבל הערות והארות וכן עובדות ושו"ת מרבינו

להנצחות ולתרומות: 053-3145900 כתובת: ר' יהודה הנשיא 52 בני-ברק

גיליון מס' 309 פרשת וישב
תשע"ט שנה שישית

גליון זה יוצא לרפואת:
הרב יהושע דוד
בן אסתר פראדל

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פשט על הפרשה

"ויט עד איש עדולמי וגו' והי' בכזיב בלדתה אותו וגו' אשר על דרך תמנתה וגו'" (לה, א,ה,יד)

יל"ע למה הוצרכה תורה לפרט שמות כל המקומות. והנה בסנהדרין ק"ב א' אמרו שכס מקום מוכן לפורענות בשכם עינו את דינה בשכם מכרו אחיו את יוסף בשכם נחלקה מלכות בית דוד, ולפי הנראה גם עדולם מקום מוכן לפורענות כמ"ש במיכה א' עד עדולם יבא כבוד ישראל ופירש"י שהגוים כבשו עד עדולם, וכאן יהודא נשא את בת שוע בעדולם כמ"ש ויט עד איש עדולמי וירא שם יהודא בת איש כנעני ושם נולדו ער ואונן ולפי שהמקום מזומן לפורענות לכך מתו שניהן, אבל בשלה פ' הכתוב והי' בכזיב בלדתה אותו וכיון שלא נולד בעדולם לכן נתקיים, וכן בפרץ זרח כתיב שבא אל' בדרך תמנתה וכיון שלא הי' בעדולם לכן נתקיימו. ובאגדת בראשית פס"ד עד עדולם הלכו הגליות לבושים ובעדולם הפשיטום השבאים ערומים כדי לבזותן הה"ד עד עדולם יבא כבוד ישראל.

(טעמא דקרא)

עניי הנוכה

בשבת כ"א ב' משמ' דר' תנחום נ"ח שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה וא"ר תנחום מאי דכתיב והבור ריק אין בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו. ואמרו משום ר' העשיל ז"ל, שמה שהגמ' הסמיכה שני הדברים משום שקשה הרי לא רצו להרוג את יוסף כמ"ש אל תשפכו דם ואיך השליכוהו לבור מלא נחשים ועקרבים שבודאי ימות אלא דכתיב וישליכו והתוס' במעילה "א ב' ד"ה דישון כתבו שאין השלכה פחותה מעשרים אמה ולכן לא ראו שיש שם נחשים ועקרבים ומוכח דנ"ח שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה שאין רואין עכ"ל. ולפ"ז למדנו מכאן דגם אם הדליק נ"ח בתוך בור עמוק כ' אמה (כגון שדר שם) ג"כ פסולה שאין נראית ברה"ר וצ"ע.

(טעמא דקרא)

מעשים ועובדות בעניי הנוכה

ר' יואל ה"ו מרופאי רבינו סיפר בנר שביעי של חנוכה, שלפני שמונה שנים, רבינו שאלו מתי מדליק נרות חנוכה אמר לו בשעה שש שבע, ואמר לו רבינו צריך להדליק בזמן, בשעה חמש הודיע לבני ביתו שמדליק בזמן, ובסופו של דבר היה נס, ובאוטובוס המאוחר שהיה צריך לנסוע היה פיגוע ונהרגו ארבעה אנשים, וניצל בנס, אמר לו רבינו על כגון דא נאמר "שומר מצוה לא ידע דבר רע".

היה פעם שרבינו התעורר מהשינה, באמצע הצהריים ואמר שיש הרבה חובות אבל מאד עייף וחזר לישון, ולפתע לאחר עשרה רגעים קם ואמר שעכשיו זה לא זמן לישון וצריך ללמוד, 'ואתה תהיה שומר שלי להדלקת נרות חנוכה, אתה תלמד הלכות חנוכה וכך תוכל להיות שומר שלי'. [וב"ה הספיק רוב הוריות עד ההדלקה]

רבינו מקדיש מזמנו כל שנה לחלק לילדים דמי חנוכה. ותמיד בנר חמישי. והסביר שמקור הדבר מפני שמובא בפוסקים לתת צדקה בחנוכה לעניים, והעניים היו מתביישים, לכך שלחו ילדיהם, וכדי שלא לביישם, חילקו לכל הילדים, וגם אבא חילק לילדים, והטעם שבנר חמישי, מפני שיום זה אף פעם לא יוצא בשבת.

אמר רבינו [חנוכה תשע"א] לנכדיו תביא היום את הילדים לדמי חנוכה. וסיפר שהוא עוד קיבל מסבתא שלו אמו של החזו"א. חילק לכולם בסבר פנים יפות והתייחס לכל אחד. [בנו העיר שעשר אגורות כבר פחות מפרוטה, אמר, לדמי חנוכה זה טוב].

נשאל פעם מדוע מקדיש זמן רב כל כך לדמי חנוכה אמר כדי לקרב את המשפחה, והוסיף שגם אבא היה מבקר את הילדים מידי פעם מטעם זה. [אחר שגמר לחלק דמי חנוכה אמר בצחות להרבנית-התרוששנו מחלוקת המטבעות לנכדים].

אמר רבינו (מכדומה מהחזו"א זצ"ל) על אותם אלה שעושים פלפולין משונים משל למה הדבר דומה, לאחד ששאל, למה כתוב בפרשת בהעלותך את המילה בהעלותך עם ח' ולא עם כ' עונה לו חבירו הרי כתוב עם כ' ולא עם ח' אמר לו ההוא זה תירוץ אחד לי יש עוד תירוץ כנגד ח' ימי חנוכה. (מנחת תורה)

עלי שי"ח

"לא יהיה לו נין ונכד!"

בימים האחרונים הגיע אל שולחנו של רבינו שא"ה מרתקת ולא - מצויה.

אל חדרו של רבינו נכנס יהודי מבוגר שחזותו העידה עליו שאינו תלמיד חכם מופלג אך קובע עיתים לתורה ושומר מצוות, ובפיו שא"ה. יש לנו בן יחיד - מספר האיש, שנולד אחרי אחרי הרבה שנות ציפיה וקושי גדול, עברנו הרבה עד שזכינו לילד, והבן התבגר וב"ה נישא גם הוא לפני כמה שנים אבל עוד אין לו ילדים, וגם אצלנו יש הרבה קשיים.

וישבתי אני עם רעייתי וחשבתי מה יכולה להיות הסיבה שאנו כ"כ סובלים בענין זה של ילדים אצלנו ואצל בננו. ולאחרונה ישבתי בשיעור תורה ולמדו מסכת קידושין ושמעתי שהמגיד שיעור מקריא את דברי הגמרא בדף ט"א א', כל האומר אין ערלה בחוץ לארץ לא יהיה לו נין ונכד (ועי' פנים יפות ויקרא י"ט כ"ג טעם נפלא בזה), וממש הזדעזעתי כי הרגשתי שזה נאמר עלי. והרהרתי הרבה במעשי ונזכרתי כי לפני שנים רבות התקשר אלי מחו"ל קרוב משפחה שאינו שומר תורה ומצוות וסיפר לי על עין פירות הגדל בחצירו והוא יודע שיש איסור לאכול מזה בשנים הראשונות, ענית לו שזה רק בארץ ישראל והוא יכול לאכול.

והנה עכשיו שמעתי את דברי הגמרא ואיני מוצא מנוחה לעצמי כי אני מרגיש שדברי הגמרא התקיימו בי ממש, כי מפורש בגמ' שמי שמזלזל באיסורי ערלה בחוץ לארץ לא יהיה לו נין ונכד, ונפשי בשאלתי מה אפשר לעשות שאני לא יהיה בכלל אנשים שעליהם זה נאמר בגמרא.

ענה לו רבינו:

באמת עשית לא בסדר, אבל אל תדאג אפשר לעשות תשובה על כל העבירות, תחזור בתשובה כדין ובעז"ה יהיה לך נכדים. ובזיכו. פני האיש אורו והוא יבא בשמחה לעשות כדברי רבינו.

בברכת עט 2018

חג 2018

שהמלאך בא להוכיח את יהושע על שלא עסקו ישראל בתורה כי היו טרודים במלחמה:

“אמר לו [המלאך] אמש בטלתם תמיד של בין הערבים ועכשיו בטלתם תלמוד תורה. אמר לו [יהושע למלאך] על איזה מהן באת [על ביטול העבודה או על ביטול תורה]. אמר לו, עתה באתי [באתי על של עכשיו שביטלתם את התורה]. מיד וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק, אמר רבי יוחנן מלמד שלן בעומקה של הלכה.”

לפי האמור הביאור בזה, כי המלאך הוכיח את יהושע על שלא עסקו ישראל בתורה במלחמה על יריחו, כי בזכות מלחמתה של תורה נחלשים אויבי ישראל שלא יוכלו להילחם כנגד ישראל. מיד וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק, ומפרש רבי יוחנן: “מלמד שלן בעומקה של הלכה”. כי בזכות העסק בעומקה של הלכה בפלפול התורה אין לגוים כח להילחם כנגד ישראל.

מעתה ירווח לנו להבין מה שתיקנו: “מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים”, ומפרש ואומר באיזו זכות נצחו החשמונאים במלחמה, “וזדים ביד עוסקי תורתך”, כמו שפירש ה”פרי מגדים” שעסקו בתורה בפלפול ונלחמו במלחמה של תורה, ובזכות זה החליש הקב”ה את היוונים שלא יוכלו להילחם כנגד ישראל.

הנה כי כן זהו הלקח הנשגב מנס חנוכה, שנלך בדרכם של החשמונאים שעסקו בתורה בעיון ובפלפול, ונלחמו ביניהם במלחמתה של תורה, ובזכות זה נצחו במלחמה גם בהיותם חלשים ומעטים, כי המלחמה של תורה החלישה את כוחם של היוונים שלא יוכלו להילחם כנגד ישראל, וזהו הטעם שעשה הקב”ה נס שיוכלו להדליק בשמן טהור, שהוא רמז על העסק בתורה בדרך פלפול היוצא מן הזית, ובזכות זה יחליש הקב”ה את כל אויבי ישראל, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

מחלוקת בעולם וכו', ועל דרך זו מרבים שלום בעולם, שמחלוקתם גורם הסתלקות אחיזת הנחש הקליפה.

אמנם בשעה שמתעצלים מלעסוק בתורה ופלפולה ושלום ביניהם, מתעוררים תאוותם ואינם מסתפקים במה שיש להם וכו' ומתקנאים איש ברעהו והנחש מתגרה להרבות מחלוקת ביניהם, כי אי אפשר לעולם בלא מדה זאת, וכיון שלא תמצא בקדושה על כרחך תמצא בטומאה.”

על פי האמור מפרש ה”חתם סופר” מה שדרשו במדרש (ב”ר סה-ג) מקרא שכתוב (בראשית כז-כב): “הקול קול יעקב והידים ידי עשו, בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין הידים ידי עשו, ואם לאו הידים ידי עשו”. כי בשעה שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות שמפלפלים זה עם זה בתורה, אין ידי עשו שולטות להילחם עם ישראל.

יומתק לבאר בזה מה שדרשו בגמרא (קידושין ל:): מה שכתוב (תהלים קכז-ה): “לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. מאי את אויבים בשער. אמר רבי חייא בר אבא, אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין בתורה בשער אחד, נעשים אויבים זה את זה, ואינם זיזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר (במדבר כא-ד) את והב בסופה, אל תקרי בסופה אלא בסופה”. לפי האמור הביאור בזה, כי מה שהאב ובנו והרב ותלמידו נלחמים מלחמתה של תורה אינו בושה, שהרי בזכות מלחמה זו מתבטלות המלחמות של הגוים כנגד ישראל בבחינת: “תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם”.

“וילן יהושע בתוך העמק” בעומקה של הלכה

בא וראה כי על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה שכתוב כשצרו ישראל על העיר יריחו לכובשה (יהושע ה-ג): “ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו, וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה אם לצרינו, ויאמר לא [לא באתי לעזור לאויבי ישראל] כי אני שר צבא ה' עתה באתי”. וביארו בגמרא (מגילה ג.)

שבעל פה. ולפי המבואר הכוונה בזה, שהרי כל התורה שבעל פה שיש בל”ו מסכתות, היא פלפול התורה שביררו חכמי התלמוד את כל ההלכות שבתורה.

הנה כי כן לפי מה שנתבאר שהיוונים עמדו על ישראל להשכיחם את תורת ה', על ידי שחשבו למנוע מהם לעסוק בתורה בדרך פלפול, ומטעם זה טימאו את כל השמנים שבהיכל, שלא ידליקו את המנורה בשמן טהור הרומז על פלפול התורה היוצא מן הזית. לכן אחרי שעשה הקב”ה לישראל נס שמצאו פך אחד של שמן טהור, בזכות החשמונאים שעסקו בתורה בדרך פלפול בבחינת: “וזדים ביד עוסקי תורתך”, תיקנו להדליק ל”ו נרות כנגד ל”ו מסכתות שיש בתורה שבעל פה, שהוא כח הפלפול שמסר משה רבינו לישראל.

“תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם”

רחש לבי דבר טוב להוסיף תבלין למה שפירש ה”פרי מגדים”, מה שתיקנו לומר ב”על הניסים” שמסר הקב”ה “זדים ביד עוסקי תורתך”, היינו בידי החשמונאים שעסקו בתורה בעיון ובפלפול, על פי מה שכתב ב”דרשות חתם סופר” (ח”א דף קפג טור ב ד”ה כן הדבר) יסוד גדול בענין מלחמתה של תורה, שסגולתה לבטל כח המלחמות של שונאי ישראל, הנה הדברים בלשון קדשו:

“אמרו חז”ל (ברכות סד.) תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, והכוונה הנכונה בזה, דהנה כי כל המדות נבראו מאת הבורא יתברך שמו, מדות הבושה והעזות, הגאווה והענוה, והשלום והמחלוקת, ואי אפשר לעולם בלי שום מדה מהמדות, ואי אפשר לומר שתעקר מדה אחת מכל וכל, אך ראוי להשתמש בהם במקומות הראויים.

והנה המחלוקת נאה ויאה לעוסקי בתורה ופלפולה ועולים בהר ה' ומקום קדשו, זה יאמר לפי שכלו וזה לפי שכלו, עד כי יכריח אחד את חברו להעמידו על האמת כמחלוקת שמאי והלל, ועל ידי זה לא יהא אחיזה לקליפה לגרום

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי”ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג’ני שתחי’

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvilepinchas.com

חשבתי דרכי לבאר בזה מה ששינינו בגמרא: וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול. ויש לומר שרמזו בכך, כי החשמונאים זכו לנס שמצאו פך אחד של שמן טהור, משום שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, הוא משה רבינו שהיה כהן גדול, כמבאר בגמרא (זבחים קא): "משה רבינו כהן גדול וחולק בקדשי שמים היה". ובמדרש (שמו"ר לז-א): "כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר שימש משה בכהונה גדולה".

הנה כי כן מאחר שכבר הקדים הקב"ה לומר למשה: "ואתה", שמסרת לישראל את כח הפלפול שבתורה, "תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך", שתמסור להם את מצות הדלקת נר חנוכה בשמן טהור כדי להמשיך לישראל את הכח של פלפול התורה, נמצא כי פך אחד של שמן טהור כבר היה חתום בחותמו של כהן גדול, הוא משה רבינו שמסר לישראל את חלק הפלפול שבתורה.

"וזדים ביד עוסקי תורתך" בזכות העסק בפלפול התורה

ועתה בא וראה כי על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה שמצינו חידוש גדול בדברי ה"פרי מגדים" ב"אשל אברהם" (או"ח סימן תרע), לפרש מה שתיקנו לומר ב"על הניסים" שהקב"ה מסר את היוונים בידי החשמונאים: "וזדים ביד עוסקי תורתך". ומבאר ה"פרי מגדים" הכוונה בזה:

"וזדים ביד עוסקי תורתך, על דרך אשר קדשנו במצוותיו לעסוק בדברי תורה, שנצטוונו לעיין ולפלפל בה, אם כן לא [רק] זו שמסר הזדים ביד המדקקים בחוקים ביותר, אף זו מסר אותם בעוסקי תורתך ושישים בפלפולם, כמאמר החכם כי מי שלא טעם טעם שמחת התרת הספיקות לא טעם טעם שמחה מעולם".

לפי זה מסיים ה"פרי מגדים" את דבריו שצריך לעסוק בתורה בחנוכה בדרך פלפול, וכפי הנראה זהו המקור לאותם הרבנים הנוהגים לומר פלפול בחנוכה. לפי האמור הביאור בזה, כי מאחר שהיוונים עמדו על ישראל להשכיחם את התורה, על ידי שמנעו מהם לעסוק בתורה בדרך פלפול לבאר חוקי התורה שאינם מובנים, לכן זכו החשמונאים לנצח את היוונים בכח התורה שעסקו בדרך פלפול, וזהו דקדוק הלשון: "וזדים ביד עוסקי תורתך" - "עוסקי" דייקא בדרך פלפול.

נפלא להבין בזה מה שהביא ה"בני יששכר" (כסלו-טבת מאמר ב אות יב) בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ ז"ע, שתיקנו להדליק בשמנת ימי חנוכה ל"ו נרות כנגד ל"ו מסכתות שיש בתורה

היוונים טימאו כל השמנים שבהיכל, כי רצו להשכיח תורה מישראל שלא יעסקו בתורה בעיון ופלפול

"ויקחו אליך שמן זית זך", רמז על משה רבינו שנהג טובת עין למסור את הפלפול שבתורה לישראל

פרי מגדים: "וזדים ביד עוסקי תורתך" בידי החשמונאים הקדושים שעסקו בתורה בדרך פלפול

חתם סופר: בזכות העסק במלחמתה של תורה מבטלים הכח של אויבי ישראל להילחם כנגד ישראל

מישראל, שהרי אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה לעמול בדרך פלפול.

המלחמה על שמן טהור שהוא פלפול התורה

הנה מה טוב ומה נעים להבין בזה המאבק הגדול בין החשמונאים ליוונים על הדלקת המנורה בבית המקדש בשמן טהור, כי מאחר שהשמן היוצא מן הזית הוא רמז על חלק הפלפול שבתורה, לכן היוונים שביקשו להשכיח את התורה מישראל, טימאו את כל השמנים שבהיכל למנוע מישראל לעסוק בתורה בטהרה בדרך פלפול.

אולם כשנצחו אותם החשמונאים ונכנסו בהיכל, חיפשו בכל כוחם למצוא שמן טהור, ביודם כי בזכות ההדלקה בשמן טהור אל מול פני הנר האמצעי, שהוא כנגד משה רבינו שנתן את כח הפלפול שבתורה לישראל תתקיים התורה בידם. נעשה להם נס שמצאו פך אחד של שמן טהור, ונעשה נס שהדליקו ממנו שמונה ימים, עד שיוכלו לעשות שמן חדש בטהרה, כל זה כדי שיוכלו להדליק את המנורה בשמן טהור, להמשיך לישראל את כח הפלפול שבתורה שנתן להם משה רבינו.

מעתה יאירו עינינו וישמח לבנו להבין את דברי ה"רוקח" והרבינו אפרים, שהקב"ה רמז למשה רבינו למסור לישראל את מצות הדלקת נר חנוכה בפסוק: "ואתה תצוה את בני ישראל", כלומר אתה שהיתה לך טובת עין לתת לישראל את חלק הפלפול שבתורה, תצוה אותם על מצות הדלקת נר חנוכה, "ויקחו אליך שמן זית זך" - "אליך" דייקא, שידליקו את המנורה בשמן זית טהור אל מול פני המנורה, כדי להמשיך ממך הכח לעסוק בתורה בדרך פלפול בבחינת שמן זית זך, "כתית למאור", שיכתתו עצמם לפלפל בתורה בדרך עמל ויגיעה, ועל ידי זה יזכו "להעלות נר תמיד", שתתקיים התורה תמיד ולא תשתכח.

עליה לעסוק בדרך פלפול, לכן נהג טובת עין ונתנו לישראל כדי שתתקיים התורה בידם.

יומתק לפרש בזה מאמר ה' בידי הנביא (מלאכי ג-ב): "זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חוקים ומשפטים". רמז לנו הקב"ה שאי אפשר לזכור את התורה בבחינת שמן זית המסוגל לזיכרון, רק אם נשתמש במתנה שנתן לנו משה רבינו כח הפלפול שנתן לו הקב"ה. וזהו שאומר הקב"ה: "זכרו תורת משה עבדי", זכרו לעסוק בחלק הפלפול שבתורה שנתן לכם משה עבדי, כי בזכות זה תזכו לזכור את התורה.

על פי האמור ירווח לנו להבין מצות הדלקת המנורה בבית המקדש: "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", כי מאחר שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, לעסוק בדרך עמל בפלפולה של תורה, לכן צריך להדליק את כל הנרות אל מול הנר האמצעי, שהוא כנגד משה רבינו שנתן את חלק הפלפול שבתורה לישראל, לרמז בכך שאין התורה מתקיימת אלא במי שעוסק בתורה בעמל של תורה בדרך פלפול.

והנה מקרא מלא דיבר הכתוב: "אם בחוקותי תלכו". ופירש רש"י: "שתהיו עמלים בתורה". ויש לומר שלמד כן ממה שכתוב לשון חוקים: "אם בחוקותי תלכו", ולא כתוב לשון משפטים, מזה למד רש"י שהתורה רמזה לנו בזה, שצריך לעמול בתורה על דברים שאינם מובנים שהם בבחינת "חוקים".

מעתה יתבאר היטב מה שתיקנו לומר: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך", ומפרש ואומר איך חשבו להשכיח את התורה מישראל, "ולהעבירם מחוקי רצונך", על ידי שמנעו מהם לעסוק בחוקי התורה שאינם מובנים להתעמק בהם לבררם וללבנם, כי אם במשפטי תורה המובנים בשכל אנושי בלי עמל ויגיעה. ועל ידי זה תשתכח ח"ו תורה

דבר זה מקורו במדרש (ב"ר צט-ב) שמבאר הטעם שקראה לאה את שם הבן השלישי שילדה ליעקב לוי:

"לוי כנגד מלכות יון, זה שבט שלישי וזו מלכות שלישיה, זה אותיותיו משולשין וזו אותיותיה משולשין, אלו תוקעי קרניים ואלו תוקעי סולפירים, אלו לובשי כובעים ואלו לובשי קיסים, אלו לובשי מכנסים ואלו לובשי פמלליא, אלו מרובים באוכלסין ואלו מועטין באוכלסין, באו מרובים ונפלו ביד מועטין, באיזו זכות מברכתו של משה שאמר מחץ מתנים קמיו, ביד מי מלכות יון נופלת, ביד בני חשמונאי שהם משל לוי".

לפי האמור יש לומר שלמד לעשות כן ממה שהקדים הקב"ה לומר לו: "ויקחו אליך שמן זית זך", הרי שרמז לו הקב"ה בכך שיש לו קשר מיוחד לנס של חנוכה שהדליקו בשמן זית טהור, לכן התפלל על הניצחון של החשמונאים: "ברך ה' חילו", כי בעקבות ניצחון המלחמה נעשה להם הנס שיוכלו להדליק בשמן טהור.

יש לומר כי מטעם זה אחרי שהתפלל על הניצחון של החשמונאים "ברוך ה' חילו", הוסיף להתפלל "ופועל ידיו תרצה", כי התפלל בכך על נס הדלקת הנרות בטהרה, שיתרצה הקב"ה בפועל ידיו של שבט לוי, שהשתדלו להדליק את המנורה בשמן טהור, אף שלפי ההלכה טומאה הותרה בציבור כמו שכתב ה"פני יהושע" (שבת כא:), ונתרצה הקב"ה לעשות להם נס והדליקו שמונה ימים בטהרה. ויש לרמז בתפלתו: "ברוך ה' חילו" - חילו נטריקון ח' ימים לימד ויו, היינו ח' ימי חנוכה שמדליקים בהם ל"ו נרות.

"אל מול פני המנורה" כנגד משה רבינו

בדרך זו במסילה נעלה לבאר הקשר הנפלא בין משה רבינו לנס חנוכה, שעל כך אמר לו הקב"ה: "ויקחו אליך שמן זית זך", בהקדם לבאר מצות הדלקת המנורה (במדבר ח-ב): "בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות". על פי מה ששנינו בגמרא (ב"ב כה:): "הרוצה שיחכים ידרים ושיעשיר יצפין, וסימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום". למדנו מזה כי תכלית הדלקת המנורה היא להמשיך משם אור תורה לישראל, וזהו שכתוב (משלי ו-ג): "כי נר מצוה ותורה אור".

והנה מבואר בספרים הקדושים כי שבעת קני המנורה מכוונים כנגד שבעת הרועים: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד. נמצא לפי זה כי הנר האמצעי שהוא הנר הרביעי מכוון כנגד

ספר הרוקח: הקב"ה רמז למשה רבינו על מצות הדלקת נר חנוכה במאמר: "ויקחו אליך שמן זית זך"

גמרא: "כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה"

אכילת זית כשהשמן עדיין טמון בתוכו היא רמז על הלומד תורה בעצלות בלי פלפול ובירור הלכה

אכילת שמן זית היא רמז על העוסק בתורה בדרך פלפול שטוחן וכותש את הזית כדי להוציא את השמן

וזהו שמצינו כי פלפול התורה יש בכוחו להחזיר לימוד שכבר נשתכח ממנו, כמבואר בגמרא (כתובות קג:): "אמר ליה רבי חנינא לרבי חייא, בהדי דידי מיינצת, דאם חס ושלום נשתכחה תורה מישראל מהדרנא ליה מפלפולי". פירוש, למה אתה רב עמדי, הלא אם חס ושלום נשתכח תורה מישראל, אני יכול להחזירה ככח הפלפול. וכן מבואר בגמרא (תמורה טז:): "אמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה... אמר רבי אבהו, אף על פי כן החזירן עתניאל בן קנז מתוך פלפולו".

בדרך זו נבאר ההבדל בין אכילת זית לאכילת שמן זית, כי פרי הזית כולל בתוכו את השמן הטמון ועצור בתוכו, ועל מנת להוציא את השמן צריך לטרוח לכתוש את הזית במכתשת עד שיוצא ממנו השמן, אמנם מי שהוא עצלן ואינו טורח להוציא את השמן מן הזית, הרי הוא אוכל את הזית יחד עם השמן העצור בתוכו.

ובכן זהו ביאור המאמר: "כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה", כי אכילת הזית רומזת על לימוד התורה בלי שום יגיעה ופלפול, אז אין התורה מתקיימת אלא משתכחת ממנו, "כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה", כי שמן זית רומז על יגיעת האדם בתורה בדרך פלפול, שכותש את הסוגיה במכתשת, בונה וסותר, מקשה ומתריך, עד שהוא מברר את הסוגיה בבחינת שמן זית זך.

"זכרו תורת משה עבדי" הפלפול בתורה שנתן לישראל

והנה שנינו בגמרא (נדרים לח.) כי בשעת מתן תורה נתן הקב"ה את חלק הפלפול שבתורה רק למשה ולזרעו, אלא שמשה נהג בו טובת עין ונתנו לישראל, ועליו הכתוב אומר (משלי כב-ט): "טוב עין הוא יבורך". לפי האמור יש לבאר הטעם לכך, כי משה רבינו השיג שבלי חלק הפלפול שהוא העמל בתורה לא תתקיים התורה בידי ישראל, כי אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו

משה רבינו. הנה כי כן מטעם זה צוה הקב"ה להדליק את כל הנרות אל מול פני המנורה שהוא הנר האמצעי, כדי להמשיך בכך אור תורה ממשה רבינו שהיה שליחו של הקב"ה למסור את התורה לישראל.

ונראה לבאר ענין זה ביתר הרחבה על פי מה ששנינו בגמרא (הוריות יג:): "כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה, כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה". ויש לומר הביאור בזה על פי מה ששנינו בגמרא (ברכות סג:): "מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר (במדבר יט-יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל".

ומפרש ה"טורי זהב" (אור"ח סימן מז ס"א) הכוונה בזה: "שהתורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, דהיינו שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה, כמו שאמרו (בפירוש רש"י) על (ויקרא כו-ג) בחוקותי תלכו, על מנת שתהיו עמלים בתורה, מה שאין כן באותם שלומדים דברי תורה מתוך עונג ואינם יגיעים בה, אין התורה מתקיימת אצלם".

"לעסוק בדברי תורה" כדרך עסק בעיון ובפלפול

על פי האמור מבאר ה"טורי זהב" הנוסח של בני אשכנז שהביא ה"טור" בברכת התורה: "לעסוק בדברי תורה", ולא תיקנו לברך "ללמוד דברי תורה", כדי ללמדנו בכך שעיקר מצות לימוד התורה הוא דוקא בעמל ויגיעה בדרך פלפול כאדם שעוסק במשא ומתן, שאז התורה מתקיימת בידו.

וכן כתב ה"בית חדש" לפרש נוסח זה: "לעסוק בדברי תורה. נראה דלפי שעיקר ההבטחה שהבטיחנו הוא יתברך, לא היתה אלא על עסק התורה הוא העמל והטורח, כמו שכתוב אם בחקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה שבעל פה על מנת לשמור ולקיים, ונתתי גשמיכם בעתם וגומר, לכך תיקנו לברך לעסוק בדברי תורה".

המלחמה של החשמונאים עם היוונים על שמן טהור שהוא כח הפלפול המבטל את שכחת התורה

"בפרשת אמור אל הכהנים התחיל שבת ורגלים, פסח, עצרת, ראש השנה ויום הכיפורים, סוכות, (ויקרא כג-מד) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, וסמך ליה (שם כד-ב) [צו את בני ישראל] ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור, רמז לחנוכה שמן זית מצוה מן המובחר".

וכן כתב הגה"ק החיד"א ב"חומת אנך" (סוף פרשת תרומה) בשם אחד מן הראשונים רבינו אפרים, לפרש הסמיכות של סוף פרשת תרומה (שמות כז-ט): "וכל יתדות החצר נחשת", לתחילת פרשת תצוה (שם כ): "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך", שיש בזה רמז על מצות נר חנוכה, נחש"ת נוטריקון נ'ר ח'נוכה ש'מאל ת'דליק, וסמוך לו "ויקחו אליך שמן זית זך", רמז כי מצוה מן המובחר להדליק נר חנוכה בשמן זית. ובשם כ"ק אדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע מובא, כי נחש"ת נוטריקון נ'ר ח'נוכה ש'מונה ת'דליק.

והנה ממה שכפל הקב"ה לומר למשה רבינו על מצות נר חנוכה "ויקחו אליך", פעם ראשונה בפרשת תצוה: "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד", ופעם שניה בפרשת אמור: "צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד", משמע שיש למשה רבינו קשר מיוחד להדלקת נר חנוכה.

תפלתו של משה רבינו: "ברך ה' חילו"

יומתק לבאר בזה הטעם שהתפלל משה רבינו על הניצחון של החשמונאים הכהנים הקדושים משבט לוי על היוונים, כמו שכתוב (דברים לג-א): "ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה, מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומו". ופירש רש"י: "ראה שעתידין חשמונאי ובניו להילחם עם עובדי כוכבים והתפלל עליהם, לפי שהיו מועטים י"ב בני חשמונאי ואלעזר כנגד כמה רבבות, לכך נאמר ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה".

שמון טהור, משמע שהשתדלו לחפש שמן טהור כדי להדליק את המנורה בטהרה. וכתב ה"מאירי" (שבת שם) כי עצם מציאת הפך היה נס בפני עצמו, ומיישב בזה הטעם שתיקנו שמונת ימי חנוכה, אף שהנס לא היה אלא שבעה ימים, שהרי בפך אחד שמצאו היה בו שמן להדליק יום אחד [והיא קושיית ה"בית יוסף" (או"ח סימן תרע)]. אך לפי האמור הוא מיישב: "ולילה הראשון שלא היה שם נס השמן, מברכין על הגאולה ועל הודאת מציאת הפך, ושאר הלילות על נס השמן".

הנה כי כן צריך ביאור להבין בפנימיות הענין, מה היה הפחד הגדול של היוונים ממה שהדליקו הכהנים את המנורה בשמן טהור, עד כדי כך שטרחו לטמא את כל השמנים שבהיכל, וכן זה לעומת זה למה היה כל כך חשוב לחשמונאים להדליק את המנורה דוקא בשמן טהור, עד כדי כך שעשה הקב"ה עמהם נס שלא כדרך הטבע שיוכלו להדליק את המנורה בשמן טהור.

עוד ראוי להתבונן מה שתיקנו לומר (בתפלת "על הנסים"): "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם ותורתך ולהעבירם מחוקי רצונך". ותמהו המפרשים איך אפשר להשכיח דבר מאדם בניגוד לרצונו. זאת ועוד צריך ביאור מה שאמרו "להעבירם מחוקי רצונך", מדוע העבירו אותם רק מחוקי התורה שאין להם טעם, ולא ממשפטי התורה שיש בהם טעם.

"ויקחו אליך שמן זית זך" רמז על מצות נר חנוכה

פתח דברינו יאיר לבאר הענין בזה, על פי מה שכתב אחד מן הראשונים המקובל האלקי רבי אלעזר מגרמיזא בעל "הרוקח" (סימן רכה), שהקב"ה רמז למשה רבינו לצוות את ישראל, דהיינו למסור לחכמי ישראל במסורת התורה שעברה מדור לדור, על מצות הדלקת נר חנוכה, הנה הדברים בלשון קדשו:

לקראת שבת קודש הבאה עלינו לטובה, שממנה מתברכים כל ששת ימי המעשה, שאנו מתחילים בהם את שמונת ימי חנוכה הבאים לקראתנו לשלום, דבר בעתו מה טוב להתבונן על המאבק הגדול שהיה בין היוונים לחשמונאים הכהנים הקדושים, על מצות הדלקת המנורה בבית המקדש בשמן טהור, כמו ששינינו בגמרא (שבת כא:):

"מאי חנוכה, דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון, דלא למספד ודלא להתענות בהון, שכשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים, לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה".

היוונים טימאו בכוונה את כל השמנים

והנה ממה שדקדקו חכמינו ז"ל לומר: "שכשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל", ולא אמרו: "נטמאו כל השמנים שבהיכל", משמע שכוונתם ללמדנו שלא נטעה לומר שכל השמנים "נטמאו" במקרה על ידי שנגעו בהם היוונים, אלא היוונים "טימאו" בכוונה תחילה את כל השמנים, כדי למנוע מהכהנים להדליק את המנורה בשמן טהור.

וכן משמע מדברי הרמב"ם (הלכות חנוכה פ"ג ה"א): "בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ופשוטו ידם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטימאו הטהרות". הרי לנו דברים ברורים שטימאו כל הטהרות בכוונה תחילה כחלק מהפרצות שפרצו בהיכל.

וזה לעומת זה כאשר נצחו החשמונאים ונכנסו להיכל: "בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של

אך הבחור הנועז התעקש, וטען ששמע זאת מעוד הרבה בחורים, ואם כן הרי הבחורים הם 'רבים', וראש הישיבה 'יחיד' כנגדם, וקיימא לן יחיד ורבים הלכה כרבים!...

סנט בו ראש הישיבה בחריפותו: כשאני חושב ומחשב את צרכי הבחורים, הרי טובתם של כל הבחורים כולם לפני, ואם כן אני הוא הדיבם, ואילו אתם הבחורים חושבים כל אחד את צרכי עצמו בלבד, ואם כן אתם כמו 'יחידים' בדברי!

כמה לקח מוסר יש לשאוב מטיב מעשה קטן זה! על עצמו ועל חשבונו האישי לא חשב ראש הישיבה כלל וכלל! שכן אם גם חשבון עצמו בכלל, שוב חשיב גם הוא 'יחיד'... אין לו בעולמו כי אם צרכי הרבים וטובת הרבים בלבד! והרי הוא בטל ומבוטל לצרכיהם של תלמידיו בחורי הישיבה הקדושה!

[מתוך שיחה בענין אהבת ישראל, מלליות 287]

ביושלים קרתא דשופריא התגורר יהודי נכבד תלמיד חכם ואיש המעלה, ה"ה מוהר"ר משה יהושע לנדא זצ"ל, הוא היה תלמיד מובהק של מרן החזון איש זצוק"ל, והרבה שליחויות ביצע עבורו בעיר הקודש.

ר' משה יהושע היה גברא רבא המעורב מאוד בין הבריות, והתעסק רבות בעשיית החסד עם נצרכים, בכמה תחומי עשייה שהיו קרובים ללבו.

ברבות הימים התרבו הפניות אליו, אנשים רבים שיחרו לפתחו בבקשת עזרתו לסייע בעדם בצרכיהם, עיסוקיו התכופים הפריעו לו מאוד מלימודיו הרבים, ולפיכך באחת מנסיעותיו לרבו החזון איש הציע את שאלתו, שעיסוקיו הרבים בצרכי הכלל מפריעים לו בתלמודו.

אמר לו החזון איש, הלא זו היא מצוה שאי אפשר שתעשה על ידי אחרים, ותדע נאמנה, שהחסד הזה שהנך עוסק בו זו היא ה'נשמה' של הלימוד שאתה לומד בתורה הקדושה! ובזכות זה החסד תחזור חיות קודש ללימודך, ותבין הרבה יותר טוב את התלמודך! ואדרבה תורה כזו היא היא תורה

היחוקה, שם הוא בית הגמ"ח. אך במקום זאת תפסו לשואל בידו, ואמר: בוא עמי ואראך! תיכף נטל ר' אלי' הזקן את המקל בידו, ויצא לדרכו עם אותו אברך, חצה עמו את הכביש והוליכו עד פתח הבית!

האברך נגרש הודה מאוד למטיבו, ושאלו בפליאה, מדוע נצרך להטריח את עצמו ללוות אותו בגופו עד הבית, הלא היה יכול להראות לו היכן צריך לפנות, ולומר בפשטות שהדלת היחוקה שמעבר לרובח היא דלת הגמ"ח.

הסביר לו ר' אלי' את טעמו ונימוקו, הנה מבואר בספרים הקדושים שבעת שיחודי מקיים מצוה הרי הוא נדבק בשכינה הקדושה, המתחברת בגופו העושה רצון קוה! לפיכך רציתי לטרוח בגופי ולהיות זמן רב יותר "מרכבה לשכינה"!

כעין טיב מעשה זה, ראיתי אצל מרן הראב"ד הגאון הצדיק רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל, רב דשכונת 'זכרון משה' דפה עיה"ק. שבליל שבת אחת בדרכו חזרה משמחת 'שלום זכר' שנערכה בביתו של הרה"צ רבי ליפא זילברמן, המשגיח הדגול דקמניץ, וכבר כמעט הגיע עד ביתו. והנה פנה אליו ילד קטן בן שמונה שנים, ושאל לתומו: היכן כאן השלום זכר של זילברמן?

הרב פישר תחב את ידו ביד היניק, לא שהיה לכל שבעים שנותיו, ועל אף חולשתו וקושתו חזר עם הילד את כל הדרך הארוכה, והובילו עד הבית פנימה!

כך מקיימים מצות ואהבת לרעך כמוך! - לעזור ולסייע בגופו לכל איש יהודי הנצרך לעזרת ישראל בגיבורים.

[עו]

הגה"צ רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, ראש ישיבת מיר המעשירה, נולד בעיירה 'מיר' שבליטא, וגלה עם כל בני הישיבה אל גולת 'שנחאי' שבסביב הרחוקה, ועבר עמהם את כל מאורעות המלחמה הקשה. ולאחר מכן הקים בעמל ויגיעה קשה את ממלכת ישיבת מיר הגדולה שבשכונת 'בית ישראל' בתוככי ירושלים.

דאגתו ומסירותו לכל בחור ובחור היו לשם דבר, מתחילה היו הבחורים מסדרים לעצמם מקומות לינה בתשלום בבתיהם של אנשי ירושלים, וראש הישיבה היה נוהג מדי שבוע לכל בחור כסף מזומן, שיהיה בידו כדי מחייתו לאותו שבוע, בכסף זה היו הבחורים קונים את מזונם, ומשלמים את שכר הדירה ששכרו.

באחת החלוקות התלונן בחור אחד בפניו, שסכום המעות שהראש ישיבה נוהג אינו מספיק בשביל כל השבוע, וביקש להוסיף עוד כסף.

אמר לו הראש ישיבה, לפי החשבון שערכת היטב בדבר דומני שיש כאן מעות די והותר עבור מחייתך לכל ימי השבוע, ואין שום צורך בתוספת.

לשמה! כמ"ש בפ"ד דסוכה (מט): "אמר רבי אלעזר, מאי דכתיב (משלי לא, כו) 'פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה', וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד. אלא תורה לשמה זו היא תורה של חסד, שלא לשמה זו היא תורה שאינה של חסד" ע"כ.

[פרישית, קובץ 51]

ולסיום פרק חשוב זה:

שאלתי פעם את אחד מגדולי העסקנים כאן בעיר הקודש ת"ו, אשר דייו מלאים תמיד במעשים טובים, והוא רץ ממצוה למצוה מבוקר עד ערב, כמעט שאין לו שום זמן לעצמו... - כיצד זה מזדמנים לפניו כל כך הרבה מצוות?

ענה האיש ברוחמה ואמר: הנה מיד כשמזדמנת לפני המצוה הראשונה, הנני רץ לעשות אותה בשמחה! וממילא כלל ישן הוא (אבות פ"ד מ"ב) "מצוה גוררת מצוה", ומטבעה של מצוה למשוך אחריה עוד מצוה, וכך נמשך אני כל העת ממצוה אל מצוה... כאשר בכל מצוה הבאה לידי שמח אני בה כמי שהגדלתי כעת את כרטיס הלוטו! ושפתי פי חכם חן.

[מתוך עריכה מיוחדת לספר 'טיב הפעשיות' מהדורה תלמיא]

הדלקת

נרות הנוכה

בבית מודנו

הרב שליט"א

• **מנחה בשעה 4:10**

• **שיחת הכנה לאחר מנחה**

• **הדלקת הנרות**

• **מעריב**

• **הלוקת מעות הנוכה**

בימים שני ושלישי (נר - ב' ג')
ההדלקה תנקיים א"ה ברה' חזון איש 28 בית שמש
(בבית שמש לא יתקיים תפילת מנחה)

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארציטי | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון בפניל (דוא"ל) נא לשלוח לפניל הפצו"ב

יו"ל ע"י קהילה שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויניים יקבלו את העלון בפניל (אפשר גם ישירות לפרוס) בקונץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7175

וישאלהו האיש לאמר מה תבקש?

”וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהָיָה הָעָה בְּשָׂדֵהוּ, וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לְאֹמֶר מַה תְּבַקֵּשׁ. וַיֹּאמֶר אֶת אֲתֵי אֲנֹכִי מִבְּקֶשׁ”

(לך, טו-טז)

הרב הקדוש בעל 'דברי חיים' מצאנו זצוק"ל הגיע פעם לעיר אחת, שם נצרך לטוב על פתחי נדיבי העיר עבור אדם שידר מנסיון, והגיע עד פת לחם. הוא פנה אל אחד מחשובי העיר, כדי שיצטרף עמו יחדיו למצוה זו.

סירב אותו אדם להצטרף לדבר מצוה, בטענה שאין זמנו בידו, כיון שעליו להשלים את מכתת שעות הלימוד שקבע לעצמו זה מכבר ללמוד בכל יום.

פנה הצאנוער רב אל האיש, ואמר: הנה בפסוק נאמר 'וימצאוהו איש והנה תועה בשדה, וישאלוהו האיש לאמר מה תבקש'. ומבאר רש"י: 'וימצאוהו איש, זה גבריאלי'. ויש לתמוה, שהרי לעיל בפרשת וישלח נאמר (לך, כה) 'ויאבק איש עמו', ושם מבאר רש"י שאותו 'איש' היה 'שרו של עשיו'. מנין לו לרש"י 'שהאיש האמור בפרשת וישלח הוא המלאך גבריאלי, ואילו האיש שבפרשת וישלח הוא שרו של עשיו?' ברם, תירץ הרבני, כאשר יעקב נאבק עם המלאך כל הלילה ונצחו, ביקש ממנו לאחר מכן לברכו, ואילו המלאך מצידו אמר (שם כז): 'שלחני כי עלה השחר', אין זמני פנוי, צריך אני להספיק להשלים את מכתת השירה שלי... - זו היא תשובה המתאימה בדיוק לשרו של עשיו...

לעומת זאת בפרשתנו, פונה האיש מעצמו אל יוסף ומציע את עזרתו: 'וישאלוהו האיש לאמר מה תבקש'. - כראותו נער צעיר משוטט בחיפושיו אנה ואנה, רץ לקראתו להציע לפניו את עזרתו, ותיכף שאל ממנו 'מה תבקש?' - זהו בודדאי המלאך גבריאלי...

סיים הצאנוער רב ואמר לאותו אדם: גם המלאך גבריאלי ממהר בודדאי לומר שירה לא פחות משרו של עשיו... - אלא שכשיש אדם הזקוק לעזרה, הוא הניח את עצמו וצרכיו בצד, ופנה לעזור ולסייע בכל מה שיוכל!

כך היא דרכו ומידתו היפה של איש ישראל, לשאול תמיד את רעהו: מה תבקש? במה יכול אני לעזור ולסייע לך? - איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק!

~ ~ ~

שח לי איש יהודי נאמן מניו יורק שבארצות הברית, על הוד כ"ק האדמו"ר מבלח'וב זצוק"ל, שבערוב ימיו כשכבר הגיע לגבורות והתקרב לגיל תשעים, נכנס אצלו אחד ממכריו והתאונן על שמתקשה הוא בענין הפרנסה.

ובמה יכול אני לעזור בנידון? - שאל הרבי. אמר האיש, הנה במפעל שבבעלותי מייצרים 'חגורות' רבות ומגוונות, יש לי חבר המחזיק 'חנות הלבשה' ענקית במנהטן, שם נמכרים אלפי זוגות מכנסיים מדי חרש בחדשו, באם יואיל אותו סוחר בטובו לרכוש את החגורות של המכנסיים מן המפעל שלי, תהא בכך ישועה גדולה! - לפיכך אבקשה נא, אם יכול הרבי להתקשר אליו בטלפון, ולבקש ממנו שיקנה את החגורות מן המפעל שלי.

הרבי הקדוש שמע את בקשתו, ואמר: הנה הסיוע בפרנסה לאיש ישראל יש בו קיום מצוה דאורייתא ממש, ומכלל מצות (ויקרא כה, לה) 'והחזקת בה!' מצוה גדולה ומהודרת שכזו לא מקיימים דרך הטלפון... הבה ניסע אליו לחנותו שבמנהטן ואפגש עמו פנים אל פנים! - כך גם יתייחס בודדאי לבקשתי יותר ברצינות!

האיש נדהם מן הרעיון, ומיד החל להתנצל, לא לזה התכוונתי, חס ושלום להטריח את הרבי הזקן בנסיעה של כמה שעות אל מנהטן הרחוקה, בטוחני שגם שיחת טלפון מהרבי תעזור כאן!

סיפורי השגחה פרטית
שגשגו לפערכת ע"י הקוראים

אנשים אחרים אנחנו

עשיתי את דרכי חזרה בכביש המהיר מניו-ג'רזי לליקוויד כאשר לפתע שמתי לב כי בצד הדרך חונה רכב מרוסק ולצידו עומד אברך... לא משטרה ולא רכב אחר מעורב בתאונה היו שם...

בהבזק של רגע הפניתי את רכבי לשול הדרך, ביצעתי עצירת חירום כאשר באותו זמן גם צפרתי בצופר כדי שהאברך ישים לב לעצירה שלי.

מכיוון שמהירות הנסיעה הייתה גבוהה הגעתי לעצירה מלאה בבטחה רק אחרי כמה מאות מטרים, והאברך ששם לב ורץ לכיווני מנופף בידו לעזרה...

לגודל ההפתעה זה היה אחי האחד והיחיד שיש לי.

הוא היה בדרכו חזרה עם אשתו ובנו מבית החולים של פילדלפיה שם עבר בנו ניתוח בהצלחה ב'ה ופגע בצבי שחצה את הכביש המהיר, למזלם הרב רכבו נמחץ אך אשתו והילד יצאו ללא פגע מלבד הלם.

העברנו את התיקים מהרכב לרכבי ותוך עשרים דקות כבר היינו חזרה על הכביש הראשי בדרך הביתה לליקוויד, בשבח והודיה לה' יתברך! בדיוק אני זכיתי לעצור לאחי האחד והיחיד!!!

בעל המעשה: ט.

~ ~ ~

'תעודת' השגחה

את רכישת היין והמשקאות לכבוד שבת קודש אני עורך עבור המשפחה, ובכל פעם מבקש המוכר לראות ת.ז. שאני בן שמונה עשר שאם לא כן אסור לו למכור לי אלכוהול...

אך מכיוון שאיני מסתובב עם התעודה עלי, הזהיר אותי כי למרות שהוא מאמין לי שאיני מרמה אותו אך עלי להציג לו לכל הפחות פעם אחת את התעודה כדי שיהיה רגוע...

בקנייה הבאה דאגתי באמת להביא עימי את התעודה המזהה כדי להרגיעו כמסוכסם... באותו יום פנה אלי המשגיח של הישיבה וביקש דחוף את התעודת זהות שלי כדי לסדר דבר מה ברישום שלי בישיבה באופן בהול...

התרגשתי מאוד ואף שיתפתי את המשגיח בטיב ההשגחה שאם לא הסיפור עם חנות המשקאות לא היה לי את התעודה ולמחרת היום כבר היה מאוחר מדי להציג את התעודה...

בעל המעשה: בר.

המעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוזמן לשלוח א"ר שפחה סטאלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

טיב הקהילה

פר' וישב
כ"ג כסלו תשע"ט
גליון 437

לפי אופק
יהושלים
זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדרה"ג 4:00
מוצש"ק 5:16
ר"ת 5:52

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:07
סוזק"ש ב' 8:52
סוד"ת א' 9:14
סוד"ת ב' 9:44

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

תמים תהיה עם ה' אלקיך

שאותה ארורה התעללה בו מידי יום ביומו בדברים הקשים מנשוא, וגם השטן התייצב לצידה והוכיח לפניו כי את חלקו לעולם הבא כבר הפסיד בין כה, ובנוסף לכך הוכיחה לו הארורה כי גם מן השמים מרוצים מזה המעשה, בכל זאת לא הסיר את דמות אביו מלפניו, והתבונן אם יהיו מעשיו רצויים לפני אביו, וכשהשכיל להבין שאכן לא, משך ידיו מלעשותו, על אף שלא ראה באופן טבעי סוף למצוקותיו מאותה ארורה, שהיתה אשת אדוניו, והיה בן בית בביתה, בכל זאת לא העבירו צערו על דעת בוראו.

אם לא די לו בצערו מגוף הניסיון, נתגלגלו הדברים בסופו של דבר ואותה מרשעת בדתה מלבה סיפור אשר אינו מתקבל כלל על הדעת, באמרה שהיא החזיקה בגדו בו בשעה שהוא אנס אותה, ואף על פי כן לא חקרו אותה יתר על המידה והניחוה אותו בבית הסוהר, ושם היה מבלה י"ב שנים ממיטב שנותיו מבלי שיעשה שום עוול. הכל הגיעו על שקיים 'סור מרע ועשה טוב' וכל המתבונן יהמה לבו בקרבו על מה עשה ה' ככה. אך לא לזמן מרובה יהיה לבו דואב, כי כשיגהה בפרשיות הבאות ייווכח כי כל זה לא היה כי אם סיבות להעלותו על כס המלוכה, ואילו היה חסר פרט אחד מסאת יגונו לא היה ביכולתו להגיע לכך, ונמצא שהכל היה רק לטובה, וכפי שיוסף בעצמו אמר לאחיו 'אלקים חשבה לטובה'. ומראש כבר האמין יוסף בכל זה כי מאתו לא תצא הרעות, ועל כן לא שת לבו לכל המניעות, והתהלך עם בוראו בתמימות.

אלו הדברים צריכים לשמש כחיזוק עצום לזה המתמודד עם חששות מפני הבאות בו בשעה שעליו לקיים רצון השי"ת, עליו להסיק מכאן כי אין אדם יודע מהו טוב עבורו ומה לא, ולא עליו המלאכה לחקור אחר העתידות, כי אם לקיים את משפטי התורה כמשמען, ואף אם יווכח שחששותיו לא היו לשוא, מוטל עליו להתחזק באמונה שבדאי זוהי לטובתו, גם אם כעת אינו רואה האיך יצא מעז מתוק, אך יתחזק ויצפה לתשועת השי"ת.

הלוא יוסף בעצמו גם כן לא ידע משך הי"ג שנים ששהה במצרים על מה עשה ה' ככה, וכל עוד שלא הגיעה השעה שבה היתה ישועתו אמורה לבוא לא היה ביכולתו להעלות על דעתו האיך ישמשו מצוקותיו כסיבות להתעלותו, אך האמין באמונה שלמה ובטח בבוראו שהכל עשה לטובתו, וכפי שדרשו חכמינו ז"ל (הובא ברש"י בסוף פרשתו) על מאמר הכתוב (תהלים מ, ה) 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו, זה יוסף', והשי"ת שדרכיו מרובים הצמיח ישועתו באופן פלאי ממש, והנה חולם לו מלך מצרים חלום ותכונצאה מכך מעלים אותו מבירא עמיקתא לאיגרא רמא, ורק אז הוברר שכל המאורעות שעברו על ראשו לא היו כי אם הכנה לטובה גדולה העתידה לבוא.

מקראותיה של פרשה זו ושל הפרשיות הבאות אחריה שזורים הם מכל אשר עבר על יוסף, ולא בכדי ראתה התורה לנכון להרחיב הידיעה ולהקדיש כמה פרשיות אודות ימי חייו של יוסף, פרשת ימי חייו של יוסף מלמדת לו לאדם פרק גדול באמונת השי"ת, ואלו המקראות הם הדרכה לכל אדם באשר הוא שם שלא להיסחף אחר עצת יצרו גם אם מראה לו שרבו הפסדיו בסיבת היותו מתהלך בתוכם עם אלקי.

אחד מהי"ג עקרי אמונה הוא שהקב"ה גומל טוב למי שישמור מצוותיו ומעניש למי שעובר על מצוותיו. אך לעיני בשר רואים אנו לפעמים דברים הנראים כסותרים לאלו הדברים, לפעמים מוטל על האדם לעשות דבר מה שהתורה מחייבתו, ולעיניו הוא רואה שאם אכן יעשה את המצווה עליו יגרמו לו הדברים קשיים גדולים, ועל כן עומד הוא בפרשת דרכים, ואינו יכול להשית עצות בנפשו, מצד אחד יודע הוא כי עליו לקיים רצון בוראו, ומאידך אינו חפץ שיביאנו הדברים לידי מצוקה, ועל אף שאין ספק שמחובתו של האדם לתת כל אשר לו בעד קיום רצון בוראו, מכל מקום יכול להתעורר בו תמיהה על כך שסיבה ההשגחה העליונה שיגרם לו דבר בלתי רצוי כתוצאה מקיום רצונו, וכדי לתת מענה לזה האיש דברה התורה באלו הפרשיות, וכשהאיש יתבונן בהליכותיו של יוסף ימצא נוחם לנפשו, ויתבטלו מניעותיו מלבחור בטוב.

בריש פרשתו מסופר אודות הליכת השבטים לרעות את הצאן, ואודות בקשת יעקב ליוסף ללכת לראת בשלומם, כאן נצטוו יוסף במצות 'כיבוד אב', ויוסף אינו עושה שום חשבונות, מוכן ומזומן הוא לקיים רצון אביו, על אף שהיה יודע כי אחיו שונאים אותו, והנה מתחיל הוא בדרכו ופוגש בגבריאל שמודיעו שאחיו הסיעו עצמן מן האחוה ומבקשים נכלי דתות להמיתו. אז היה ביכולתו של יוסף להבין כי גבריאל נשלח מן השמים להצילו, ואות הוא מן השמים שלא תהיה עליו כל טענה אם יחזור אל אביו ויאמר לו כי דברי גבריאל עכבו בעדו להמשיך בדרכו, אך למעשה לא עשה שום חשבון, והמשיך בדרכו מתוך תמימות לקיים רצון בוראו.

ואכן הוכח כי חששו לא היה לשוא, ובבואו לפני אחיו הורידוהו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, ועשו עמו סחורה כאילו היה כחומר ביד היוצר, עד אשר נמכר לסרים פרעה ונעשה כעבד פשוט, והמתבונן בכל אשר קרהו ישתומם ויתמה וכי זוהי תורה זוהי שכרה?

אלו המשתוממים ודאי יפליאו מהמסופר בהמשך, כי עדיין לא נשבר רוחו של יוסף בראותו איך עלתה לו מחמת הליכתו בתומו, ושוב ביקש את לימודו שהורגל בו בבית אביו, ולא עזב את דרכי השי"ת גם כשבא לפניו נסיון עצום אשר העמידה בו היה כמעט בלתי טבעי, כפי אשר מבואר במדרשי חז"ל איך

טיב המערכת

מאי חנוכה?

ידוע המשל על המלך שהכריז במדינתו על כמה ימים שבהם כל אחד יכול להכנס לבית אוצרותיו ולקחת כל שיחפץ, ואכן כולם באו ורצו להכנס לבתי האוצרות, אבל הדרך הייתה מלאה בפיתיונים שונים של אוכל ומזויקה ומופעי בידור וכו' עד שכל מי שהגיע לשם היה שוכח את מטרת בואו ונשאר בין הדוכנים הרבים למלא את תאוותיו, כולם, מלבד חכם אחד שהבין כי כל הדברים היפים העומדים בדרכו, כולם כאן בפקודת המלך, וכי כל מטרתם אחת היא, למנוע מהבאים להכנס בשערי בית האוצרות, ועל כן עצם החכם את עיניו ואזניו ועבר דרך כל הפיתויים עד שהגיע לבית האוצרות ומילא שקיים מאוצרות המלך. אמנם המשל הזה נאמר על הימים הנוראים, אבל אפשר להמשיכו גם על הימים הנעלים של חג החנוכה, אשר אינו חג ככל החגים, גם כי אם אמנם חג הוא, אבל הוא מתרחש בימות החול, ומלבד זאת, הוא גם עמוס באירועים שונים ובמאכלים רבים, עד שלפעמים אנו עלולים לשכוח 'מאי חנוכה', מהו החג הזה, מה מטרתו, ובעיקר, מה אפשר להשיג באלו הימים.

בספרים הקדושים רמזו את מעלת ימי החנוכה, בדברי הגמרא: 'פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת, מדליקין בהן בחנוכה', פתילות ושמינים הם רמז לנפשות ושמות ישראל, דהיינו, אפילו נשמות שהן במצב כל כך ירוד, שגם בשבת אינם 'דלקים', אפילו בשבת אינם מרגישים שום קדושה ואינם מתעוררים לעבודת הבורא ולאחבתו, 'מדליקין בהן בחנוכה', בימי החנוכה יכולים להדליק גם בהם ולהאיר את נשמתם מאור קדושת אלו הימים.

הבה נצל כראוי את קדושת הימים הקדושים העומדים בפתחנו, נצל את הזמן מול הנרות הקדושים, שמצות הדלקתם היא משתחשך, ודווקא למטה מעשרה טפחים, דווקא במקומות הנמוכים שם מאירים הנרות, ניתן לאור הנרות להיכנס לתוכנו ולהאיר בנו את אותם מקומות אפלים שבימים רגילים אין האור מגיע אליהם, ובעמדת אל מול פני המנורה נתפלל לקב"ה בפשיטות שהאור הקדוש הזה ייכנס לתוכנו וימשיך להאיר עוד הרבה אחרי חנוכה יגמר.

(עפי"י טיב המועדים-חנוכה)

זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א
אך ורק בתא קולי שפספרו
052-7168366

ניתן לשיטות את שיחותיו של
פורנו ורבנו שליט"א
בפספר פיחוד וישיר
לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320
לשיחות בארדיש: 073-2951321

טיב
ההודעות

Ramapost currently offers the following Divrei Torah:

Areivim
R' Shmuel Gluck
(English)

Sicha Hashvua
(Hebrew)

Hitkashrut
(Hebrew)

Tiv Hakehila
R' Gamliel Rabinowitz
(English & Hebrew)

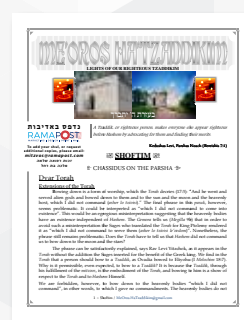
R' Gamliel's Shmuz
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)
Printed Monthly

Shvilei Pinchas
R' Pinchas Friedman
(English & Hebrew)

**Peninim on the Torah
& Kinder Torah**
R' A.L. Scheinbaum & R' Simcha Betzalel
(English)

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

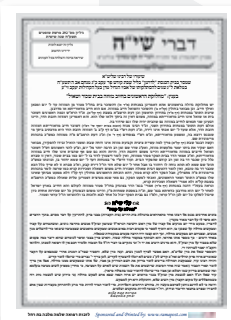
Chut Shel Chessed
R' Shalom Arush
(Hebrew)

Mizmor L'Dovid
R' Dovid Gurwitz
(English)

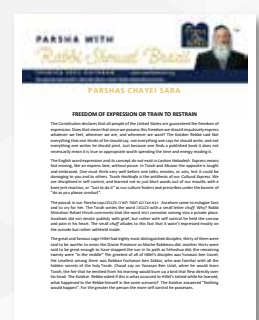
Parsha Pshetel
R' Yankie Schechter
(English)

Divrei Siach
R' Kanievsky
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman
(English)

Rav Brazil
(English)

Email mitzvos@ramapost.com to sign up for a weekly subscription.

Be sure to include a quantity for each Dvar Torah.

לזכות רפואה שלמה
מלכה בת רחל, חיה רייזל בת פייגא
ומאשא מרים בת מיינדל אלקא

ATTENTION READERS:

We now offer **FREE** advertising in select Divrei Torah printed and distributed by Ramapost.

Ad space varies by week and is first come, first serve.

**SEND YOUR AD TO
MITZVOS@RAMAPOST.COM
TO SECURE YOUR AD SPACE.**

Thank you & happy reading!

The Ramapost Team

YOUR FREE AD HERE!

Divrei Torah with Available Space:
Tiv Hakehila • Shvilei Pinchas • Meoros Hatzadikim
Divrei Siach • Torah Wellsprings • Rav Brazil

FIRST//CLASS
LEASING

לזכות

רפואה שלמה:

מלכה בת רחל

חיה רייזל בת פייגא

מאשא מרים בת מיינדל אלקא

TELETECH
SECURITY & COMMUNICATIONS

Showcase your logo on **ANY** product

RAMAPROMO

PROMOTIONAL PRODUCTS

A Partner of Your Personal Touch®

**BUSINESSES • ORGANIZATIONS • NON-PROFITS • EVENTS
CAMPAIGNS • TRADE SHOWS • GRAND OPENINGS**

"The Backdrop to your Brand"

info@ramapromo.com | 845.445.9600 | www.RamaPromo.com

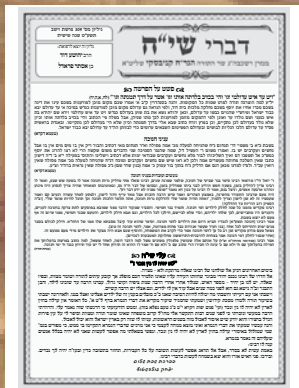
382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

מאנסי
4:10 - הדלקת נרות
5:15 - מוצי"ש

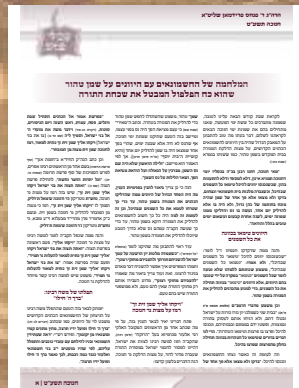
פרשת וישב

דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

בקרוב!
מקורי תוכן חדש

דברי שי"ח
ר' חיים קיבסקי
(עברית)

שבילי פנחס
ר' פנחס פרידמאן
(אנגלית ועברית)

טיב הקהילה
ר' גמליאל רבינוביץ
(אנגלית ועברית)

חוט של חסד
ר' שלום ארוש
(עברית)

Email mitzvos@ramapost.com
to sign up for a weekly subscription

לזכות רפואה שלמה
מלכה בת רחל, חיה רייזל בת פייגא
ומאשא מרים בת מיינדל אלקא